

fuzinar

Leto XX

Ravne na Koroškem, 15. novembra 1983

Št. 11

AVNOJSKO JUGOSLOVANSTVO

Pogled na zemljevid razkosane Jugoslavije v letih 1942—1943 je še danes srhljiv. Nemci v Sloveniji in Srbiji, Italijani v Sloveniji, Dalmaciji in Črni gori, Madžari v Sloveniji in Vojvodini, Bolgari v Makedoniji, ustaši na Hrvaškem in v Bosni. Resnica okupacijskih let pa je bila še mnogo grozljivejša, ker so nacisti in fašisti, to je ljudje z izkrivljenimi moralnimi načeli, a z vso močjo oblasti in z orožjem v rokah iztrebljali drugače misleče, drugače govoreče in drugače verujoče. Tako so ustaši pobijali pravoslavne Srbe in bosenske Muslimane, četniki partizanom naklonjene sonarodnjake, belogardisti simpatizerje in člane OF. Komuniste, partizane in Žide so preganjali vsi okupatorji in njihovi hlapci.

V NOB so sodelovali vsi narodi in narodnosti pod isto zastavo in z istim ciljem: priboriti si svobodo, v njej pa zaživeti po novem, v socializmu, enakopravno drug ob drugem. Nekaj vsakdanjega je bilo, da so se v istih enotah z rano ob rami bojevali Slovenec in Srb, Hrvat in Musliman, Makedonec, Albanec in Črnogorec.

Kar so pisali s krvjo, je Avnoj potrdil kot nekaj naravnega: enakopravnost vseh narodov in narodnosti. Ne samo bojovniška pobratimija, ampak globoko spoznanje o trajni, usodni medsebojni povezanosti znotraj ene jugoslovanske države. Avnojske plamenice v jugoslovanskem grbu zato ponazarjajo najbolj humana načela o družnem obstoju in spoštovanju medsebojne

različnosti, hkrati pa njihov plamen osvetljuje eno samo zvezdo svobodne enotnosti.

Avnojsko jugoslovanstvo, skovano v najtežjem času naše zgodovine, je tako stalno živa podlaga naše biti. Je kakor plodna zemlja, iz katere rastejo vedno novi rodovi avnojsko čutečih Jugoslovancev.

Kakor nas je vojna stiska združila, tako so nas desetletja miru gospodarsko, družbenopolitično in kulturno prepletla. Vsa jugoslovanska mladina je gradila proge v Bosni, avtomobilsko cesto, pomagala, kjer je bilo treba. Kakor so se srbske, črnogorske in hrvaške brigade bojevale proti skupnemu sovražniku, so se bosenske, slovenske, hrvaške in makedonske mladinske delovne brigade bojevale za obnovo in izgradnjo domovine. Začelo se je medsebojno prevajanje knjig in povezovanje vseh drugih dejavnosti, od gospodarskih do športnih.

Ta enotnost je živela in živi vsa leta v nepregledno mnogo oblikah. Zato lahko ob letošnjem jubilejnim letu republike voščimo samo: naj živi avnojsko jugoslovanstvo!

Sindikat odločno za stabilizacijsko pot

Osnovne usmeritve problematike konference, ki jo je 4. oktobra 1983 organiziral izvršni odbor konference OO ZS v Žele-

zarni Ravne, so bile, da ob čimboljši organiziranosti povečamo proizvodnjo, produktivnost, ekonomičnost in gospodarnost. Cilje bi dosegli z optimalnim izkoriščanjem časa, strojev in naprav, izpolnjevanjem dobavnih rokov in količin, izboljšanjem kvalitete in izplena, zmanjšanjem izmeta in neuspele proizvodnje, z učinkovitejšim varčevanjem energije in materiala, z izboljšanjem poslovnih in samoupravnih informacij ter namensko proizvodnjo za izvoz. Tem splošnim usmeritvam so v posameznih tozdih oz. del. skupnostih sledile konkretne naloge, opredeljene v akcijskih programih. V šestih tozdih (od skupno 24) so, kot kaže, menili, da ni potrebno izdelati konkretnih ukrepov in niso naredili akcijskih programov. Slabost večjega števila izdelanih akcijskih programov pa je, da manjkajo normativi, termini in nosilci nalog.

Analiza doseganja srednjeročnega in letnih planov kaže, da sledimo temeljnemu cilju planov, a jih ne dosegamo v tolikšni meri, kot smo načrtovali. Objektivni razlogi so uvozne omejitve, spremembe predpisov o amortizaciji, omejevanje vseh vrst po-

(Nadaljevanje s 1. strani)

rabe in podobno. Visoka stopnja inflacije vpliva na negotovost vseh poslovnih odločitev. Toda tudi v notranjih dejavnostih so še precejšnje rezerve. To so pokazale predhodne razprave v sindikalnih skupinah, kjer so delavci opozorili na nerešene probleme in slabo delo ter opredelili načine reševanja v lastnih tozidih oz. del. skupnostih, manj ali pa sploh ne so za težave krivili druge. Takšna stališča potrjujejo prepričanje, da lahko večino problemov rešimo sami.

Razprava na problemski konferenci, katere se je udeležila večina delegatov in nekaj gostov, je navrgla številna opažanja, mnenja in predloge z različnih področij. Poleg neposrednih delovnih nalog so razpravljali opozorili na ekonomsko-politični paralelizem, t.j., da gre v stabilizacijskih prizadevanjih tudi za pozitivno potrditev socialističnega samoupravljanja. Prav sedaj se namreč pojavljajo ideje in tendence, da bi samoupravni sistem onemogočili ali ga zavrgli. Glede klasične zaščitniške funkcije sindikata so menili, da mora delavec s svojim delom sam zaslužiti za dostojno življenje. T. i. negativna sociala namreč destimulira delavce s poprečnimi osebnimi dohodki. Zato pa bi morale biti resolucijske opredelitve o delitvi dohodka bolj plastične. Največ razprav je opredelilo seveda neposredne delovne naloge. Sklenili so, da bomo morali:

— zagotoviti dosledno izvajanje tehnološke in delovne discipline in disciplinsko ter materi-

alno ukrepati pri odstopanjih, kar seveda ni neposredna naloga sindikata, a mora takšnemu stališču dati vso podporo

— izboljšati koordinacijo dela, samo delo, povečati izplen, zmanjšati izmeček

— uvesti premakljivi delovni čas in izmene, kjer obstajajo možnosti

— združevati dela in naloge v administraciji in tudi v proizvodnji, ozka grla odpravljati z razporejanjem in s tem v zvezi preveriti plan zaposlovanja za naslednje leto

— doseči do konca leta še večji izvoz, se držati rokov in združiti z domačimi kupci čimveč deviz

— preventivno vzdrževati stroje in naprave, nadomestiti že amortizirani strojni park in objektivizirati vsak strojelom

— zmanjšati medfazne in končne zaloge, vzpodbujati kooperante in bolj enakomerno odpremljati, da bi ne prišlo do likvidnostnih težav

— izboljšati poslovne in samoupravne informacije ter razširiti mentorstvo v inventivni dejavnosti (v vsakem oddelku en mentor)

— z materiali in energijo delati skrajno racionalno

— izdelati dolgoročni program gospodarske stabilizacije in ga upoštevati v planskih izhodiščih za naslednje leto.

Najpomembnejša naloga pa je podrobnejša operacionalizacija vseh sklepov, saj smo po besedah enega od delegatov takšne in podobne sklepe že večkrat sprejemali, a ni bilo večjega učinka.

Marko Vrečič

poletnih mesecih, v kumulativni doseženo 97,3 odst.

Velike težave povzročajo v li-varni posebne litine zastoji Gos-tolove opreme. Vzroki so v sla-bi kakovosti in neprimernih kon-strukcijah ter neodgovornem od-nosu dobavitelja. Večje izpade povzročajo tudi odsotnosti z de-la (pretežno dopusti). Mnogi za-posleni pa imajo predpisane ome-jitve pri opravljanju fizičnih del.

TOZD VALJARNA. Ob re-montu 1800 t stiskalnice v TOZD Kovačnica je bilo na razpolago dovolj vložka, s tem pa je bil predvideni plan proizvodnje pre-sežen za 10,9 odst., v kumulativni 92,6 odst. Na težki progi je bil predvideni plan presežen 12,0 odst., na srednji 8,3 odst. in na lahki progi 33,6 odst. Težave na-stajajo kot že vrsto let pri raz-rezu na fiksne dolžine. Izrablje-nost valjarskih armatur pa pov-zroča prekomeren skok valjev, pri čemer nastajajo težave v dr-žanju tolerance valjev.

TOZD KOVAČNICA. Kljub remontu 1800 t stiskalnice je TOZD uspela doseči predvideni plan skupne proizvodnje 76,4 odst., v kumulativni 101,7 odst. Posledice izpada proizvodnje pa bodo občutne že v oktobru. Do-stava ingotov iz TOZD Jeklarne je potekala v redu, vendar je či-ščenje ingotov v celoti odpadlo, kar povzroča dodatne težave. Iz-meček na račun TOZD upada.

TOZD JEKLOVLEK. Ob do-brem delu in zadostnih količinah vložka je TOZD presegla pred-videni plan skupne proizvodnje 7,3 odst., v kumulativni doseženo 92,5 odst. Še vedno pa so vpra-šljivi vložni materiali po neka-terih nujnih pogodbah. Proizvod-nja je bila dosežena pri vleče-nem jeklu 118,0 odst., brušenem jeklu 114,9 odst., luščenem jeklu 70,6 odst. in vlečni žici 66,6 odst., kjer vložka še vedno primanjkuje.

TOZD ORODJARNA. Po dalj-šem času so v TOZD uspeli od-premiti gotovo količino nekuran-tnega materiala, to je materiala, ki je bil naročen za firmo STRACH. Ostala proizvodnja je potekala normalno. Veliko dela je bilo vložnega v proizvodnjo za ZSSR, ki pa je bilo prekinjeno zaradi nejasnosti načrtov.

TOZD STROJI IN DELI. Pred-videni plan skupne proizvodnje je TOZD dosegla 95,8 odst., v ku-mulativni 95,5 odst. Nekaj proiz-vodnje je izpadlo pri obdelavi, tako odkovki iz posebne proiz-vodnje in ulitki, katerih izmeček so ugotovili v končni kontroli. Za litino, namenjeno Đuru Đakoviču, pa ni bilo izdelanih prob.

TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. TOZD je dosegla predvideni plan skupne proizvodnje 46,7 odst., v kumulativni 95,2 odst. Pri nožih je bila proizvodnja dosežena 71,4 odst., v kumulativni 91,6 odst., pri brzoreznem orodju pa 100,0 odst., v kumulativni 136,6 odst. Proizvod-naj gredic je v septembru v glav-nem mirovala, dosežena le 2,0 odst., v kumulativni 98,6 odst.

TOZD PNEVMATIČNI STRO-JI. V TOZD je bil predvideni plan skupne proizvodnje dosežen 100,00 odst., v kumulativni 96,1 odst. Predvsem je zaostala pro-izvodnja orodja za pnevmatične stroje, doseženo le 33,3 odst., in ostalega orodja, doseženo 77,7 odst. Pri pnevmatičnih strojih je bil predvideni plan presežen 16,6 odst., v kumulativni 5,6 odst. in

OSKRBA Z ENERGIJO

V septembru je bila oskrba s primarnimi mediji zadovoljiva. Prekinjena je bila le dobava ze-meljskega plina zaradi remont-nih del na glavnem plinovodu v Avstriji. Zemeljski plin smo na-domestili z butan-propanom. Ta-ko so bili vsi porabniki v žele-zarni oskrbljeni z zadostnimi ko-ličinami tako s primarno kot s sekundarno energijo, tako da so vsi obratovali nemoteno.

V septembru je bilo dobav-ljeno:

— elektro energije	17.440.800 kWh
— zemeljskega plina	3.091.110 Nm ³
— mazuta	1.272.500 kg
— butan propana	17.470 kg
— koksa	7.360 kg
— karbida	14.310 kg
— hladilne vode	1.066.166 m ³

September v številkah

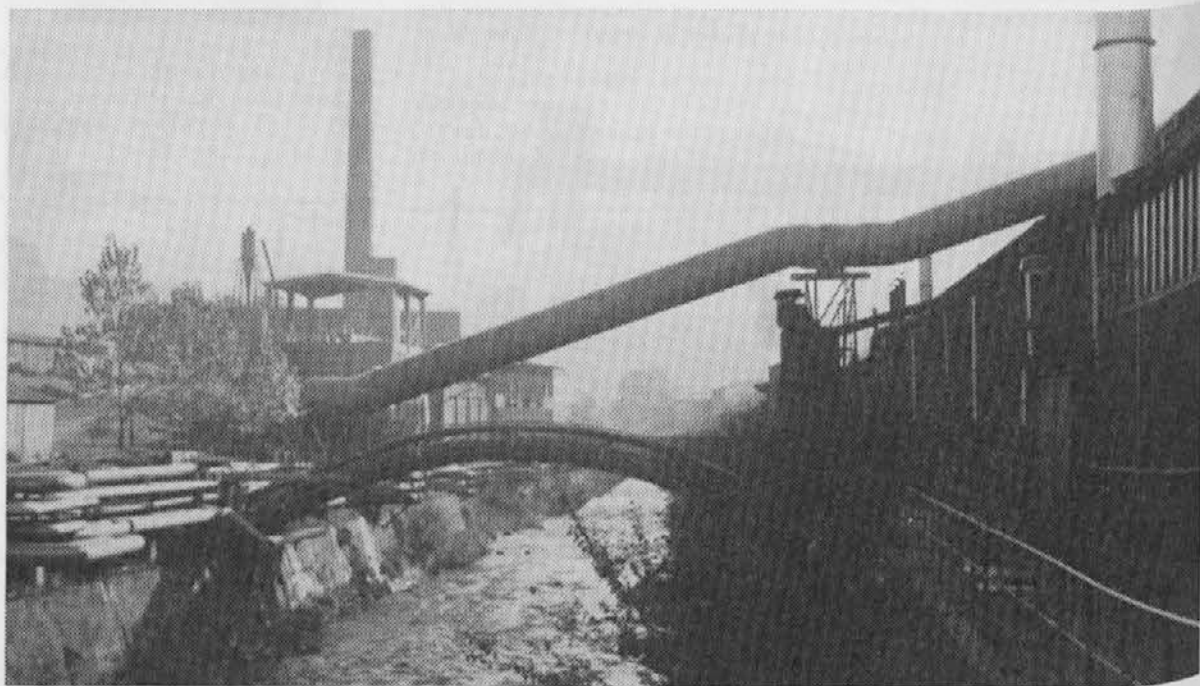
V septembru smo predvideni plan skupne proizvodnje presegli za 1,6 odst., v kumulativni zaostajamo 5,5 odst. Odprema je bila dosežena 99,3 odst., v kumula-tivi 96,4 odst. Fakturirano reali-zacijo pa smo presegli za 41,4 odst., v kumulativni 8,0 odst. Pri izvozu smo pri dolarški vredno-sti doseželi 95,8 odst., v kumulati-vi 79,1 odst., pri dinarjih pa zna-ša prekoračitev 27,3 odst., v ku-mulativni zaostanek 9,5 odst. Vre-dnostni plan prodaje na doma-čem trgu pa je bil presežen za 46,7 odst., v kumulativni 14,6 odst.

SKUPNA PROIZVODNJA

TOZD JEKLARNA. Redukcija el. energije na začetku meseca in pomanjkanje sinter dolomita sta v največji meri vzrok, da TOZD ni dosegla predvidenega plana skupne proizvodnje, zaostanek 4,8 odst., v kumulativni 4,2 odst. Starega železa je na skladišču še vedno preveč, tako da je otežko-čena pravilna izbira vrste vložka. Kljub številnim ukrepom z de-lovno in tehnološko disciplino v TOZD niso zadovoljni.

TOZD JEKLOVARNA. V septembru je TOZD presegla predvideni plan skupne proiz-

vodnje za 4,5 odst., vendar pa to skupaj z dobrimi rezultati v av-gustu še ne zadostuje za nadok-nado izgubljene proizvodnje v

Odpraševanje

IZKORISTEK DELOVNEGA ČASA

V septembru je znašal izkoristek delovnega časa 80,31 odst., odsotnosti pa 19,69 odst. Odsotnosti so bile porazdeljene takole:

	%
— letni dopust	10,20
— izredno plačani dopust	0,83
— službena potovanja	0,33
— bolezn do 30 dni	3,93
— bolezn nad 30 dni	3,34
— druge plačane odsotnosti	0,89
— neplačane odsotnosti	0,17

pri lafetah, kjer znaša prekoračitev 71,4 odst., v kumulativu 38,3 odst.

TOZD VZMETARNA. Ob ugodnih delovnih razmerah je TOZD presežla predvideni plan skupne proizvodnje za 3,8 odst., v kumulativu doseženo 83,3 odst. Pri tem je bil predvideni plan dosežen pri listnatih vzmeteh 97,4 odst. in pri vzmetnih palicah 129,6 odst.

TOZD TRO. Zaradi večje odsotnosti delavcev, ki so še izkoristili letni dopust, pretok izdelkov skozi proizvodnjo ni bil enakomeren. Večje količine materiala so prihajale na končno operacijo šele proti koncu meseca. Zaradi tega sta bili dve tretjini proizvodnje odpremljeni v zadnjih desetih dne, to pa je seveda povzročilo zastoje na končni kontroli in odpremi. Zastoji na strojih za brušenje vretenskega orodja pa se bodo posebno odrazili v oktobru.

TOZD KOVINARSTVO. Ob uspešnem delu je TOZD presežla predvideni plan skupne pro-

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE											
	SKUPNA PROIZVODNJA TON		ODPREMA TON		FAKTURIRANA REALIZACIJA DIN		IZVOZ \$		IZVOZ DIN		DOMAČI TRG DIN	
	SEP.	kumul.	SEP.	kumul.	SEP.	kumul.	SEP.	kumul.	SEP.	kumul.	SEP.	kumul.
JEKLIARNA	95,2	95,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
JEKLOLIVARNA	104,5	97,2	118,9	98,6	174,0	116,6	149,9	112,6	198,3	132,2	168,0	112,7
VALJARNA	110,9	92,5	96,2	94,9	132,7	110,7	71,0	66,6	96,3	77,5	145,3	122,2
KOVAČNICA	76,4	101,7	96,0	111,8	157,4	126,1	24,0	76,6	33,2	84,4	189,2	136,8
JEKLOVLEK	107,3	92,5	108,3	92,2	146,0	105,0	78,1	76,2	107,5	84,7	152,9	108,6
ORODJARNA	184,3	84,5	188,5	87,0	244,7	97,3	3,0	0,3	3,9	0,4	275,1	109,6
STROJI IN DELI	95,8	95,5	92,8	93,1	144,0	107,9	144,3	105,5	196,4	120,9	102,2	97,5
— NOŽI, BRZOREZ. OROD.	73,6	93,3	88,8	86,5	110,0	90,1	97,5	72,9	141,7	85,9	83,7	93,9
— GREVICE	2,0	98,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
INDUSTRIJSKI NOŽI	46,7	95,2	88,8	86,5	110,2	90,3	97,5	72,9	141,7	85,9	83,7	93,9
PNEVMATIČNI STROJI	100,0	96,1	101,4	95,2	142,3	104,3	5,1	24,3	7,0	25,3	150,9	109,3
VZMETARNA	103,8	83,3	107,6	83,0	145,6	94,3	34,3	13,8	47,4	32,5	178,1	114,7
T R O	123,2	109,1	125,5	94,2	123,9	97,6	107,0	91,2	146,0	106,6	118,8	95,6
KOVINARSTVO	108,6	96,4	115,5	99,8	139,3	104,0	—	—	—	—	144,5	107,8
ARMATURE	147,6	72,1	149,0	72,9	124,4	88,4	64,1	45,4	113,5	59,3	154,5	168,8
BRATSTVO VARVARIN	60,7	44,9	50,4	40,5	53,9	45,9	—	—	—	—	59,3	50,5
KALILNICA	—	—	—	—	112,3	103,6	—	—	—	—	112,3	103,6
STORITVE DRUGIH TOZD, DS	—	—	—	—	114,9	101,6	—	—	—	—	114,9	101,6
DELOVNA ORGANIZACIJA	101,6	94,5	99,3	96,4	141,4	108,0	95,8	79,1	127,3	90,5	146,7	114,6

izvodnje za 8,6 odst., v kumulativu zaostanek 3,6 odst.

TOZD ARMATURE. TOZD je dosegla plan skupne proizvodnje s 147,6 odst., v kumulativu 72,1 odst. Vzrok za velik kumulativni zaostanek je predvsem v opravljanju večjih količin storitev.

PRODAJA DOMA

TOZD JEKLOLIVARNA. TOZD je dosegla 117,4 odst. predvidene količinskega plana prodaje,

vrednostno pa je bil plan presežen za 68,0 odst., v kumulativu 12,7 odst. Zaostanki so glede na ozka grla in na tehnološko problematiko v normalnih mejah.

TOZD VALJARNA. Ob doseženi 103,7 odst. prodaji je TOZD presežla predvideni vrednostni plan za 45,3 odst., v kumulativu 22,2 odst. Povpraševanje po posameznih vrstah proizvodov je nad možnostmi proizvodnje v TOZD, zato bi bilo treba razmisliti o odpravi ozkih grl.

TOZD KOVAČNICA. Količinska mesečna prodaja je bila presežena 37,8 odst., v kumulativu 24,8 odst. Vrednostno pa je bil plan presežen za 89,2 odst., v kumulativu 36,8 odst. Zasedenost z naročili je zadovoljiva. Za leto 1984 bo treba še pridobiti naročila za odkovke.

TOZD JEKLOVLEK. TOZD je dosegla 119,7 odst. količinsko prodajo, v kumulativu 94,5 odst. Vrednostni plan pa je bil dosežen 152,9 odst., v kumulativu 108,6 odst. Rezultat načrtovane prodaje je predvsem odraz dobre oskrbe z vložnim materialom in nemotene proizvodnje.

TOZD ORODJARNA. Predvideni plan prodaje je bil v septembru presežen za 125,4 odst., v kumulativu 4,2 odst., predvsem na račun prodaje lamel. Vrednostno pa je bil plan presežen za 175,1 odst., v kumulativu 9,6 odst.

TOZD STROJI IN DELI. Ob doseženi 78,9 odst. prodaji, v kumulativu 91,6 odst., je TOZD dosegla vrednostni plan s 102,2 odst., v kumulativu 97,5 odst. Zasedenost z naročili je razen pri stiskalnicah nad načrtovano.

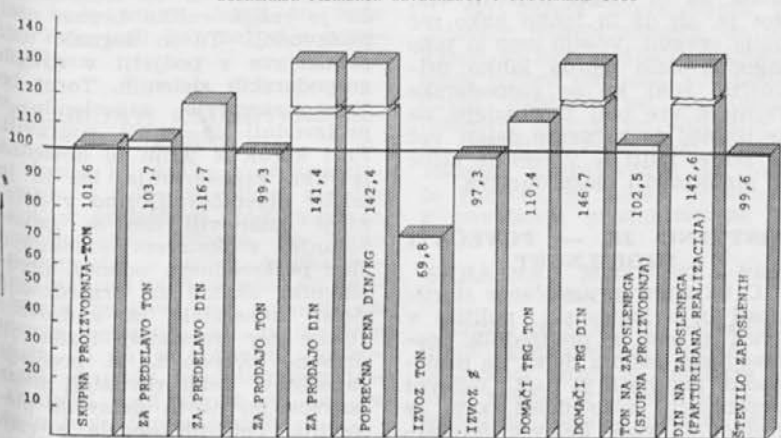
TOZD INDUSTRIJSKI NOŽI. Količinska prodaja je bila dosežena 70,7 odst., v kumulativu 83,2 odst. Vrednostni plan pa je bil dosežen 83,7 odst., v kumulativu 93,9 odst. Zasedenost z naročili je nad načrtovano. Povečujejo pa se zaostanki glede na pogodbene obveznosti.

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. Količinska prodaja je bila presežena za 5,2 odst., v kumulativu zaostanek 2,2 odst. Vrednostni plan pa je bil presežen za 50,9 odst., v kumulativu 9,3 odst. Zasedenost z naročili je zadovoljiva. Vedno slabša pa je kupna moč trgovin, ki kupujejo tovrstno proizvodnjo.

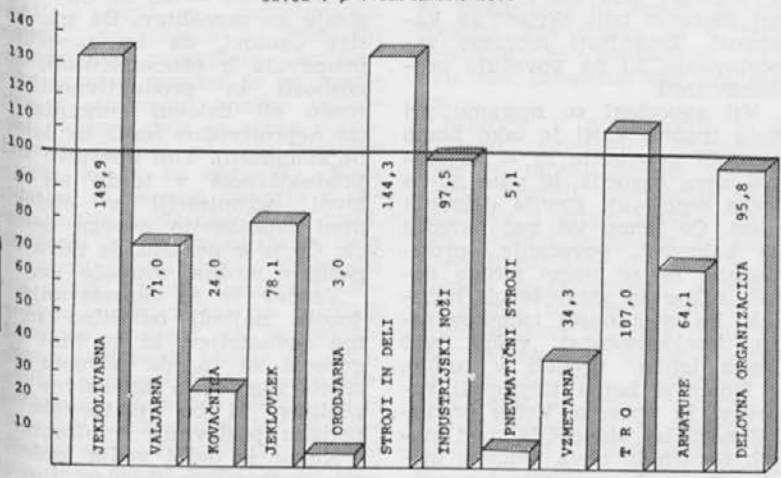
TOZD VZMETARNA. Načrtovano mesečno prodajo je TOZD presežla 19,8 odst., v kumulativu zaostanek 7,7 odstotka. Vrednostni plan pa je bil presežen za 78,1 odst., v kumulativu 14,7 odst. Problem optimalnega proizvodnega programa in zasedenosti kapacitet je še vedno prisoten.

TOZD TRO. Tudi v tem mesecu je potekala prodaja rezalnega orodja uspešno. Količinsko je bil predvideni plan presežen 25,9 odst.,

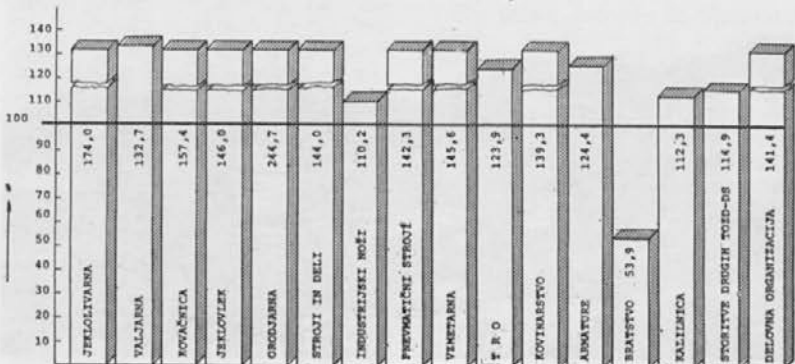
DOSEGANJE PLANSKIH OBVEZNOSTI V SEPTEMBRU 1983

IZVOZ V \$ V SEPTEMBRU 1983

FAKTURIRANA REALIZACIJA V SEPTEMBRU 1983

Nagrajeni inovatorji iz Železarn Ravne

Občinske raziskovalne skupnosti štirih koroških občin so, tako kot vsako leto, skupno z Medobčinskim svetom ZSS za Koroško izvedle podelitev družbenih priznanj in nagrad uspešnim inovatorjem, animatorjem raziskovalne in inventivne dejavnosti ter raziskovalcem. Letošnja podelitev je bila v počastitev dneva inovatorjev 13. 10. 1983 v Tovarni ivernih plošč Otiški vrh. Družbena priznanja je prejelo skupno 32 inovatorjev in raziskovalcev iz območja Koroške krajine.

Srečanje inovatorjev, animatorjev inventivne dejavnosti v organizacijah združenega dela, predstavnikov občinskih raziskovalnih skupnosti in družbenopolitičnih delavcev, kar okrog 70 jih je bilo, smo izkoristili tudi za razpravo o problematiki, vlogi in ciljih pospeševanja ustvarjalnega dela ter o metodah organiziranja inventivne dejavnosti v OZD. Uvodna referata sta zelo slikovito podala tov. Hugo Polajner iz ECM, Inštituta Ravne na Koroškem, in prof. dr. Matjaž Mulej iz VEKS Maribor.

Po razpravi in slavnostni podelitvi priznanj so si udeleženci še ogledali proizvodnjo Tovarne ivernih plošč, gostiteljice letošnjega srečanja, ter se podrobneje seznanili z dosežki njenih inovatorjev.

Nagrajeni inovatorji iz Železarn Ravne so:

Ivan Pungartnik, tozđ Kovačnica, vodja avtomatske kovačnice, za skupno štiri inovacije in sodelovanje pri prodaji znanja s področja tehnologije na kovaškem stroju, katerega gospodarska korist znaša 2.470.000 din.

Branko Turkuš, tozđ Stroji in deli, vodja medfazne kontrole, za sodelovanje pri dveh izvedenih inovacijah, katerih skupni prihranek znaša 8.000.000 din, in sicer »Izboljšava tehnologije obdelav valjev« in »Reparaturno varjenje«.

Adolf Pustoslemšek, tozđ Stroji in deli, samostojni tehnolog, za inovacijo »Odprava zobatih letov na paketirka« in za sodelovanje pri petih izvedenih inovacijah.

Roman Polajner, tozđ Valjarna, ključavničar, za vrsto inovacijskih dosežkov, katerih skupnega prihranka ni moč ugotoviti.

Jovan Đurić, tozđ Valjarna, delovodja, za več inovacijskih predlogov, katerih skupnega prihranka ni moč ugotoviti.

Franc Gostenčnik, tozđ Strojno gradbeno vzdrževanje, delovodja industrijskih zidarjev, za dva inovacijska predloga »Rekonstrukcija Custodis peči« in »Predelava zadnjih sten na kovaških ogrevnih in žarilnih pečeh«, katerih skupni prihranek znaša 3.790.000 din.

Ivan Mihelić, tozđ Vzmetarna, delovodja, za več inovacijskih predlogov, katerih prihranka ni moč ugotoviti.

Čestitamo!

Mateja Mešl, strokovna služba
Inštituta za gospodarski, socialni
in prostorski razvoj
Ravne na Koroškem

vrednostno 18,8 odst. Zasedenost z naročili za leto 1983 je zadovoljiva, opaža pa se upadanje povpraševanja po orodju za leto 1984.

TOZD ARMATURE. Količinsko prodajo je TOZD dosegla 68,0 odst., v kumulativni 102,6 odst. Vrednostno pa je bil plan presežen 54,5 odst., v kumulativni 68,8 odst. Zasedenost z naročili za leto 1983 je zadovoljiva.

NABAVA

Zaradi prevelikih zalog je bila začasno ustavljena dobava stare-

ga železa domačih dobaviteljev. Tudi za 4. kvartal se pričakuje, da bodo zaloge zadovoljive. Težave z oskrbo ferolegur so dosegle že kritično mejo pri vseh dobaviteljih, saj imajo v večini popolno redukcijo, ki traja že mesec dni.

IZVOZ

V septembru je bil predvideni vrednostni plan izvoza dosežen v \$ 95,8 odst., v kumulativni 79,1 odst., konvertibilni 80,8 odst., v kumulativni 73,5 odst.

V prizadevanjih za pospešitev izvoza na konvertibilno tržišče so bile najbolj uspešne TOZD Jeklovilarna, Industrijski noži, Armature in TRO, ki so svoj mesečni načrt celo presegle.

Kljub temu, da so si posamezne TOZD prizadevale, da bi načrtovani izvoz realizirale, je še vedno močno prisotno prekoračevanje dobavnih rokov pri določenih pozicijah, ki nam povzročajo velike težave pri kupcih. V septembru smo že pričeli izstavljanje ponudbe za prvo polletje prihodnjega leta, predvsem za paličasta jekla, nože, orodja in obdelovalne valje za zahodno tržišče in ZDA.

Produktivnost, zaposlovanje in premestitve

Že dolgo si na vse mogoče načine prizadevamo za stabilizacijo, sprejemamo raznovrstne ukrepe, a vse nič ne pomaga, če se obnašamo še kar po starem. Tu in tam slišimo, da so v kaki delovni organizaciji — bodisi prisilno bodisi samoupravno — začeli ravnati drugače in — uspeši.

Vse več se govori in piše o premeščanju delavcev. Včasih tudi koga izmed nas pograbi strah, da ga bodo poslali delat drugam. Vendar to ni edini način za povečanje storilnosti in poslovne uspešnosti. Rezerve so še v drugih stvareh.

Vsak zase vemo, koliko na šithu naredimo. Nič se si ne bi dovolil reči, da ne naredimo nič, najbrž pa tudi ni nikogar, ki si ne bi vsaj na tihem moral priznati, da bi mogel narediti več, kot je, ali da bi lahko kako reč boljše opravil. Včasih smo si tako lažno delo morda lahko privoščili, zdaj ko se gospodarske razmere vse bolj zaostrujejo, pa je nujno, da začnemo delati več in bolje, kajti le v tem je ključ k stabilizaciji gospodarstva.

BISTVENO JE — POVEČATI STORILNOST

O ukrepih za povečanje storilnosti in o kadrovski politiki v zvezi s tem je predsednik poslovnega odbora dejal, da proizvodni rezultati v naši delovni organizaciji niso dobri, zato je nujno, da vsak delavec železarn da še več od sebe kot doslej. V pripravi dela ali v proizvodnji moramo bolj skrbeti za kakovost. Zmanjšati moramo zaposlovanje, ki ne povečuje produktivnosti.

Vsi zaposleni se moramo pri delu truditi, kajti le tako bomo ohranili dosežanja in si zagotovili nova naročila, in nam ne bo treba omejevati števila delovnih mest. Če bomo vsi več naredili za kakovost, povečanje proizvodnje, če se bomo strogo držali rokov in zmanjševali izmedek, bo cena naših izdelkov nižja, konkurenčnost večja, več bomo lahko prodali v tujino, s čimer si bomo zagotovili surovine in opremo. Večja produktivnost bo omogočila rast novih tovarn in nova delovna mesta. S tem bomo omogočili večje zaposlovanje mladih.

UVOZ

Oskrbljenost z uvoznimi materiali je bila v septembru slaba. Predvsem je primanjkovalo tistih materialov, ki jih običajno dobivamo od domačih proizvajalcev. Ti nam zaradi pomanjkanja el. energije, mazuta ali zaradi okvar na opremi teh surovin ne morejo dobavljati in jih moramo torej uvažati. S tem pa trpi že tako skromna devizna bilanca. Oskrbljenost je bila dobra le pri elektrodah in livarskih materialih, katere dobivamo prek kooperacije oziroma nam jih uvažata TAM. Uvozno bilanco rešujejo vezani posli in pa relativno dobro združevanje deviz.

Tudi zdaj so velike možnosti za delo. Veliko ljudi odhaja v pokoj in jih še bo. Za tiste, ki hočejo delati, imamo delo, za druge pa ne bo kruha. Vsekakor pa si moramo vsi zaposleni prizadevati za večjo produktivnost, kajti le tako bomo ustvarili tudi denar za višje osebne dohodke, za razširjeno reprodukcijo in rast družbenega standarda.

NOVE ZAPOSLOTITVE MORAJO BITI EKONOMSKO UTEME-LJENE

Glede na število zaposlenih imamo torej preslabo delovno in poslovne rezultate, z drugimi besedami: premalo in preslabo delamo. Ni še raziskano, kdo ali kaj je krivo za to. Resnica je, da je režija veliko breme naši proizvodnji. To so dognale tudi primerjave s podjetji v drugih gospodarskih sistemih. Torej bo treba razmerje zaposlenih v proizvodnji in režiji popraviti. Prvi korak k temu je dosledna politika zaposlovanja. Da bi jo lahko uresničevali, smo v železarni ustanovili tim za zaposlovanje, v katerem sodelujejo: član poslovnega odbora, predstavniki službe za organizacijo dela, komercialne in kadrovske službe ter ravnatelj tozda ali delovne skupnosti, ki predlaga zaposlitev. Vsak ravnatelj mora potrebe po novih delavcih utemeljiti. Tim jih obdela z vseh zornih kotov in v skladu z ugotovitvami da — ali ne da — soglasje za zaposlitev. Da ga, kadar ugotovi, da bo zaposlitev prispevala k ekonomičnosti, donosnosti in produktivnosti tozdu ali delovni organizaciji (za neproizvodne tozde in delovne skupnosti). Tim upošteva tudi produktivnost v tozdu ali delovni organizaciji v obdobju pred zaposlitvijo novega delavca. Če je v porastu, je nova zaposlitev možna, drugače ne.

Vendar je za zaposlovanje v tozdi najbolj odločilno mnenje ravnateljev, ki so tudi odgovorni za to, da novemu delavcu zagotovijo intenzivno zaposlitev, ki bo prispevala k boljšim poslovnim rezultatom. Kakor je dejal vodja kadrovske službe Jože Gruden, tim za zaposlovanje že ureja zaposlo-

vanje po novih smernicah in v skladu z zaostreno kadrovske politiko, ki naj bi pripomogla k temu, da ne bi več čezmerno zaposlovali — niti v proizvodnji, še manj pa v režiji.

Vendar to ne pomeni zapore za strokovne delavce, predvsem za naše štipendiste, kajti na njih sloni nadaljnji razvoj delovne organizacije.

Ponekod je čutiti odpor do take kadrovske politike in postopka pri zaposlovanju. Menijo, da je zaposlovanje stvar vodstev tozdov in delovnih skupnosti samih. To je v precejšnji meri res, vendar je res tudi to, da marsikje še premalo resno upoštevajo sedanjo gospodarsko situacijo. V preteklosti je namreč veljalo, da če je kje pri delu zaškrpalo, so pač zaposlili nove delavce, ne da bi dobro preučili, ali jih bodo lahko res stalno polno zaposlili. Kjer je bilo potreb veliko, so pač zaposlili vsakega, kdor se je prijavil, ne glede na izobrazbo in druge karakteristike.

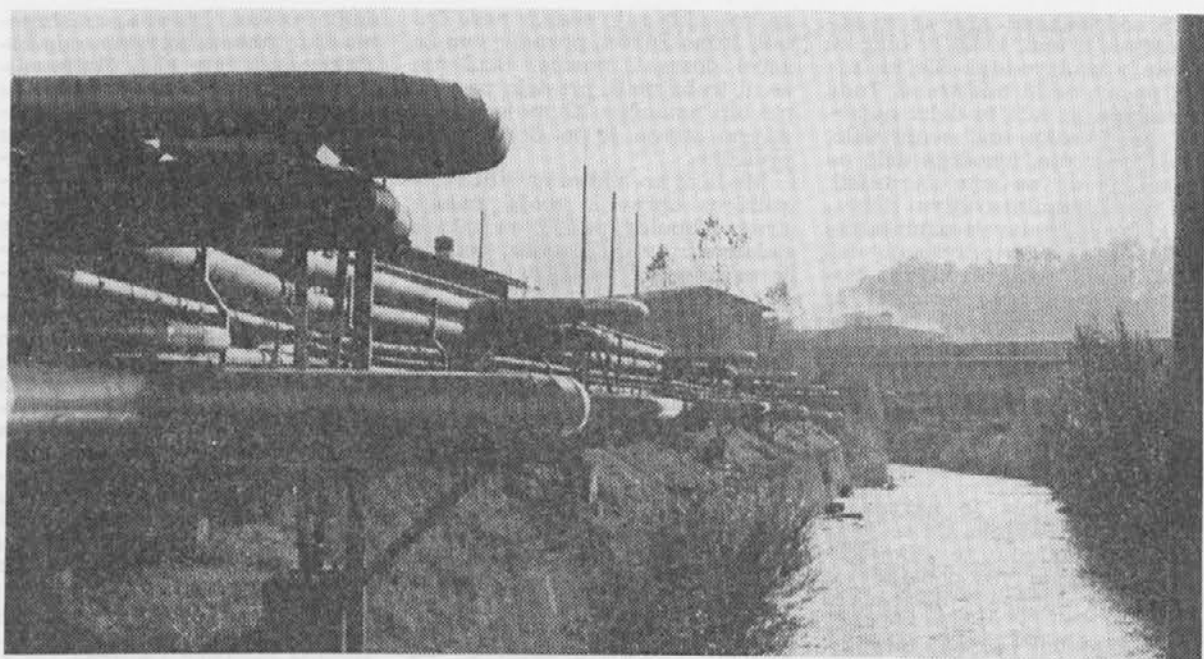
Zdaj, ko je oglasov za delovna mesta manj, ima kadrovska služba več možnosti, da med kandidati izbira najustrežnejše. »Po drugi strani pa ugotavljam,« je dejala Ivanka Prislán iz kadrovske službe, »da nezaposlenost za nekatere še ni najhujše zlo. Že večkrat smo povabili na razgovor tehnike, ki iščejo zaposlitev, pa se niso prišli niti pozanimat, kakšno delo bi lahko dobili; na vabilu smo jim namreč sporočili, da za zdaj nimamo prostih delovnih mest, ki bi povsem ustrezala njihovi izobrazbi.«

Dve vodili bosta torej v prihodnje usmerjali našo kadrovske politiko: oglašati le tista dela in naloge, ki so res potrebna za rast produktivnosti in sprejemati na delo take ljudi, ki bodo voljni delati in bodo za delo tudi kar najbolj usposobljeni.

IZRABLJATI KADROVSKE REZERVE

Jasno je, da bo rast zaposlovanja v železarni odslej manjša kot v preteklosti, tudi vsakega upokojenega delavca ne bomo nadomestili z novim, ampak bomo najprej povsod poiskali »nomo tranje rezerve«, to pomeni, da bomo ugotovili, ali ni mogoče dela, ki ga je opravljal upokojeni, drugače organizirati, ga porazdeliti med druge ali pa ga celo brez škode opustiti.

Vodja službe za organizacijo dela Peter Grögl, ki sodeluje tudi v timu za zaposlovanje, meni, da imamo v železarni »nedvomno precejšnje kadrovske rezerve, vendar se ne moremo s strokovno analizo ugotoviti, katera dela so zares potrebna in katera ne, ker nimamo ljudi, ki bi to opravili. Naša služba se namreč ukvarja z organizacijo poslovanja med tozdi, medtem ko za organizacijo dela v ožjem smislu skrbijo delovodji in vodji. Število potrebnih delavcev ugotavljajo na podlagi izkustev, presoja pa je prepričana vodstvom tozdov in delovnih skupnosti. Kaže, da je sistematizacija delovnih mest v proizvodnji ustreznejša kot v administraciji, čeprav ne smemo kar tako počez govoriti, da »oni Gori« ne delajo in da jih je pre-

Jutro ob Meži

več. Ugotavljam, da delavci na obdelavi informacij le malokje niso polno zaposleni.

Zelja tima, ki sodeluje pri sprejemanju novih delavcev je, da bi imeli v železarni pravšnje število administrativnih in režijskih delavcev ter da bi povišali izobrazbeno raven drugih delavcev, kar bi omogočilo boljše delo in ravnanje s stroji in napravami.

Samo povečanje števila zaposlenih torej ni odločilno za dvig produktivnosti. Več je mogoče narediti z boljšo organizacijo dela in s primernim spodbujanjem k boljšemu delu. Najučinkovitejša spodbuda za delo je bržkone nagrajevanje po delu. Takega sistema še nismo odkrili, saj sistem nagrajevanja po delovnih mestih dopušča, da nekateri za nedelo dobijo približno enak osebni dohodek kot prizadevni. Slednjih pa tak osebni dohodek gotovo ne spodbuja k še intenzivnejšemu delu. Tudi v sistemu nagrajevanja je torej še rezerva, ki lahko pripomore k povečanju produktivnosti.

SKRAJNA MOŽNOST — PREMESTITVE

Zaradi težavnih in nepredvidljivih gospodarskih gibanj so posamezni tozdi v železarni že imeli težave, iz katerih so se reševali na različne načine, lahko pa pričakujemo, da bodo nihanja v proizvodnji v prihodnosti še pogostejša in morda še bolj izrazita kot doslej in v takih primerih je solidarnost vseh delavcev železarne več kot nujna.

Nihanje v proizvodnji je že dvakrat prizadelo Vzmetarno, kjer so morali zaradi pomanjkanja naročil premestiti nekaj delavcev v druge tozde, v začetku letošnje jeseni pa so bili z naročili kar »zasuti«, zato so delavcem v proizvodnji priskočili na pomoč administrativni in režijski delavci iz tozda (ti so delali ob sobotah), nekaj delavcev pa so začasno razporedili v Vzmetarno iz drugih tozdov.

S premestitvami so reševali situacijo tudi v Jekloliivarni, kjer se jim je nabralo veliko zaostalega dela, in ker so imeli veliko

nujnih naročil, so morali delo pospešiti. Oktobra so delali v proizvodnji režijski in administrativni delavci tega tozda, in sicer v dveh skupinah — vsaka pol meseca.

Pomoč je bila učinkovita, premešeni pa menijo, da se bodo posledice njihove odsotnosti na stalnem delovnem mestu pokazale šele čez čas in jih bo težko odpraviti. Premestitve sprejemajo kot enkratni ukrep, ne bi pa smele postati stalna praksa za reševanje zagat v proizvodnji.

V razmerah, ko je zaposlovanje novih delavcev kar se da omejeno, si bodo z začasnimi prerazporeditvami v prihodnje gotovo pomagali še v drugih tozdi, še posebej, ker je take

ukrepe pri odpravljanju ozkih grl v proizvodnji in za zmanjševanje števila nadur priporočila tudi zadnja problemska konferenca sindikata v železarni.

Sicer pa naš pravilnik o delovnih razmerjih dovoljuje, da individualni poslovodni organ tozda začasno premesti delavca tudi na delo in naloge, ki zahtevajo nižjo izobrazbo od njegove, v primeru naravne nesreče, ko je treba reševati ljudi, delovna sredstva in material, kadar se začasno zmanjša ali poveča obseg dela, ko je nujno treba dokončati delovni proces, popraviti proizvodno napravo, nadomestiti odsotnega delavca in ko bi zaradi neopravljenega dela nastala večja škoda.

Mojca Potočnik

MNENJA DELAVCEV:

O premestitvah

»Prav je, da režijski delavci pomagajo v proizvodnji, kadar je potrebno. Kdor se zaveda, da si v železarni služi kruh, bo šel pomagat karkoli in kamorkoli, če je pomoč nujna. Mislim, da nikogar ni treba biti sram, če sleče plašč in obleče banduro.

Kdor v pisarni nima kaj delati, je tam odveč. Če določeni ljudje 15 dni v mesecu niso potrebni v pisarni, pomeni, da je tam zaposlenih preveč ljudi in naj jih redno zaposlijo v proizvodnji. Premiščanje sem in tja ni dobro. V 14 dneh se komaj navadiš na novo delo.«

(Ivan Šteharnek, KV delavec v tozdu RPT)

»Ko gredo pisarniški delavci v proizvodnjo, jim ostane ista grupa, kot jo imajo na stalnem delovnem mestu. Delajo pa slabše kot delavci, ki so kvalificirani za tisto delo in ga redno opravljajo. Tedaj bodo premešeni za slabše delo bolje plačani. Če je preveč ljudi v pisarnah, naj jih redno

zaposlijo v proizvodnji in naj bodo plačani po delu.«

(Srečko Franc, KV delavec v tozdu RPT)

»Zakoni so taki, da zahtevajo toliko dela in ljudi v pisarnah, kot jih je zdaj. Če bi hoteli zmanjšati administracijo, bi morali pač spremeniti zakone. Če kdo na delovnem mestu nima kaj delati, je kriv nadrejeni.

Ko pride delavec iz pisarne k stroju, ne more biti učinkovit, razen če ni že kdaj prej tega delal. Še učenci, ki pridejo iz šole s kvalifikacijo, se morajo za delo pri stroju določeno dobo uvajati.

Menim, da s premeščanjem ne bomo veliko naredili. S tem razburjamo ljudi, delo razburjenega človeka pa ne more biti učinkovito. Kadrovati bi morali tako, da bi dali ljudi na taka delovna mesta, kjer bodo najbolj učinkoviti.«

Ivan Marošek, delovodja v tozdu RPT)

»S sodelavkami smo se že pogovarjale o tem, kako bi bilo, če bi šle v proizvodnjo. Šle bi, zakaj pa ne, če bi bilo treba. Toda vprašanje je, kdo bi delal namesto nas. Vsaka ima svoje delo, svoje področje, tekočega dela pa je toliko, da ne sme zastajati. Saj nismo administrativni delavci, ki bi premetavali papirje zaradi papirjev. Pripravljamo dokumentacijo za proizvodnjo. Posredujemo med proizvajalci in kupci, pišemo pogodbe, dopise, odgovarjamo na reklamacije, pripravljamo podatke za računalniško obdelavo. Tudi računalniku mora namreč streči človek.«

(Majda Pečovnik, referentka za prodajo v tozdu Komerciala)

»Priprava dela je nastala iz potrebe proizvodnje. Če se je to preveč razmahnilo, je težko ocenjevati. Vedno več podatkov je potrebnih, vedno več dela in več ljudi.

Pa ni glavni problem administracija v tovarni. Več je tiste od občine naprej.

Pomoč iz priprave proizvodnje ne more rešiti proizvodnje. To je le trenutna rešitev. Človeka potrebujejo na njegovem delovnem mestu — delo mora iti naprej.

Drugače je v serijski proizvodnji, ob tekočem traku. Tam lahko dela vsak. Pri nas pa je treba znati delati s strojem, obvladati montažo. Kvalificirana dela lahko opravljajo le tisti, ki so kvalificirani za to.«

(Peter Šetina, vodja oddelka prodaje v tozdu Komerciala)

»Pomoč v proizvodnji med delovnim časom ni mogoča, izven delovnega časa pa smo ženske tudi tako zaposlene doma, da ne moremo hoditi na dodaten ših. Če bi pa šle v proizvodnjo za en dan, bi pa mogoče več škodile kot koristile.

Biokracije v pravem pomenu besede pa v železarni sploh ni. Brez teh del proizvodnje ne more eksistirati in jih tudi nihče ne more nadomestiti.«

(Erna Ott, strokovni sodelavec v tozdu Komerciala)

O premetitvah v Jeklolivarni

»Prvo polovico oktobra bom prebil na delu v čistilnici. Nisem preveč dobrega zdravja, a teh 14 dni bom že zdržal. Delam z ročnim brusilnim strojem. Še nikoli v življenju nisem delal kaj take-

ga kot zdaj, zato sem se prve dni bolj težko znašel, pozneje sem že začel dosegati normo. Brušenja se ni treba učiti, pri delu pa moram biti natančen. Za moje zdravstveno stanje je to delo skoraj pretežko.

Medtem ko hodim na ših v čistilnico, opravlja moje naloge drug tehnolog, ki je na takem delovnem mestu kot jaz, vendar le najnujnejše, ostalo delo pa me bo počakalo.«

(Mirko Drofelnik, tehnolog v Jeklolivarni)

»Prišel sem iz pisarne za 14 dni, da pomagam v čistilnici. Pri delu se trudim, vendar od kraja nisem dosegal norme. Pri vseh izdelkih je pa tudi ni. Od začetka se mi je poznalo, da nisem utrjen, zdaj sem se že utrdil.

Ali bi to delo tudi stalno opravljal? Odvisno od gospodarskega položaja in razmer. Imam družino, moram jo vzdrževati. Vendar je to zadnja možnost. Saj imam svoje delo in poklic.

Če bo naša pomoč v proizvodnji dala rezultate, kot jih vodstvo predvideva, potem je ta odločitev upravičena. Mislim pa, da bi morali v podobnih primerih poklicati na pomoč tudi delavce iz skupnih služb. Ko bi kdaj delali v proizvodnji, bi znali bolj ceniti fizično delo.«

(Janez Cehner, referent za delovna sredstva v Jeklolivarni)

»Z delavci iz pisarn, ki zdaj (v 1. polovici oktobra) delajo pri nas, sem zelo zadovoljen. Trudijo se in dajejo zgled delavcem, ki so tu redno zaposleni. Največ brusijo, poprimejo pa tudi za vsako drugo delo, ki jim ga določimo. Tudi invalidi, ki so že bili premeščeni na lažja delovna mesta, zdaj delajo, kar so že pred premetitvijo. V jutranji izmeni delajo v proizvodnji tudi izmenjski delovodje. Vendar že zdaj občutimo, da njihovo redno delo zastaja. V nedogled to ne bi moglo iti.

Zakaj je taka pomoč proizvodnji potrebna? Pri nas se proti koncu leta vedno naberejo kosi, katerih obdelava je zamudna, tako imenovani komplicirani asortiment. Zato se zdaj tonaža ne bo toliko povečala, zadovoljili pa bomo naročnike.

S premetitvami bomo rešili marsikaj. Zmanjšali bomo število nadur in dosegli ali celo presegli plan.«

Zbrala Mojca Potočnik

deliti na pet časovno zamaknjenih faz, tako se bo realizacija zavlekla prek leta 1985. Za jesensko Jeklarno 2 so še vedno v teku priprave, med temi tudi pridobivanje potrebnih soglasij za uvoz opreme in financiranje investicije. Bančni konzorcij za kreditiranje prednostnih naložb v slovenski črni metalurgiji še ne more prav zaživeti. Če bi imeli vsa potrebna soglasja in rešeno financiranje, bi lahko takoj pričeli z investicijo v Jeklarno 2. To bi bistveno spremenilo tudi porabo sredstev in s tem primerjavo z letnim planom investicij, z deli pa bi lahko začeli že letos. Delavski svet Železarne Jesenice je 24. 7. 1983 sprejel sklep, da za povečanje priključne moči elektroenergije za Jeklarno 2 združi iz sredstev skupne akumulacije 1105 mio din, tako da bi že letos vplačali elektrogospodarstvu 700 mio din.

V Železarni Store so izdelali nov investicijski program za »povečanje kapacitet proizvodnje jekla«. Obravnavata ga komisija pri LB in republiška komisija za oceno družbene upravičenosti investicije. Ker naj bi v Štoreh pričeli z deli eno leto potem, ko bi pričeli z gradnjo jeklarne na Jesenicah (tako je bilo dogovorjeno leta 1981) letos s pričetkom realizacije štorskega projekta ni mogoče računati. Kaj bo pa prineslo leto 1984, bomo še videli.

Ko ocenjujemo realizacijo investicij v prvem polletju letos, če izvajamo seveda prednostne, potem smo lahko še kar zadovoljni. Investicije, ki so bile ob pričetku leta že v teku, izvršujejo brez nepričakovanih težav. Izvajalci del in dobavitelji opreme normalno zamujajo roke in tudi občasne težave z deviznimi in dinarskimi sredstvi niso nič neobi-

čajnega. Nekaj nad 7 mio \$ vrednosti uvožene opreme omogoča dosti dobro izvajanje investicij, ki so v teku, čeprav s kasnitvijo.

POSAMEZNE DELOVNE ORGANIZACIJE BOLJE KOT SOZD

V šestih mesecih letos so v vseh delovnih organizacijah v SZ porabili za investicije 1996 mio dinarjev. V primerjavi z letnim planom, načrtovana poraba za celo leto znaša 6392 mio dinarjev, pomeni šestmesečna poraba 31% izvršitve letnega plana. Če letni plan prepolovimo, je polletni plan porabe sredstev izvršen z 62%. Takšna poraba je premajhna in ni dobra, je pa za okoli 9% boljša, kot je bila poprečno leta 1982.

Kaj pa pomeni za SOZD SZ dosedanja poraba sredstev za investicije letos, v prvih šestih mesecih? V tem času znaša minimalna amortizacija 2074 mio dinarjev. Ko tej prištejemo še amortizacijo, ki jo v nekaterih delovnih organizacijah formirajo nad minimalno in k temu še prosti del iz ustvarjenega dohodka, dobimo ustvarjeno akumulacijo. V letošnjem prvem polletju je ta znašala 2633 mio dinarjev, kar je precej več, kot je bilo porabljeno za investicije.

V primerjavi z minimalno amortizacijo predstavljajo v prvem polletju porabljena sredstva za investicije 96%, v primerjavi z ustvarjeno akumulacijo pa 75%. Če upoštevam rezultate realizacije investicije v prvem polletju po teh odnosih, moram ugotoviti, da je bila ta slaba.

To, kar velja kot enoten pogled na rezultate izvrševanja planiranih investicij za sestavljeno organizacijo, ne velja za posamezne delovne organizacije. Ob tem ko so na Jesenicah realizirali komaj

STANOVANJA V ŠTEVILKAH

30. 4. 1983 je bilo v lasti Železarne Ravne 1780 stanovanjskih enot. Od teh jih je zunaj Raven: Črna — 1, Mežica — 14, Prevalje — 74, Slovenj Gradec — 9, Dravograd — 5, Radlje — 1, Vuhred — 1, Vuzenica — 1, Muta — 9.

Iz čistega dohodka izdajamo za stanovanja 10%. Od tega je 7,445 določeno z zakonom, 2,555 pa izdajamo dodatno po povečani stopnji za lastni sklad.

Za enak odstotek izdvojenih sredstev smo lahko l. 1976 kupili 100 stanovanj, l. 1982 okoli 75, letos predvidoma le nekaj nad 50.

Poprečne cene 1 m² stanovanjske površine v občini Ravne so se gibale tako:

- l. 1980 — 12.600,00 din
- l. 1981 — 16.505,00 din
- l. 1982 — 24.180,00 din
- l. 1983 — 30.000,00 din

Za dodelitev stanovanj se je doslej v železarni prijavljalo prosilcev:

- za družinsko stanovanje 130—150
- za samsko stanovanje 40—50
- za zamenjavo stanovanja 35—50

Za dodelitev posojil se je prijavljalo prosilcev:

- za novogradnjo 70—100
- za odkup 3
- za adaptacijo ali dograditev do 20

Višina dodeljenih kreditov je bila lani poprečno:

- za novogradnjo 300.000,00 din
- za dograditev 130.000,00 din
- za adaptacijo 66.000,00 din

Gospodarska kriza in zakon o zaščiti kmetijskih obdelovalnih zemljišč besta verjetno vplivala na zmanjšanje stanovanjske gradnje.

(Vir: poročilo referenta za stanovanjske zadeve v Železarni Ravne dne 3. 9. 1983)

INVESTICIJE V SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE PO PRVEM POLLETJU 1983

Do 30. junija 1983 so v vseh delovnih organizacijah sozda Slovenske železarne porabili za investicije v tem srednjeročnem obdobju okoli 5400 mio dinarjev (plan 8576 mio din), in to po dnevnih cenah. Porabljeno in plačano je bilo vse po stvarnih stroških in cenah. Za vrednost, načrtovano po cenah iz leta 1980, je bilo izvršeno manj investicij ali obratno, za načrtovana dela in opremo je bilo treba plačati več. Realizacija planiranih investicij je torej

še slabša, kot na prvi pogled kaže. Razumljivo je s pogodbami za opremo in druga dela ter storitve angažirano več sredstev, kot je porabljenih. Še daleč pa ne toliko, da bi bile vsaj približno izvršene in realizirane načrtovane investicije.

Od investicij, ki so za Slovenske železarne v srednjeročnem planu prednostne, je doslej pričeta le rekonstrukcija in modernizacija valjarne v Železarni Ravne. Investitor je moral projekt

38% polovice letno načrtovane realizacije vrednosti investicij, so na Ravnah porabili 96% sredstev in v Storah 73%. Podobno je tudi s predelovalci žice. Skupna realizacija znaša nekaj nad 62%. Posamezno so pa porabili najmanj v Žični Celje, komaj 24% polletno načrtovanih investicij. Ostali trije so pa porabili približno enako: Veriga 96%, Plamen 95% in v Tovilu 97%. Pri predelovalcih je ustvarjena amortizacija skoraj še enkrat večja, kot znaša šestmesečna poraba sredstev za investicije. To pomeni, da je bil že plan zelo skromen in predvsem imajo le zato tudi visoke deleže porabe proti planu.

V VSAKI DELOVNI ORGANIZACIJI KAJ NOVEGA

Kaj se pa dogaja pomembnejšega pri investicijah v delovnih organizacijah? V Železarni Jese-nice je gradnja vakuumске na-prave ali naprav za ponovno me-talurgijo v zaključni fazi. Poskusno obratovanje in uvajanje nove tehnologije bo pričelo v drugi polovici letošnjega leta.

V Železarni Ravne je pred zaključnimi deli tudi investicija v modernizacijo jeklarne. Poskusno obratovanje nekaterih naprav ponovne metalurgije in odpraševanje bo pa padlo še v leto 1984. Pred nekaj meseci je bila svečana otvoritev in pričetek poskusnega obratovanja v novi livarni posebne litine.

V kovačnici bodo zaključena dela na adjustažnem delu in proti koncu leta bo pričela z obratovanjem tudi nova žarilna peč.

Dobili so soglasje za modernizacijo valjarne in so v teku dela druge faze.

Tudi na področju predelave so v Železarni Ravne nadaljevali dela in uvajajo proizvodnjo v obratu krožnih žag in karbidnih trdin. Od aprila letos izvajajo tudi investicijo v posodobitev proizvodnje pnevmatičnih strojev. Investicijo, ki jo je delavski svet sodza SZ potrdil že julija 1981, so pričeli realizirati šele letos in pričakujejo, da jo bodo dogotovili približno v letu dni.

V Železarni Store so v juliju svečano odprli nov jeklovlek in livarno za hidravlično litino. Oba obrata sta pričela tudi s poskusno proizvodnjo. Sedaj še dopolnjujeta opremo in dela, tako da bosta investiciji dogotovljeni letos.

V Verigi je v teku investicija, ki je bila potrjena decembra 1982, za dopolnitve in modernizacijo v TOZD Tovarna industrijske opreme (TIO). Do julija so porabili 41% v projektu predvidenih sredstev. Poskusno obratovanje prve linije za galvanizacijo je še vedno v teku. Dobave sestavnih

delov druge linije kasnije in prav tako opreme za čistilno napravo. Če kasnitve ne bodo prehude, bo do konca leta pričela s poskusnim obratovanjem tudi druga linija za galvanizacijo in bo usposobljena za delo tudi čistilna naprava za odplake.

V Plamenu je v teku investicija v gradnjo skladišča gotovih izdelkov. Dela bi morala biti v kratkem zaključena, tako da bi še letos pričeli uporabljati novo skladišče.

V Tovilu je investicija v razširitev in modernizacijo pretežno gotova. Dograjene naprave poskusno obratujejo. V teku so še olepševalna dela pri urejanju okolice in v končni montaži je oprema za sušenje galvaniziranih delov. V oddelku za plinsko cementacijo tudi še tečejo montažna dela. Nekaj opreme za oddelek termične obdelave še manjka ter kasni, in če odštejemo tudi manjkajoči del opreme iz uvoza, lahko rečemo, da bo letos investicija v Tovilu v celoti gotova.

V Žični Celje so nadaljevali dela na hali, ki je bila prvotno namenjena za selitev proizvodnje sit, sedaj pa se še niso odločili za končno uporabo. Objekt bo letos dograjen.

V teku je še nekaj investicij za namensko proizvodnjo, pri kateri je realizacija dosti uspešna.

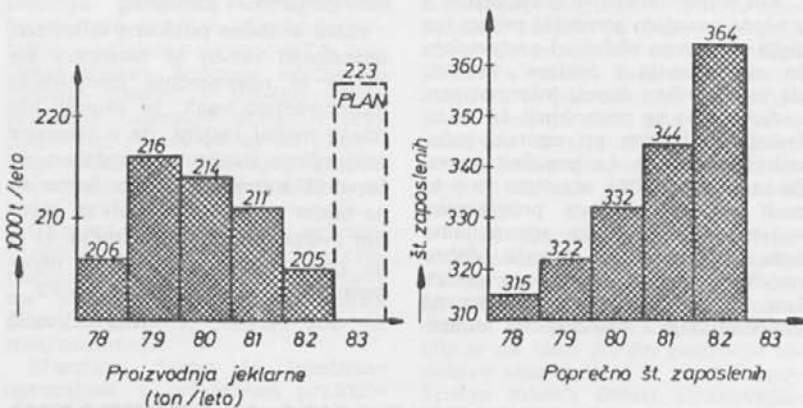
TEŽAVE SPODBUJAJO IZNAJDLJIVOST

Za sedanje obdobje je značilno, da je omejevanje možnosti uvoza izdatno spodbudilo iznajdljivost strokovnih kadrov. Načelo: »Naredi si sam!« je dalo izhod že mnogim zagatam, ko je bilo treba nadomestiti uvozno opremo. Zanimivo je, da pri nekaterih strojih z začudenjem ugotavljajo, da bodo doma narejeni celo cenejši kot uvoženi. Res je, da bo mogoče nekaj več težav in tudi okvar. Pri drugem stroju bo pa že bolje in končno — služijo le svojemu namenu.

Kar zadeva združevanje sredstev porabnikov jeklenih izdelkov za razvoj črne metalurgije oziroma za prednostne investicije v Slovenskih železarnah, poteka združevanje mogoče celo ugodnejše, kot smo pričakovali. Doslej je podpisalo samoupravni sporazum že 138 porabnikov za vrednost 951 mio din. Upajmo, da bo tekla realizacija združevanja sredstev enako ugodno, kot poteka podpisovanje samoupravnega sporazuma. Seveda bodo pa ta sredstva potrebna šele takrat, ko bo izvrševanje načrtovanih investicij dalo osnove tudi za izvrševanje danih obveznosti železarn porabnikom.

Milan Marolt

Jeklarna v preteklih petih letih

Do sedaj so za potrebe NC programskega centra in tozd RPT nabavili Tehtronix grafično postajo, Calcomp risalnik in DEC terminal z grafičnim printerjem (tiskalnikom). Uporabljajo jo za risanje načrtov za NC — tehnologijo. Hkrati so se zavedali možnosti za uporabo v poslovno — informativne namene. Tako je na pobudo tozd RPT in delovne skupnosti za gospodarjenje team društva inženirjev in tehnikov v sestavi Jože Segel, Maks Pešl, Ernest Kocuvan in Franc Urbanc izdelal »Idejno zasnovo slikovno in računalniško podprtega informacijskega sistema Železarn Ravne«. V tehničnem pogledu izhajajo avtorji iz dejstva, da našeta grafična aparatura oprema že omogoča, da izdelajo prve programe. Kot kaže, se bodo opredelili za lasten razvoj programskega paketa slikovno podprtega informacijskega sistema (SPIS), ker se doma še nihče ne ukvarja z izdelavo programske opreme. Za obsežnejše uvajanje SPIS v železarni bi bilo potem treba nabaviti še dodatno uvozno aparaturno opremo, predvsem grafične terminale, ker dosedanj negrafični ne omogočajo zvezne povezave linij.

Z obstoječo opremo ne bi mogli uvesti SPIS-a tudi zato, ker je naval sedanjih uporabnikov prevelik in ne bi ostalo prostora za poslovno informatiko.

Barvna grafika kot zadnji hit rač. grafike pa ostaja zaradi znanih de-

viznih težav zaenkrat še nedosegljiva.

V povsem praktičnih razlogih uporabe slikovno podprtih informacij navajajo avtorji številne prednosti. Klasično podane informacije so pogosto obsežne in v množici podatkov niso izpostavljeni poglobitvi (predvsem v tabelah). Dolge in včasih nezanimive opise se da nadomestiti s simboli, ki so ali pa v kratkem postanejo občeveljavni. Npr. nikomur ni treba razlagati, kaj pomeni dežnik na vremenski karti. SPIS bi omogočil primerjavo med informacijami, ki same ne povedo dovolj, povzročil bi tudi večjo standardizacijo. Podatke bi bilo mogoče dobiti na enem mestu, pri operativnem informiranju pa bi prišla prav večja hitrost.

Naštete karakteristike bi povečale uspešnost poslovanja zaradi boljšega poznavanja resničnega stanja, usmerjenosti, selekcije in poudarjanja bistvenih informacij od nebitnih ter povečanja obsega koristnih informacij.

V idejni zasnovi SPIS so podane vse vrste osnovnih slikovnih prikazov, področja, na katerih jih je mogoče uporabiti (poslovno, proizvodno, razvojno, raziskovalno in druga) ter grafični prikaz časovnih vrst pri matematičnem napovedovanju. Ob tem bi lahko spremenili tudi nekaj poslovno-ekonomskih kazalcev, ker dosedanj zaradi več motečih dejavnikov niso zanesljivi. Prav tako bi

Pritlehna rast

KDAJ RAČUNALNIŠKA GRAFIKA ZA POSLOVNO-INFORMATIVNE NAMENE

Računalniško grafiko si najbrž večina med nami še vedno predstavlja kot slike iz različno gosto posejanih točk. Razvoj računalniške grafike pa je v zadnjih letih hitro napredoval. Pointilistične slike Cankarja, Miki miške itd. na negrafičnih terminalih oz. tiskalnikih se po mnenju strokovnjakov sploh ne štejejo več med sodobno pojmovano

računalniško grafiko, ki si je utrla poti na številna področja. V tehnološko razvitih državah je postala nepogrešljiva v konstrukcijskih birojih, v poslovnih in ekonomskih analizah ter odločitvah, v hitrejšem in kvalitetnejšem informiranju in podobno. Kako so na ta izziv sedanosti reagirale ustrezne službe v Železarni Ravne?

bilo mogoče poenotiti kazalce za podobne tozde.

Kot primer slikovne ponazoritve s stolpca navajam strateški prikaz (za daljše časovno obdobje) proizvodnje in zaposlovanja v Jeklarni. Menim, da je ta prikaz dovolj informativen.

Avtorji so se pozanimali še za izkušnje tujih firm pri uporabi računalniške grafike. Le pravilna uporaba omogoča boljše rezultate in v to sodi takšna priprava programske opreme, da jo lahko uporabljamo brez programskega znanja, dobro razvita povezava med bazo podatkov in grafično opremo, ustrezno usposabljanje z organizacijo meseč-

nih tečajev in s praktičnim delom, izdelan katalog slik, ki je na voljo uporabnikom in podobno.

Hitre in točne poslovne odločitve, uspešnejši razvoj in raziskave ter boljša in navsezadnje zanimivejša informiranost vseh, bi morali biti dovolj močni razlogi, da v železarni omogočimo uveljavitev sodobne računalniške grafike. Če ne, bomo še na enem področju zaostali za razvitim svetom, in to na področju, ki je ne prvi pogled obrobno in nepomembno, a lahko prispeva veliko.

Marko Vrečič

INTERNA STANDARDIZACIJA V ŽELEZARNI RAVNE

V železarni si že več let prizadevamo, da bi uvedli interno standardizacijo. Čeprav so zaradi potreb do sedaj nastajali in bili izdelani interni standardi na raznih področjih, se pa nismo dogovorili za enotna načela označevanja, oblikovanja in izdajanja internih standardov. Bili so neenotni po obliki in zgradbi, področja med seboj nepovezana, prav tako pa niso bili obvezni. V svojem razvoju smo v železarni prišli do stopnje, kjer terja nadaljnji na-

predek ekonomike in tehnologije enoten razvoj standardizacije.

Kaj je to standardizacija?

Definicija ISO pravi, da je standardizacija proces sestavljanja in uvajanja pravil za urejanje določenega področja v korist in s sodelovanjem vseh zainteresiranih, zlasti za pospeševanje optimalne ekonomike v splošnem interesu, upoštevajoč delovne pogoje in zahteve znanosti.

Maja 1981 je bil v železarni ustanovljen strokovni team za standardizacijo, ki se je zavzel za enoten pristop in urejanje standardizacije. V njem so zastopniki vseh tistih služb, v katere bo standardizacija kot dejavnost posegala.

Team je izdelal predlog pravilnika o standardizaciji v Železarni Ravne, ki ga je potrdil DS železarn 28. 8. 1981.

Pravilnik določa postopek načrtovanja, usmerjanja in izvajanja standardizacije, tipizacije in unifikacije ter določa postopek sprejemanja in uporabe standardov. Predpisuje enoten klasifikacijski sistem označevanja izdelkov, sklopov, delov, surovin, tehnoloških predpisov in informacij, določa skupne oblike in dimenzije, kakovost in lastnost izdelkov, itd. Pravilnik predpisuje tudi organizacijo standardoteke nacionalnih, mednarodnih in internih standardov.

Junija letos smo v železarni organizirali strokovno posvetovanje o interni standardizaciji, na katerem smo še utrdili spoznanje, kako pereča je ureditev tega področja za naš nadaljnji razvoj. Naj naštejemo nekaj pomembnejših ugotovitev, ki so zapisane v sklepih s tega posvetovanja:

— TOZD RPT je zadolžen, da organizira službo in enoten koncept standardizacije.

— Strokovni team za standardizacijo usmerja razvoj interne standardizacije po področjih in predlaga plan izdaje standardov za leto 1984. Plan potrdi odbor za razvoj pri DS železarn.

— Zagotoviti moramo nadaljnje intenzivno sodelovanje z Jugoslovanskim zavodom za standardizacijo in panožnimi standardi. Predstavniki železarn v raznih telesih redno poročajo službi za standardizacijo in vzdržujejo vzpostavljene vezi.

— Rezultati raziskovalno razvojne dejavnosti se morajo odražati v interni standardizaciji, to pomeni, da se mora vsaka uspeš-

na raziskava vnesti v standardizacijsko dokumentacijo. V programih raziskav DO imajo prednost tiste raziskave, ki izhajajo iz potreb standardizacije.

— V železarni pričemo izdati Informator o standardizaciji. Izdaja ga služba za standardizacijo. Obsegal bo informacije o novih standardih, osnutkih standardov, rokih za zbiranje pripomb, potrebe po standardih z raznih področij itd.

— Čimprej moramo izdelati navodila o označevanju in oblikovanju internih standardov — t. i. nihte (nulte) standarde.

— Prizadevati si moramo za vključitev v enoten sistem standardizacije na nivoju SOZD SZ.

— V okviru službe za standardizacijo načrtujemo tudi razvoj mikrofilma na tehničnem področju.

— Evidenco, seznam in vsebino standardov sproti vnašamo v banko podatkov na računalniku.

V prizadevanja za ustanovitev službe so se posebej vključili poslovodni odbor, DS železarn, odbor za razvoj pri DS ter poleg vodstva TOZD RPT še številni strokovni delavci s praktično vseh področij delovanja.

1. oktobra t. l. je novo ustanovljena služba pričela z delom. V njej je pet delavcev, ki so zadolženi za posamezna področja standardizacije, to je mehanika, finalizacija s konstruiranjem, metalurško proizvodnjo, za postopno vključevanje vseh ostalih področij, za oblikovanje standardoteke ter za tehnično administrativna opravila, ki spremljajo delo. Glede na znane težave okrog zaposlovanja se v TOZD RPT zaradi oblikovanja nove službe število zaposlenih ni povečalo, saj so sodelavci, določeni za delo v službi, nameščeni s pomočjo notranjih prerazporeditev.

Služba bo usmerjala svojo dejavnost na podlagi splošnih, predvsem pa dogovorjenih koristi. Plan dela službe bo sprejemal team za standardizacijo. Zavedamo se, da postavitve službe interne organizacije v delovno organizacijo predstavlja kompleksno nalogo, v kateri nastopa cela vrsta momentov od čisto tehničnih do organizacijskih.

Oblikovanje službe interne standardizacije predstavlja interdisciplinarno akcijo vseh dejavnikov v DO, zato so določeni po področjih kontaktirani, s katerimi bo služba tesno povezana, saj bo

od te povezave v veliki meri odvisna uspešnost dela.

Vemo tudi, da je najtežji začetek, saj še ne obstaja standardizacijska usmerjenost mišljenja in si bo zato standardizacija morala šele pridobiti svoj prostor pod soncem. Marsikdo gleda na standardizacijo kot na tistega ne-bodigatreba, ki jih bo omejeval v njihovi svobodi odločanja in kreiranja, prav tisti bodo pa kasneje največ pridobili z njeno pomočjo, kot npr.:

— Konstrukterji lahko iz kataloga standardnih strojnih elementov in tipiziranih rešitev hitro tvorijo novo konstrukcijo, ne da bi iskali po grmadi knjig in druge tehnične literature.

— Tehnologi, ki bi morali tehnologijo v delovnem procesu, za katerega odgovarjajo, stalno izpopolnjevati in s tem potrjevati svojo ustvarjalnost.

— Raziskovalci, ki naj bi usmerjali raziskave tako, da bi se rezultati dela odražali v standardih oziroma tehnoloških predpisih.

— Novi sodelavci bi s pomočjo urejene standardizacije lahko hitro spoznali in osvojili rešitve, ki so se v praksi obnesle.

— Vzdrževalci, ki v želji, da ne bi kakršnakoli napaka ustavila proizvodnjo, ustvarjajo prevelike zaloge rezervnih delov.

— Kontrolorjem in laboratorijem s standardnimi metodami kontrole, raziskav in preizkušnja.

— Nabavi pri oskrbi DO s standardnimi elementi.

— Vodilnim v DO, da nobena služba ne sprejme tehničnih odločitev, ne da se prej oceni vpliv te odločitve na splošno rentabilnost poslovanja.

— Vsem tistim, ki menijo, da katalog izdelkov ni nikoli dovolj obširen, tistim, ki v stalni želji po napredku ustvarjajo stalno nove metode označevanja, predpisujejo uporabo številnih novih materialov, ustvarjajo vsakodnevne spremembe, pri čemer so mnenja, da ponovna uporaba že izdelanih rešitev nikoli v popolnosti ne ustreza novo postavljenim problemom (v razvitih državah javno priznavajo, da je v njihovih novih izdelkih 60–80% že obstoječih sestavnih delov).

— Vsem zaposlenim za nemo-teno, uspešno in varno delo.

Standardizacija je zato danes, še bolj pa bo to jutri, vitalna naloga vsake delovne organizacije.

Boris Jocić

NARODNA ZAŠČITA V ŽELEZARNI RAVNE

Med drugimi aktivnostmi, zapisanimi v letnem programu službe za SLO in družbeno samozasčito železarn, je tudi streljanje s polavtomatsko puško za člane NZ (narodne zaščite). Letih je v vseh tozdih in delovnih skupnostih prek 300 (v delovnih skupnostih prevladujejo ženske).

Strelske vaje, ki so bile izvedene v drugi polovici septembra na učnoobrambnem centru Obretanovo, so bile tokrat namenjene članom NZ, ki preteklo leto ali niso streljali ali pa njihovi rezultati niso bili zadovoljivi.

»Vaja je bila v neugodnih vremenskih razmerah (megla, dež, mraz), pa vendar je bila udeležba zadovoljiva in tudi rezultat je bil dober. Slabše so se odrezale le tiste tovarišice, ki do sedaj s polavtomatsko puško še niso ravnale. Tudi zaradi tega smo se odločili, da bodo strelske vaje vsako leto, dopolnili pa jih bomo s teoretičnim poukom v merjenju na cilj s polavtomatsko puško.

To in podobne akcije pripravimo in izvedemo skupaj z občinskim sekretariatom za ljudsko obrambo ter OŠTO, dobro pa sodelujemo tudi z milico,« je povedal vodja službe za SLO in družbeno samozasčito v železarni Ravne Konrad Bezjak.

Med takšne aktivnosti spada tudi streljanje s samokresom, ki so se ga udeležili vsi člani komitejev za SLO in družbeno samozasčito tozdv in delovnih skupnosti v prvi polovici letošnjega leta.

Samo Šave

Standardizacija časovnih normativov

I. Standardni časi so predvideni časi za določene elemente delovnega procesa, katerih potek je opisan s pomočjo vplivnih faktorjev — dejavnikov. Včasih jim pravimo tudi časovne norme, časovni normativi, planski časi ali podobno. Imajo naslednje prednosti:

1. Uporabljanje standardnih časov je gospodarno, saj za enake ali podobne delovne procese ni treba ponovno snemati časa, če-

prav v njih izdelujemo različne predmete,

2. Standardni časi omogočajo planiranje in krmiljenje delovnih procesov in primerjanje njihove gospodarnosti,

3. Uporaba standardnih časov olajša delo pri sestavljanju predkalkulacij in omogoča večjo natančnost le-teh,

4. Standardni časi pomagajo pri ugotavljanju različnih kazalnikov o poslovanju,

5. Uporabljanje standardnih časov nas prisili, da podrobno obdelamo metode dela. S tem pa nas prisili tudi k boljšemu oblikovanju dela.

Določanje standardnih časov je smiselno za maloserijsko ali posamično proizvodnjo in posebej tam, kjer se podobna, vendar ne popolnoma enaka zaporedja elementov delovnega procesa pri različnih delovnih nalogih ponavljajo v različnih variantah.

Določanje standardnih časov ima za cilj ugotavljanje odvisnosti časa od variabilnih in konstantnih vplivnih dejavnikov.

Standardni časi združujejo vse iste delovne sisteme, ki imajo podobne pogoje za delo, ki opravljajo podobne delovne naloge ali pa delo v njih poteka po podobnih tehnoloških postopkih.

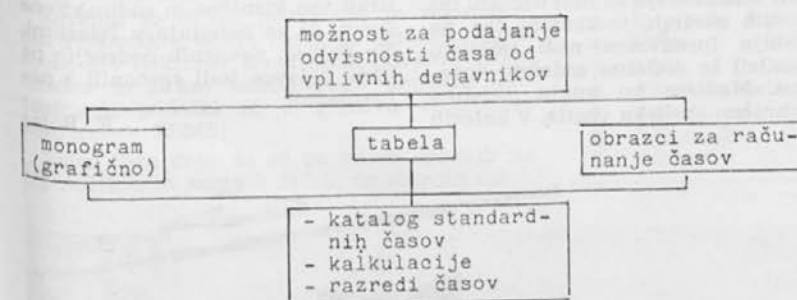
S podrobnim obravnavanjem področja uporabe standardnih časov poleg drugega želimo ugotoviti, ali je določanje teh časov v obravnavanih sistemih sploh smiselno ali pa je morebiti treba prejšnje delo še bolj oblikovati.

I. GRAFIČNO UGOTAVLJANJE ODVISNOSTI ČASA OD ENEGA KVANTITATIVNEGA DEJAVNIKA

Na milimetrski papir narišemo koordinatni sistem, kjer na vodoravno os (absciso) nanašamo vrednosti vplivnega dejavnika, na navpično os (ordinato) pa pripadajoče izmerjene vrednosti časa. Tako dobimo v koordinatnem sistemu vrsto točk, skozi katere potegnemo krivuljo, in sicer tako, da so oddaljenosti vseh točk od rešitve kar se da majhne. Čim manjše so razdalje vseh točk od rešitve, tem bolj strma je ta, tem pomembnejši je vpliv izbranega vplivnega dejavnika na čas.

1. Tozd Jeklarna:

Odvisnost časa od vplivnih dejavnikov lahko podamo, kakor to kaže skica.

— Tabelarično podajanje standardnih časov je najbolj pogosto, kjer so navedene merske vrednosti vedno gornje meje intervalov. Vplivne dejavnike uredimo v skupine ali razrede, kot npr. (A, B, C, D, E...)

— Analitično podajanje — izračunavanje standardnih časov s pomočjo obrazcev oziroma enačb.

— Katalog standardnih časov — sestavljen 1. po področjih uporabe standardnih časov (d. mesta oz. str. mesta, delavnice, tozd), 2. po tehnoloških postopkih.

Katalog standardnih časov vsebuje naslednje podatke:

Označbo ali področja uporabe tehnoloških postopkov, ime službe oz. oddelka, ki je katalog sestavil, datum izdaje, možnost spremembe in nadomestitve standardnih časov, opis uporabljenih

tehnoloških postopkov in metod dela, v katerem časovnem obdobju smo določili standardne čase.

II. IZDELAVA ČASOVNIH STANDARDOV

Pri sestavljanju časovnih standardov razporedimo jekla in izdelke v skupine ali razrede, kjer upoštevamo težavnostno stopnjo izdelave tehnološkega postopka pri šarži, gabaritni volumen in stopnjo kompliciranosti kalupa — forme, trdoto plastične predelave kovanca in valjanca in zahtevano mehansko obdelavo površin.

Za hitro odčitavanje in določanje izdelovalnih časov se izdelujejo tabele, diagrami in praktični izračuni, kjer so upoštevani zgoraj omenjeni dejavniki.

Omenjene težavnostne stopnje so rangirane in imajo vpliv na čas trajanja — izdelovalni čas.

Namen uvažanja standardnih časov je, da se zmanjšajo potrebe po neposrednem snemanju — merjenju časa po delovnih mestih in se s tem izboljšajo odnosi med delavci, tehnologi in organizatorji v proizvodnji. Na podlagi standardnih časov je določanje izdelovalnih časov hitreje in cenejše, istočasno pa se izognemo subjektivnim faktorjem.

Oddelek za standardizacijo časovnih normativov je kljub nepopolni zasedbi z delavci izdelal in izdeluje potrebne standarde časov za nekatere tozde MP in MO, ki so:

1. Za tozd Jeklarno: kjer smo razporedili vsa jekla v skupine od 1 do 14 t.j.
 - od 1 do 10 za elektro obločne peči,
 - od 11 do 14 za visoko frekvenčne peči in
 - od 1 do 6 za taljenje na EPŽ postopku.

Standard časov je izdelan tabelarično na podlagi statističnih podatkov iz tehničnih poročil.

2. Za tozd Jeklovarno: tu smo izdelali »grafični prikaz« ugotavljanja odvisnosti časa od gabaritnega volumna in stopnje zahtevnosti izdelave kalupov v ročni kaluparici ter razvrstili izdelavo kalupov na pet stopenj grafičnih prikazov zahtevnosti.

— Nadalje pripravljamo standard časov za izdelavo jeder, določene vrste ventilov, kjer formiramo tehnološko podobne družine, katere razlikujemo po dimenzijah in teži ulitka.

— Izdelali smo tudi standard časov za izdelave različnih oblik okroglih jeder, ki se izdelujejo ročno v oddelku jedrarne, v obliki tabel.

3. Za tozde Valjarno, Kovačnico, Jeklovlek in Kalilnico zaenkrat nismo uspeli izdelati nikakršnih standardov časa, in še naprej delajo po obstoječih časovnih normah.

4. Za tozde mehanske obdelave smo izdelali standard časov za: žaganje ploščatih, okroglih in kvadratnih profilov, struženje, vrtnanje — globoko s krono BTA, freziranje (čelno, freziranje utorov in rezanje utorov s krožno žago), brušenje (zunanje okroglih premerov od Ø 10—80 in od Ø 90—500), varjenje (obločno, tekoče, ročno obločno — sočelni zvar in kotni zvar), plamensko rezanje.

Časovni standardi so izdelani v obliki tabel, kjer so jekla razporejena po zahtevnosti obdelave na skupine, dimenzije, pomik (število obratov, število zob in mm/minuto).

Standard časov je istočasno opremljen z izdelanimi praktičnimi izračuni — določitve izdelovalnega časa.

— Obdelali smo tudi rezalne hitrosti rezkanja in struženja s trdimi ploščicami domače in tuje izdelave in temu primerno formirali kvalitetne skupine in tabele.

5. Izdelujemo poročila, praktične prikaze in analiziramo doseganja časovnih standardov ter s stanji seznanjamo poslovodne delavce in strokovne službe.

Dosedanji izdelovalni časi so določeni na podlagi snemanja dodatnih, kosovnih časov in izračunani.

III. PROBLEMATIKA PRI DELU

— Oddelek za standardizacijo časovnih normativov kadrovsko in številčno ni zaseden za potrebe tako obsežnega področja materialne proizvodnje. Da bi oddelek bil kos potrebam pripravljanja in izdelav časovnih standardov, bi moralo biti zaposlenih več tehnologov za oblikovanje dela in študij časa ter bi tako lažje pokrivali tako široko in raznoliko področje.

— Sedaj strokovne službe ugotavljajo, da je treba za dela in naloge na področju študija dela obvladati veliko strokovnega in operativnega dela oz. znanja. Pri ocenjevanju teh del in nalog pa se je naredila razlika, in sicer: ta dela so nižje ovrednotena kot druga tehnološka dela. Zaradi podcenjevanja oz. razvrstitvenja teh del je precej dobrega strokovnega kadra odšlo na druga, višja vrednotena delovna mesta.

— Da je bila mera polna, je za sedanje manj kvalitetno oz. strokovno delo botrovala reorganizacija, kjer so se oddelki po področ-

jih proizvodnje MP in MO razbili in so se omenjeni tehnološki organizacijsko vključili v PD. V nekaterih tozdih so celo postavili nove delavce, ki ne obvladajo področja študija dela, ker tudi nimajo za to potrebne kvalifikacije. Zato izvajajo dela pod pritiskom delavcev (izsiljevanja), na drugi strani pa delajo pod vplivom nadrejenih (vodja PD in ravnatelj tozda).

— Za uspešno delo pri izdelavi standardov časov je pomembna kadrovska struktura, strokovna usposobljenost, splošna razgledanost in ljubezen do tega dela. Glede na tako široko področje izdelave standardov bi na tem področju morali delati strokovnjaki različnih strok oz. smeri. V ta namen bi bilo treba organizirati tehnologe za študij dela v tozdih, ki bi pripravljali osnutke standardov, opravljali snemanja in testirali izdelane standarde časov.

III. PREDLOGI ZA NADALJNJE DELO NA PODROČJU STANDARDIZACIJE

Glede na splošne potrebe izdelave časovnih standardov za tozde materialne proizvodnje bi bilo treba organizirati službo z nalogo vsestranskega preučevanja dela v povezavi z ergonomijo, varstvom pri delu, organizacijo dela in inovacijami.

Tako bi na teh področjih strokovni delavci oblikovali tehnološke postopke, analizirali stroške po str. mestih in opravljali racionalizacije v proizvodnjah. Tehnolog bi prejemali strokovna navodila od službe in predpisovali izdelovalne čase na podlagi izdelanih standardov časa. Istočasno pa bi se zagotovila enotnost oz. poenotenje predpisovanja izdelovalnih časov in s tem enakomernost doseganja časovnih norm v tozdih.

Urediti je treba področje časovnih normativov na 100% osnovo vseh proizvodnih tozdov, kajti v naslednjem obdobju bodo tozdi prešli na skupni prihodek in je nujno treba uskladiti normative in doseganja, tako da bodo vsi tozdi v enakem položaju. Istočasno je treba uvesti dodatne evidence in spremljanje izvrševanja delovnih norm, in to prek AOP.

Vodja oddelka za standard. časovnih normativov
Aleksander Ristič, ing. org. dela

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Novi republiški zakon (objavljen je bil v Ur. l. SRS št. 27/83) ureja enotno pokojninsko in invalidsko zavarovanje delavcev v združenem delu in drugih delovnih ljudi v SR Sloveniji. V posebnih poglavjih in oddelkih zakon poleg splošnih določb podrobneje ureja krog zavarovancev, pridobitev in odmero pravic, uveljavljanje in uresničevanje pravic zavarovancev, uživanje in izgubo pravic, pokojninsko dobo, zagotavljanje sredstev, postopek za uveljavljanje pravic in sodno varstvo, samoupravno organizi-

ranost skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter še vrsto drugih vprašanj. V tem prikazu so navedene le nekatere bistvene značilnosti, ki pomenijo novost v primerjavi z doslej veljavno ureditvijo.

Med zavarovance zakon vključuje tudi kmete in člane njihovih gospodarstev. Združeni kmetje in drugi kmetje ter člani njihovih gospodarstev se lahko zavarujejo od različnih osnov. Osnova je lahko tudi nižja od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, lahko pa se zavaru-

IZ GRADIVA INDOK CENTRA

ZAPOSLOVANJE

V juniju 1983 je bilo v občini Ravne zaposlenih 12.096 oseb. Zaposlenost je upadla za 0,1 %. V 1. polletju so DO zaposlile 561 delavcev, 30. junija je bilo pri skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 190 iskalcev dela, od tega 170 žensk.

Pogodbeno delo se je v primerjavi z lani zmanjšalo, prav tako nadure.

PRAVICE NEZAPOSLENIH

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer nezaposlenosti opredeljuje naslednje pravice:

- pravico do denarnega nadomestila (če je oseba delala najmanj 9 mesecev brez presledka oz. 12 mesecev s presledkom v zadnjih 18 mesecih)
- pravico do denarne pomoči
- pravico do zdravstvenega varstva.

ZAIZDALNI NAČRT IVARČKO JEZERO — OŠVEN

Železarna Ravne je naročila zaizdalni načrt za ureditev turistično rekreacijskega centra Ivarčko jezero — Ošven z namenom, da se povežejo višje ležeči smučarski tereni na Ošvenovem s turističnim rekreacijskim centrom Ivarčko jezero in se čimbolj izrabijo oboje kapacitete.

PRESTRUKTURIRANJE DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Temeljilo bo na bolj učinkovitem izvajanju njihovih programov ob smotrni organizaciji in gospodarnem načinu izvajanja, racionalizacije mreže, odpravljanju programskega prekrivanja in bolj smotrnem obnašanju uporabnikov. Osebnost participacijo bodo povečali za zadovoljevanje tistih potreb, ki niso opredeljene za zakonoma ali samoupravnim sporazumom.

USPEŠNO POSLOVANJE RADIA SLOVENJ GRADEC

Finančni rezultati DO so spodbudni in ugodni. V vsebinskem delu so si delavci Koroškega radia prizadevali, da so poleg poročanja o pomembnejših dogodkih vključevali še prispevke o aktualnih družbenopolitičnih nalogah, to je o uresničevanju stabilizacijskih programov, izvozno-uvozni problematiki in o gospodarskih rezultatih.

(Vir: Referalne informacije INDOK centra št. 8/1983)

je višje, pri čemer pa so tudi obveznosti prispevanja sredstev večje.

Starostno pokojnino se zavarovancem odmeri od pokojninske osnove po enotni lestvici tako, da znaša za 40 let (moški) oz. 35 let (ženske) pokojninske dobe 85 %. Lestvico odstotkov za odmero pokojnine določi skupnost, pri čemer upošteva polno leto pokojninske dobe in ostanek najmanj 6 mesecev.

Najnižja pokojnina se odmeri od najnižje pokojninske osnove, ki jo vsako leto določi skupnost. Ta osnova ne more biti nižja od 65 % poprečnega nominalnega osebnega dohodka vseh delavcev, zaposlenih v SR Sloveniji, doseženega v preteklem letu.

Zavarovanelec lahko uveljavlja predčasno starostno pokojnino, ko dopolni najmanj 35 let pokojninske dobe in 55 let starosti (moški), oziroma 30 let pokojninske dobe in 50 let starosti (ženske). Odstotek zmanjšanja pokojnine za primer predčasne upokojitve določi skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja s samoupravnim splošnim aktom tako, da dobi pri enaki starosti višjo pokojnino zavarovanelec z daljšo pokojninsko dobo. Pravice do predčasne pokojnine nimajo kmetje in delovni ljudje, ki so zavarovani na podlagi osebnega dela ali samostojnega poklica.

Pokojnine se med letom obvezno usklajujejo v rokih, določenih s samoupravnim splošnim aktom skupnosti v skladu z družbenim dogovorom tako, da poprečno povečanje pokojnin v posameznem koledarskem letu doseže največ 90 % porasta nominalnih osebnih dohodkov vseh delavcev, zaposlenih v SR Slove-

niji, v ustreznem letu. Če je rast družbene produktivnosti večja od rasti nominalnih osebnih dohodkov, se v skladu z družbenim dogovorom pokojnine lahko uskladijo tudi do rasti družbene produktivnosti dela, izražene v realnem družbenem proizvodu.

V delu, ki obravnava pravice na podlagi invalidnosti, so nekatere dolžnosti naložene tudi organizacijam združenega dela. Uveljavljeno je pravilo, da zavarovanci — invalidi s preostalo delovno zmožnostjo uresničujejo svoje pravice v organizacijah združenega dela in pri nosilcih samostojnega osebnega dela. Tako so dolžni takim invalidom, ki so ob nastanku invalidnosti v delovnem razmerju ali v organizaciji združenega dela ali pri nosilcu samostojnega osebnega dela:

— obdržati jih na delu in jih razporediti na drugo ustrezno delo oz. jim zagotoviti delo z delovnim časom, ki ustreza njihovi preostali delovni zmožnosti

— jim zagotoviti prekvalifikacijo oz. dokvalifikacijo ter dela oz. naloge, ki jih bodo opravljali po prekvalifikaciji oz. do kvalifikacije

— zagotoviti sredstva ter jim odmeriti in izplačevati ustrezna denarna nadomestila osebnega dohodka na podlagi zakona.

Če zaradi narave dejavnosti ni takih del oz. nalog, ki bi jih invalid lahko opravljal, mu mora organizacija združenega dela oz. nosilec samostojnega osebnega dela zagotoviti druga ustrezna dela v drugi organizaciji združenega dela oz. pri drugem nosilcu samostojnega osebnega dela. Zavarovanci s preostalo delovno zmožnostjo, ki ob nastanku invalidnosti niso v de-

lovnem razmerju, se zaposlujejo prek pristojne skupnosti za zaposlovanje.

Določbe o zavarovalni dobi, ki se šteje s povečanjem, so nekoliko dopolnjene. Določeno je, da republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, izvršni svet skupščine SR Slovenije ter skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja sklenejo družbeni dogovor, s katerim se dogovorijo o ukrepih in dejavnostih v zvezi z deli oz. nalogami, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. Taka dela oz. naloge ter postopek za njihovo določanje, stopnjo povečanja zavarovalne dobe na teh delih oz., nalogah ter obseg ustreznega zmanjšanja starostne meje določi skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja s samoupravnim splošnim aktom. Organizacije združenega dela pa so dolžne s samoupravnimi splošnimi akti določiti način in roke za odpravljanje posebne

težavnosti dela in škodljivih vplivov za zdravje delavcev, ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva delavcev, nalog v zvezi s strokovnim usposabljanjem delavcev na takšnih delih oz. nalogah, način občasnega razporejanja teh delavcev, prepoved dela prek polnega delovnega časa, dolžino delovnega časa, dnevn, tedensko in letno rekreacijo delavcev, stalno spremljanje delovnih razmer ter obseg in način zagotavljanja sredstev za štetje zavarovalne dobe s povečanjem.

Ta zakon je pričel veljati osmi dan po objavi Ur. l. SRS, vendar pa se bo pričel uporabljati od 1. januarja 1984, ko prenehata veljati tako zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju kot tudi zakon o starostnem zavarovanju kmetov ter še posamezne določbe nekaterih zakonov, ki se nanašajo na pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Drago Mežnar

GASILCI V BOJU Z NEVARNIMI SNOVMI

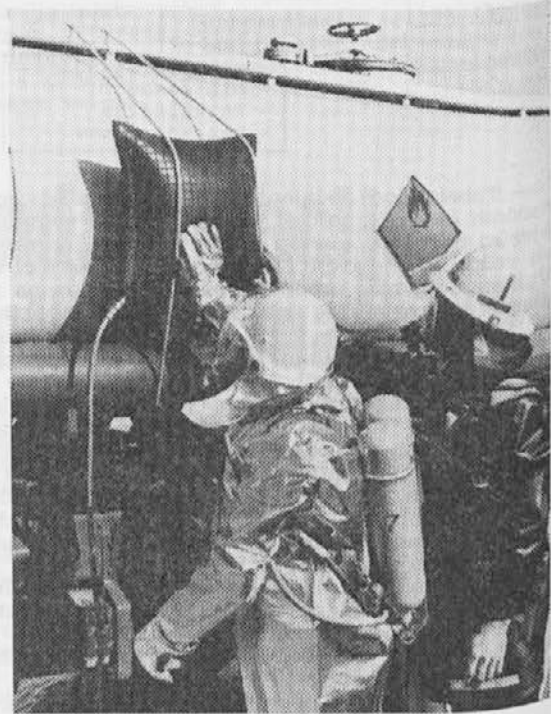
Kljub temu da statistični podatki o nesrečah z nevarnimi snovmi — eksplozijah, požarih in zastrupitvah — ki imajo skoraj vedno za posledico smrt, trajno invalidnost, okužbo vode, tal in zraka, že leta opozarjajo, da je vzrok za vse nezgode in posledice predvsem nepoznavanje nevarnih snovi, so (kot kaže) prvi šli v boj z nevarnimi snovmi slovenski poklicni in prostovoljni gasilci, ki že nekaj časa obiskujejo v republiškem centru za usposabljanje v Poljčah seminar o ravnanju ob nesrečah z nevarnimi snovmi.

Gasilci v naši republiki (mednje sodijo tudi naši poklicni gasilci) že zdavnaj niso poklicani samo za gašenje klasičnih požarov, ampak tudi za reševanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi. Do razsutja teh je na slovenskih cestah in železnicah, prav tako tudi v ravninski železarni že večkrat prišlo, na srečo brez večjih katastrof. Da bi bili v prihodnje še bolj uspešni pri svojih akcijah, je skrajni čas, da dobijo (predvsem naši poklicni gasilci) še dodatno sodobno opremo. Medtem ko imajo sodobna tehnična gasilska vozila, v katerih

je tudi oprema za delo z nevarnimi snovmi, samo mariborski, koprski, celjski in krški poklicni gasilci, morajo ostali slovenski gasilci ob nesrečah z nevarnimi snovmi reševati s preprosto gasilsko opremo.

Poklicni gasilci v ravninski železarni so se že večkrat morali ukvarjati z nevarnimi snovmi. Vedno so bili prepuščeni sami sebi s preprosto gasilsko opremo. Zato bi resda bil že skrajni čas, da bi dobili sodobnejše gasilsko vozilo, ki bo namenjeno za gašenje klasičnih požarov in za reševanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi. Saj tudi v železarni Ravne pri tehnoloških procesih vedno bolj uporabljamo tudi nevarne kemične in radioaktivne snovi. Predvsem so kemične nevarne snovi še vedno premalo zavarovane, saj jih je mogoče najti na vsakem koncu železarne. Prav zato bodo naši poklicni gasilci evidentirali vse kemične in radioaktivne snovi, ki se nahajajo v železarni. Na najbolj nevarnih področjih pa bodo delavce tudi seznanili z nevarnostmi.

F. Rotar

Ukrepanje ob razlitju nevarnih snovi

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto X

Ravne na Koroškem, 15. novembra 1983

Št. 11

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Saša Meško, Irma Fajmut, Barbara Sušnik, Marjana Klorpenčev in Silvo Jaš, ki odgovarja tudi za vsebino »Mladega fužinarja«

Delovanje MDA v letu 1983

Tako kot v preteklih letih, posebej pa še v tem letu zaostrenih družbenoekonomskih in političnih razmer so mladinske delovne akcije v celoti potrdile upravičenost svojega obstoja in se potrdile kot nepogrešljiva oblika delovnega in družbenega angažiranja mlade generacije. MDA pomeni za mlade šolo socialističnega izobraževanja, šolo in kovačnico bratstva in enotnosti, tovarštva, prijateljstva, povezovanja in skupnega angažiranja pri uresničevanju skupno načrtovanih programov dela in življenja brigadirjev.

Mladina naše občine (mladi železarji, rudarji, osnovnošolci, srednješolci in drugi) je tudi v tem letu uspešno zagotovila dogovorjeno število brigadirjev za letošnje republiške in zvezne MDA. S svojim delom so naši brigadirji prispevali svoj del k realizaciji programov na posameznih MDA, in sicer na zvezni MDA Istra '83, Jasenovac '83, Vlasina '83, Tuzla '83, republiški MDA Kobansko '83 in Trebče '83. Delo, ki so ga brigadirji opravili na teh akcijah, je bilo zelo raznoliko in pestro. Opravili so dela pri izgradnji in rekonstrukciji cestnega in vodovodnega omrežja, ureditvi hudoournikov, dela na elektro in telefonskih omrežjih, pogozdovanju, agromelioraciji... itd.

Na šestih zveznih in šestih republiških MDA v naši republiki so brigadirji iz različnih krajev naše domovine opravili približno 526.484 norma ur (411.360 ef/h). Vrednost opravljenega dela je 157.725.962,00 din.

Zgradili so 65 km primarnih in sekundarnih vodovodov, 66 km cestnega omrežja, usposobili 270 hektarov kmetijskih površin, 10 km elektro in 10 km telefonskega omrežja (natančnejši podatki so v gradivu republiške konference ZSMS).

Poleg tega dela, ki so ga mladi opravili na republiških in zveznih MDA, ne smemo zane-

mariti tisočev prostovoljnih ur, ki so ga opravili na lokalnih MDA, in sicer pri urejanju okolja, saniranju pogorišč, čiščenju gozdov, izkopih jarkov za elektro in telefonsko omrežje, zbiranje odpadnih surovin, spraviu poljskih pridelkov, agromelioraciji... (podat-

kov za te akcije v naši občini nimamo zbranih).

Problematica, s katero smo se v naši občini srečevali pri zagotavljanju brigadirjev, je podobna problematiki iz leta 1982. Ponovno smo uspeli (edini v regiji) zagotoviti dogovorjeno število brigadirjev, nismo pa najbolj zadovoljni s strukturo, ki pa se je izboljšala v primerjavi z letom 1982. Povečalo se je število mladih komunistov, mladih delavcev, študentov in osnovnošolcev, upadlo pa je število srednješolcev.

TABELA I.: Primerjalni podatki iz leta 1982 in 1983

	leto 1982		leto 1983	
	plan	realizacija	plan	realizacija
število brigadirjev	89	111	89	103
moških		81		73
žensk		30		30
mladih delavcev		18		26
učencev		93		75
študentov		0		2
članov ZKS		13		23
povprečna starost		17,7 let		18,8 let
število osvojenih trakov MDA		2		2

TABELA II.: Udeležba brigadirjev na letošnjih R in Z MDA

Zap. št.	Naziv TOZD oz. šole	1982	1983
1.	Valjarna	1	2
2.	Komerciala	2	1
3.	Kontrola kakovosti	0	1
4.	ETS	0	1
5.	SGV	0	0
6.	Stroji in deli	3	3
7.	Vzmetarna	1	1
8.	Jeklovlek	0	0
9.	Jeklarna	0	0

Zap. št.	Naziv TOZD oz. šole	1982	1983
10.	Kovačnica	0	0
11.	Orodjarna	0	0
12.	Jeklovilarna	0	2
13.	RPT	0	0
14.	Transport	0	0
15.	Kalilnica	0	1
16.	Energija	0	1
17.	Pnevmatični stroji	0	0
18.	Industrijski noži	1	1
19.	Rezalno orodje	1	1
20.	Posebna finančna služba	0	0
21.	DS KSZ	1	1
22.	TOM Rudnik	0	2
23.	TAB Rudnik	1	1
24.	Elmont Rudnik	0	0
25.	Separacija Rudnik	0	1
26.	Metalurgija	1	1
27.	Rudarski obrati	1	1
28.	GE Pogorevc	0	0
29.	OZD izven občine	0	1
30.	Tovarna pohoštva	1	1
31.	TOZD Montaža Instal.	1	0
32.	TOZD Proizvod. Instal.	0	0
33.	Konfekcija	0	0
34.	Prodaja Merx	0	0
35.	Gostinstvo Merx	0	0
36.	Integral	0	0
37.	Stavbenik	0	0
38.	Gradis	2	3
39.	Nama	0	0
40.	TOZD Dren	0	0
41.	Postaja milice	0	0
42.	TOK Gozdarstvo	0	0
43.	TOZD Lepenka	0	1
44.	Grafika	0	0
45.	TOZD Ljudski magazin	0	0
46.	UO SO RAVNE	0	0
47.	VVO	0	0
48.	Delavci v zdravstvu	0	0
49.	SS TNPU	42	20

Udeleženci srečanja jugoslovanskih železarn iz Slovenije

Zap. št.	Naziv TOZD oz. šole	1982	1983
50.	RŠC Mežica	7	5
51.	OŠ Črna	2	8
52.	OŠ Mežica	2	0
53.	OŠ Prevalje	0	2
54.	OŠ Prežihov Voranc	5	2
55.	OŠ Koroški jeklarji	2	0
56.	Druge šole	29	33
57.	ZDUM (del. in gojen.)	5	5

Komentar k tabeli II. ni potreben, saj kaj hitro ugotovimo, katere OO ZSMS svoje naloge in obveznosti izvršujejo in katere ne.

Na področju evidentiranja in kadrovanja brigadirjev se je ponovno izpostavil problem nepovezanosti in nesodelovanja OO ZSMS z OO drugih DPO.

Ob tem pa ne smemo zanemariti tudi podatka, da se je v to problematiko v zadnjem obdobju zelo aktivno vključil občinski komite ZKS Ravne na Koroškem (zatajile pa so nekatere OO ZKS pri izvrševanju sprejetih sklepov, da o OO ZSMS sploh ne govorimo). Žal pa ugotavljamo, da je veliko večji problem nesodelovanje OO ZSMS z OO sindikata (praviloma se v to problematiko sindikalne organizacije niso vključile).

Osnovna ugotovitev je, da v naše sredine prepočasno prodira spoznanje, da so mladinske delovne akcije pomemben del družbenega in političnega sistema, in spoznanje, da je mladinska delovna brigada, ki se udeležuje MDA, predstavnik celotne občine, iz katere izhaja, in ne samo predstavnik občinske konference ZSMS. Neredko so prisotna tudi razmišljanja v nekaterih okoljih, da se naj MDA udeležuje samo učenci in študenti in da je udeležba mladih delavcev na MDA obremenitev za naše gospodarstvo in da ta obremenitev ni sprejemljiva v tej težki gospodarski situaciji. S takšnimi razmišljanji in mnenji se moramo ostro spopasti, saj je naš skupni interes, da se akcij udeležujejo vse strukture mlade generacije, pri čemer moramo posebno pozornost nameniti kadrovanju mladih iz vseh sredin, še posebej iz OZD, ki naj bodo dobri delavci, aktivisti in samoupravljajci in ne najslabši delavci, ki jih v proizvodnji najlažje pogrešamo.

Na problemski konferenci, ki je bila 11. oktobra 1983, so mladi poleg zgoraj navedenih ugotovitev in ocen spregovorili še o nekaterih problemih, kot so: življenjski pogoji brigadirjev, zdravstvena zaščita, medsebojni odnosi, financiranje, samoupravljanje na akciji...

Zelo kritično so ocenili MDA Jasenovac '83, izpostavili so naslednje probleme:

— po prihodu naših brigadirjev na akcijo je bilo naselje strahovito neurejeno, zanemarjeno (kontejnerji so bili umazani, prav tako tudi posteljno perilo, deke so bile mokre...). Celotno naselje so v kratkem brigadirji uredili sami in s tem zagotovili minimalne življenjske pogoje.

Prehrana je bila pod kritiko — zelo mastna in premalo zelenjave in sadja, večinoma so bile le konzerve (paštete, »doručki«...). Prav tako niso bili zadovoljni z zdravstvenim varstvom in raznimi omejitvami (na dan so lahko bili bolni le trije brigadirji).

Sepala je tudi organizacija dela na delovišču, posebej so izpostavili neodgovoren odnos traserjev akcije do dela, večkrat se je zgodilo, da brigada 5 minut pred odhodom na delovišče ni vedela, kje in kaj bo delala.

Samoupravljanje na akciji je bilo okrnjeno. Preveč se je vsiljevalo mnenje vodstva akcije na vseh področjih dela in življenja (ni bil dopuščan dialog, na sestankih so bili neredki primeri, da so bile razprave naših delegatov prekinjene. Pri brigadirjih se je pojavil občutek, da so najcenejša delovna sila, s katero lahko vodstvo razpolaga tako, kot se mu zdi najbolj primerno, od katere zahtevajo le ekonomske rezultate).

Že na sami akciji so brigadirji opozorili na probleme, predvsem na problem »slabo« kadrovanje ljudi v vodstvu, ki je s svojim nesprejemljivim, neodgovornim delom vplivalo na slabe medsebojne odnose.

Brigadirji so sprejeli enoglasno oceno, da je bila ta akcija izredno slabo pripravljena in da se podobnih ne bodo več udeleževali.

Pravo nasprotje je ocena MDA Istra '83. Naši brigadirji so že drugič bili na tej akciji in ponovno žele iti v letu 1984. Bivali so v lepo urejenih čistih barakah. Na sanitarije in prostorske kapacitete niso imeli nobenih bistvenih pripomb. Zadovoljstvo brigadirjev, ki so bili na tej akciji, je bilo izredno. Imeli so možnost in priliko sodelovati na vseh področjih dela in življenja. Odnosi med brigadirji in člani vodstva MDA so bili zelo dobri, vse to pa je pogoj za dobro delo brigadirjev in dobra propaganda za MDA.

Enotnega mnenja pa so bili brigadirji okoli brigadirskega standarda, in sicer, da ne zahtevajo neke ugodnosti, ampak želijo le tisti osnovni minimalni standard. Obsojajo pa primere, da posamezne brigade neracionalno trošijo družbena sredstva, da imajo 20 tisoč in več čistega denarja za reprezentanco, da imajo 4 ali več majic in še bi lahko naštevali.

Takšen razkorak je neupravičen in nesprejemljiv, povzroča pa ogromno problemov in težav. Skrajni čas je, da se o tem zamislimo in da se okrog določenih zadev poenotimo na nivoju zvezne konference ZSMJ.

Na problemski konferenci so mladi sprejeli predlog usmeritev za bodoče delo na tem področju, in sicer:

— Več pozornosti moramo posvetiti pripravi MDA. Priprave MDA oz. brigadirjev morajo potekati celovito, predvsem pa morajo biti pravočasne, vanje pa se morajo enakovredno in z vso odgovornostjo vključevati poleg OO ZSMS tudi ostale DPO.

— Na kadrovskem področju moramo v vseh sredinah uresničiti usmeritev, da so MDA kadrovska šola mladinske organizacije. Zato moramo posebno pozornost nameniti kadrovanju brigadirjev, njihovemu spremljanju in

vključevanju v delovanje ZSMS po vrnitvi z akcije.

— Za uspešne vsebinske priprave MDA pa je pomembno aktivno delovanje komisij za MDA v vseh okoljih (šola, KS, OZD), ki mora potekati skozi vse leto.

— Tudi v letu 1984 bomo sodelovali na republiških in zveznih MDA v SRS in drugih republikah s približno enakim številom brigadirjev. Zahtevamo pa, da se razrez udeležbe brigad na MDA pripravi najkasneje do meseca februarja leta 1984. Ob tem pa zahtevamo, da se v občinski konference ZSMS pošljejo celotni programi MDA, na katerih bomo sodelovali, najmanj 2—3 mesece pred pričetkom akcije.

— Lokalne MDA morajo še naprej predstavljati osnovo za množičnost mladinskega prostovoljnega dela, vendar moramo večjo pozornost nameniti pripravi L MDA. Vsaka OO ZSMS je dolžna izvesti najmanj eno akcijo in zagotoviti brigadirje za akcijo širšega pomena (občinskega, republiškega in zveznega).

— Razviti in poglobiti je treba sodelovanje in skupno nastopanje DPO v zvezi z evidentiranjem brigadirjev, zagotavljanjem sredstev..., tako kot je to opredeljeno in sprejeto v DD o mladinskih delovnih akcijah.

— Povezati se je treba z vsemi podpisniki tega dogovora in zagotoviti izvajanje določil.

— Pri pripravi mladinske delovne brigade in izvedbi lokalne MDA v letu 1984 moramo posebno pozornost nameniti zagotavljanju osnovnih sredstev za opremo in priprave MDA in izvajanju L MDA.

Te usmeritve bomo še ustrezno dopolnili z usmeritvami, ki bodo sprejete na regijskem, republiškem in zveznem nivoju v oktobru in novembru leta 1983.

Za konec še seznam naših letošnjih udarnikov:

ZVEZNA MDA ISTRA '83

1. OŠLAK MATJAŽ, učenec srednje šole SC pri TAM Maribor
2. VESELIČ SILVO, delavec TOZD Kontrola kakovosti
3. SPES FELIKS, delavec TOZD Stroji in deli
4. MEŠIČ MUHAREM, učenec RŠC Mežica
5. BISAKO DAMJAN, učenec SŠ TNPU Ravne
6. KVRŽIČ MIROSLAV, učenec RŠC Mežica
7. PRIMOŽIČ TOMAŽ, učenec SŠ TNPU Ravne
8. ROŽEJ MARIJA, učenka SŠ Edvarda Kardelja Slovenj Gradec
9. ĐOGIĆ OSMAN, učenec RŠC Mežica
10. ČURIĆ SEMSUDIN, učenec RŠC Mežica
11. PRANJČIČ ŽARKO, učenec RŠC Mežica
12. ZBIČAJNIK ANDREJA, učenka SŠ Edvarda Kardelja Slovenj Gradec

ZVEZNA MDA JASENOVAC '83

1. ČEBULC MARIJA, Tovarna pohištva Prevalje
2. VOVK IRENA, Srednja šola TNPU Ravne
3. DIKLJČ MLADEN, OŠ Sremska Mitrovica
4. FRANC MIRAN, TOZD ETS Železarna Ravne
5. JURIC JANKO, TOZD Separacija Rudnik Mežica
6. BOŠNJAK IVICA (M), TOZD Metalurgija Rudnik Mežica
7. ŠIPEK DANIJEL, ZDUM Črna
8. KOBAL MILENKO, TOZD ENERGIJA Železarna Ravne
9. FAJMUT RUDI, TOZD Vzmetarna Železarna Ravne
10. SIMIČ ŽIVKO, TOZD Valjarna Železarna Ravne
11. GRBAC MARIO, ZDUM Črna
12. SLEKOVEC MIRAN, Sipak Titovo Velenje
13. SEFEROVIČ ŽELJKO, ZDUM Črna na Koroškem
14. ŠMIGOC JOŽE, TOZD TOM Rudnik Mežica

MDA VLASINA '83

1. BEJEK ERNEST, Delovna skupnost KSZ Železarna Ravne

MDA TUZLA '83

1. FAJMUT RUDI, TOZD Vzmetarna Železarna Ravne

Miroslav Garb

STANOVANJSKA PROBLEMATIKA, PROBLEMATIKA MLADIH

V septembru letos so mladi v občini Ravne, posebej pa v naših dveh največjih delovnih organizacijah spregovorili o problemih in težavah, s katerimi se srečujejo na področju stanovanjskega gospodarstva. V razgovorih so posebej opozorili na problematiko varčevanja sredstev za soudeležbo in varčevanja sredstev za nakup opreme (kuhinske opreme, spalni-

ce, dnevne sobe...) Obremenitev družinskega proračuna mlade družine je huda, saj mora v kratkem roku zbrati več desetstisoč dinarjev, kar pa v sedanjem zaostrenem gospodarskem in političnem trenutku ni enostavno. Posebej so mladi izpostavili vprašanje visoke cene kvadratnega metra stanovanjske površine in vprašanje časa, ki je potreben, da

se ta m² tudi zgradi (v primerjavi z nekaterimi zahodnimi državami sta tako cena kot čas nesporejmljiva).

V svojih razgovorih smo si skušali odgovoriti še na nekatera vprašanja in probleme, in sicer, zakaj je v občini še vedno čez 32 praznih neodkupljenih stanovanj, kako, na kakšen način doseči ekonomske stanarine, kje smo z usklajevanjem naših internih aktov z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu, ki smo ga sprejeli v letu 1981. Zakaj je zastala akcija opredelitve naših »vikendic«, posebej pa opozarjamo na vprašanje razseljevanja naših vasi oziroma zaselkov v večja urbana središča, saj je to vprašanje pomembno za celovito in dobro organizirano splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Pomembno je, da imamo živa vaška naselja, ki bodo v primeru neposredne vojne nevarnosti kos zastavljenim nalogam.

Na osnovi razprav je predsedstvo OK ZSMS Ravne sprejelo naslednja stališča:

— posebno pozornost morajo mladi posvetiti problemu reševanja stanovanjskega problema, tako da si z namenskim varčevanjem ustvarijo pogoje za pridobitev družbenega ali zasebnega stanovanja. Ob tem je treba v praksi dosti bolj uveljavljati načelo, da mlade družine ne prispevajo lastne udeležbe ob vseelitvi v družbeno stanovanje, temveč v obliki nekajletnega odplačevanja, še posebej, če upoštevamo družinske dohodke, velike materialne obremenitve ob ustvarjanju osnovnih pogojev za življenje. Banke morajo odigrati svojo vlogo na področju kreditne politike, ki smo jo družbeno opredelili.

— Bolj vztrajni moramo biti pri spreminjanju samoupravnih splošnih aktov v temeljnih sredinah v smislu razmejitev kriterijev med delovno dobo in stanovanjskimi razmerami, ki morajo biti ob upoštevanju vseh ostalih glavnih kriterijev za razrešitev stanovanjskega vprašanja. Vztrajati moramo, da se načela in kriteriji ter določila zakona, ki je bil

sprejet leta 1981, hitreje vnesejo v samoupravne akte v OZD.

— Kljub zaostrenemu družbenoekonomskemu položaju, ki na drugi strani rezultira k vse težjemu socialnemu položaju, podpiramo hitrejše uveljavljanje ekonomskih stanarin. Za tiste družine pa, ki tega ne zmorejo, je treba izvesti subvencioniranje iz sredstev solidarnosti.

— Podpiramo družbeno usmerjeno gradnjo in znotraj nje gradnjo za trg, ki v praksi še ni zaživel, kar ne pomeni, da jo je treba ukiniti, temveč dograjevati (odpraviti težave pri zbiranju sredstev, izboljšati odnos izvajalcev, organizacija dela, spremljanje gradnje...)

— Pri nadaljnjem reševanju težav mladih družin na področju solidarnostnih stanovanj je treba mejne zneske (od — do) skupnega dohodka na družinskega člana nekoliko dvigniti — v skladu z 18. členom zakona (o tem se mora opredeliti predtem skupnost socialnega varstva Slovenije.)

— Vztrajamo (in opozarjamo), da politika stanovanjske izgradnje ne sme povzročati razseljevanja vaških naselij in naseljevanja v večjih urbanih naseljih, ampak mora tudi v bodoče usmerjati in vzpodbujati individualno in družbeno gradnjo tudi v naših vaseh (Leše, Šentanel, Strojnska Reka...)

— Nadaljevati moramo z akcijo prenove podstrešij v stanovanja (oz. racionalne izrabe podstrešnih površin).

— Vztrajamo tudi pri uveljavitvi definicije vikenda oz. razmejitev: vikend: stanovanjski objekt, da bi se začela uresničevati določila zakona na tem področju.

Ker vsem tem nalogam v ZSMS ne bomo kos, se je treba povezati z drugimi DPO, SSS, bankami, ustreznimi organi na občini in posameznimi OZD, kajti le tako, v dogovoru in dialogu lahko pričakujemo nekatere pozitivne uspehe in premike na tem področju.

Miroslav Garb

Moja pot na Triglav

(Nadaljevanje in konec)

Jutro, ki nas je prebudilo, je bilo čudovito. Hladen piš vetra je ohladil razgredo dušo in nas osvežil. Niti sledu ni bilo o včerajšnjem divjanju nevihte in šviganju strel. Le poledenela pot, ki nas je vodila naprej, nas je spomnila na preteklo noč. Jasno nebo nad nami in enakomerno dviganje gora, ki so se lomile v silnih stenah, so nas pozdravljale. Vrhovi belih skal, v vrtačah krpe snega, izmed skal in ruša in na njej radoživost gorskih rož. Kakšna lepota! Namenili smo še zadnji pogled občudovanja na mogočni Triglav, še enkrat smo se poslovili od Doliča in potem pogumno krenili naprej. Kar težko nam je bilo pri srcu, ko so gore začele izginjati, a pogled na zanimivo dolino, ki se nam je odpirala, je izbrisal tesnobo. Ko pa smo izza skal na meliščih ugledali še gamse, nam je srce spet zaigralo.

Ne smem pozabiti povedati, da me je opazovanje teh krotkih živali drago stalo. Ko sem se ozirala za gamsi, ki sem jih seveda prvič v življenju videla, so se mi zdeli kot deveto čudo, tako da sem v hipu pozabila, kje hodim in sem seveda pristala na zadnjici, ki je bila še dolgo v modricah in občutljiva za sleherni pritisk. Gamsi, ki so kukali izza skal, pa so se zdeli, kot da se smejejo. Kakšno ponizanje. Toda tudi z bolečo zadnjico sem morala nadaljevati pot. Okrog nas so bile raztresene velike skale, v stenah so zijale velike rane, ki jih je mogoče še včeraj odkrutilo kamenje. Prihajali smo v dolino, ki obsega sedem Triglavskih jezer. Občudovali smo jezero, ki ga večino leta pokriva snežišče, pa jezero ledvičaste oblike in potem čudovito srebrno se lesketajoče jezero, ki je v svoji bistrosti odkrivalo skrivnostnost svojega dna. Pokrajina okrog jezer je bila divja in samotna. Tišina, ki nas je spremljala, je tu in tam prekinjala daljno meketanje ovac. Izpod sten so kot na nitkah visela melišča, ki so se raztezala do samih jezer. Ponekod so nas spremljala drevesa čudnih oblik.

Ob pogledu na njih so se v moji domišljiji porajale skrivnostne podobe. Kot vojaki v boju so se mi zdela ta drevesa. Ampak boj teh dreves je bil krut boj z viharji in plazovi, to je boj za življenje na izpranih kamnitih tleh, ki ga drevesa bojujejo že desetletja in so ga do danes že velikokrat dobila.

Pot nas je kmalu pripeljala do koč pri Triglavskih jezerih, ki leži na 1683 m in stoji pri enem izmed jezer. Prvotno je koča menda stala više od sedanjega in je bila prva botanična koča slavnega botanika Karla Zoisa, zgrajena okoli l. 1785. Sto let kasneje jo je zamenjala na sedanjem kraju koča nadvojvode Franca Ferdinanda. Od leta 1919 pa je slovenska last. Danes stoji tu prijetna koča, kjer se lahko pošteno okrepčati in si nabereš dovolj moči za nadaljevanje poti. Tako smo si tudi mi ob domači šunki in skodelici dobrega planinskega čaja okrepili moči in kmalu nadaljevali pot do poslednjega Črnega jezera in jo mahnila prek Komarče v Bohinj. Pot nas je vodila polagoma navzgor in skozi gozd, nato pa se je prevesila v dolino. Tudi tukaj smo se lahko v miru in v prelepi gorski pokrajini naužili svežega zraka in neštetih naravnih lepot. Ko smo se počasi spuščali po strmi poti v dolino, se nam je bližalo mogočno šumenje. Pred nami se je v vsem svojem razkošju ponujal slap Savice. Pogled na njegov izvir in njegovo zastrašujoče bobnenje nas je za trenutek poneslo v povsem drug svet. Prej tišina, zdaj bučanje slapa. Kakšna sprememba! Prav tu smo naredili še poslednje posnetke s fotoaparatom, le par korakov pa nas je še ločilo od Bohinja.

Najlepši trenutek od vseh je bil, ko smo po daljšem naporu srečno dosegli svoj cilj. In potem smo sedli, odložili nahrbtnike in se

NOVICE S PODROČJA KADROVSKE POLITIKE

Na predsedstvu OK ZSMS Ravne na Koroškem smo med drugim spregovorili tudi o kadrovanju za organe in komisije pri OK SZDL Ravne na Koroškem in potrdili predlog naših

Predlog kandidatov

Predsedstvo OK SZDL

delegacija za MS SZDL

delegacija za RK SZDL

KO za usklajevanje družbenopolitične aktivnosti ekonomske stabilizacije

KO za SLO in družbeno samozaščito

KO za planiranje

KO za usmerjen vpis

KO za usmerjeno izobraževanje

KO za celodnevno šolo

Svet za vzgojo in izobraževanje

KO za boj proti alkoholizmu

KO za kulturo

KO za DO-D

KO za vpis v obrambne poklice

Svet za informiranje

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo

Svet za zdravstvo in socialno politiko

Svet za znanost

Svet za ohranjanje in razvijanje NOB in spominsko varstvo

Svet za telesno kulturo

Svet za uresničevanje stanovanjske politike

Svet za družbenopolitično izobraževanje

Vsem predlaganim čestitamo k skorajšnji izvolitvi, hkrati pa jih obvezujemo, da bodo

mladinskih kandidatov, ki nas bodo v naslednjem mandatnem obdobju zastopali v različnih organih in komisijah OK SZD, MS SZDL in RK SZDL.

DAVORIN KRAGELNIK, OK ZSMS Ravne
IRMA FAJUT, DS KSZ — DO ŽR
TONE GOLOB, TOZD TRO Prevalje
TONE GOLOB, TOZD TRO Prevalje

IVANKA ŠTIFER, OO ZSMS DS računovodstvo
SLAVKO BEZJAK, OO ZSMS Ugasle peči
JOŽE PETROVIČ, OO ZSMS TOZD RPT
MILAN IRŠIČ, TOZD Stroj in deli
ANDREJA IVARTNIK, OO ZSMS Javornik
ANITA ANŽELAK, OO ZSMS SŠ TNPU Ravne

IGOR CIGLER, OO ZSMS SŠ TNPU Ravne
PETER ŠNAJDER, TOZD Vzmetarna
BORIS ŠKRUBE, TOZD TAB
JURIJ SKUDNIK, Planinsko društvo Mežica
MIRAN FRANC, OO ZSMS ETS
MARJANA KJORPENČEV, OO ZSMS Mežica
IZTOK KOVAČ, AMZ Prevalje
IRMA FAJUT, OO ZSMS DS KSZ
DRAGO BENKO, SŠ TNPU Ravne

STANKO LIPOVNIK, OO ZSMS Franjo Malgaj
EDO LUŽNIK, OO ZSMS Trg Ravne
RAJKO ČEGOVIČ, OO ZSMS Kovačnica
LJUBA FRATER, INTEGRAL Prevalje

svoje naloge in dolžnosti v teh organih vestno in odgovorno opravljali. Miroslav Garb

Pogovor s predstavniki mladih iz Kidričevega

zazrli, vsak pri sebi zadovoljni, v visoke stene in grebene, ki smo jih pustili za seboj. Zdelo se nam je, da je praznik. In prav vsi smo bili mnenja, da je bilo vse od odhoda pa do vrnitve pravzaprav le nebeško lepa sanja, ki se ne bi smela nikoli končati. Pa se je! Ampak samo za trenutek, kajti že takoj potem, ko smo se na avtobusni postaji v Ljubljani sredi mestnega vrvenja in dolgočasnih sivih cest poslovili, je v nas začelo goreti nepremagljivo koprnjenje po vsem tistem, kar so nam gore

nudile v teh dneh. In tako gore še zmeraj stojijo vabeče kot nezadržna sila s svojim čudovitim skrivnostnim svetom, z vsem, kar nudijo hrepenecemu človeku.

Privlačijo, vabijo, da bi spet šli tja in se od tam nikoli ne bi vrnili. Kdo bi to razumel? A je menda tako.

Pripomba: Nekateri podatki so vzeti iz knjižice Slovenska planinska pot.

Saša Meško

Učenci osnovnih šol pišejo

PRAZNOVALI SMO

Na dan pionirjev je bilo pri nas delovno in veselo. Imeli smo pionirsko konferenco. Udeležili so se je delegati iz posameznih razredov, predstavniki organizacij in društev, družbenopolitični delavci iz našega kraja. Posebej smo bili veseli zunanjih gostov.

Ostali pa so imeli razne dejavnosti po razredih, gledali so filme o pionirjih kurirjih, brali zgodbe o pionirjih kurirjih in herojih, ki so bili manjši od pušk. Nekateri učenci pa so odšli na delovne akcije.

Po dejavnostih in akcijah smo se zbrali v športni hali, kjer smo veselo zaključili naše praznovanje. Tokrat nas je zabaval z diatonično harmoniko Silvester Mihelčič iz Črnomlja.

Novinarsko-dopisniški krožek
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

MOJA BABICA JE BILA PARTIZANKA

Ko je okupator zasedel našo domovino, je začel preganjati zavedne Slovence. Tudi babica in njena družina je bila zavedna, zato so jih Nemci nameravali izseliti v tujino.

Ko so prišli prvi partizani v naše kraje, je babica in vsi njeni domači pričela z njimi sodelovati. Kuhala je za partizane, jim šivala, prala perilo in pletla nogavice. Poleg tega dela je bila organizirana v mladinski organizaciji. Izvolili so jo za predsednico mladinskega aktivna v Podkrajju.

Septembra 1944 je babica in njeni domači aktivno vstopila v partizane. Kot partizanka je delala med mladino na takratnem okraju Guštanj—Prevalje. Organizirala je mladinske in skopejske aktivne, vodila sestanke in konference. Hodila je z drugimi partizani po terenu in prepričevala ljudi za organiziran odpor proti okupatorju. To delo je vršila do konca vojne.

Babica je še čila in živi z nami. Rada se spominja dogodkov iz NOB. Ponosna sem na babico partizanko — Cvetko.

Urška PAVLIN, 4. razred
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

MOJE SENČNO IN SONČNO POLETJE

Ko so se zaprla šolska vrata, sem delo zamenjala z oddihom. Odpotovala sem na morje v Karigador. Dnevi so hitro minevali. Čas je bežal, kot bi se nas bal. V koloniji je bilo lepo, saj sem trinajst dni preživela s prijatelji. Vesela sem bila, da je vsak dan sijalo toplo sonce. Doživela sem mnogo sončnih trenutkov. Zaradi nepazljivosti sem se tudi poškodovala. To je bil zame edini senčni trenutek v tem poletju.

Ko sem prišla domov, sem od sreče objela mamo in brata. Pogrešala sem oba. Naslednji teden smo se odpeljali do Novega grada. Čas je mineval, kot bi pihnil.

V počitnicah pa sem obiskala tudi dedka in babico. Pomagala sem jima pri kmečkih opravilih. Zelo sta bila vesela, da sem našla čas tudi zanju.

Končale so se moje prekrasne počitnice in zopet sem zagreta prestopila šolski prag. Nabirala bom znanje in se rada spominjala dolgih počitnic.

Vera TRAFELA, 7. c
novinarsko-dopisniški krožek
Osnovne šole Prežihovega Voranca
RAVNE NA KOROŠKEM

NAŠ RAZRED NA DELOVNI AKCIJI

Letošnjo jesen se je naša šola vključila v akcijo z naslovom Opravljamo družbeno koristno delo. Naš razred je bil pri kmetu Meležniku. Pobirali smo sadje in ličkali koruzo. Z veseljem smo se spravili na delo.

Pred velikim kupom koruze smo kar otrpnili od začudenja, saj smo mislili, da mu ne bomo kos. Planili smo in začeli ličkati. Koruzne storže smo metali v gajbe. Ko so bile gajbe polne, pa v prikolico. Hiteli smo, da bi bilo čimprej konec.

Kar naenkrat pa je prišel na obisk mlad lovski pes Falk. Nekaj časa se je igral z nami, nato pa je odšel, da nas ne bi motil. Pogovarjali smo se, vmes pa so leteli storži na vse strani. Nismo še končali, zato so nam prikočili na pomoč naši sošolci in sošolke, ki so že pobrali sadje. In tako je bilo delo kmalu opravljeno. Poklicali so nas k malici in nas

pogostili z domačimi klobasami, kruhom in sladkim moštom. Nato smo odšli v šolo na kosilo. Ker pa smo bili že siti, nismo kaj prida jedli.

Zelo smo veseli, da smo šli na delovno akcijo in da so bili pri Meležniku z nami zadovoljni.

Marija MERKAČ, 7. c.
COŠ Koroški jeklarji
RAVNE NA KOROŠKEM

ŠPORTNO SREČANJE MLADIH UNZ NA RAVNAH

Mladi Železarne Ravne so bili pokrovitelji 4. srečanja mladincev UNZ Slovenj Gradec, Maribor, Murska Sobota in Celje. Tako je bilo to srečanje zares srečanje mladosti v pravem pomenu besede, ni manjkalo objemov, stiskov rok in vzklikov, kajti srečali so se mladinci, ki so na podobnih srečanjih že sodelovali, in tisti, ki so sedaj prvič. Iz slehernega obraza se je dalo razbrati navdušenje in razigranost, kajti ta srečanja niso samo športna, temveč so tudi izmenjava delovnih izkušenj. Sploh pa si mladi imamo toliko povedati, da je en dan veliko premalo za vse. Mladinci so se pomerili v najrazličnejših športnih panogah od malega nogometa, do šaha, vlečenja vrvi in streljanja. V vseh panogah pa so bili doseženi presenetljivi rezultati. Morda naj omenimo še to, da je bila ekipno najboljša Murska Sobota pred Mariborom, Slovenj Gradcem in Celjem.

Kakšni pa so bili vtisi in občutki nekaterih udeležencev srečanja?

BLANKA PIŠEK (Celje): »Moji vtisi s tega srečanja so nepozabni, toliko je bilo lepih doživetij in trenutkov, da se vseh ne da povedati in opisati, kajti moraš jih doživeti, pa tudi organizacija je bila odlična. Hvala tudi mladim železarjem za njihov delež pri izvedbi srečanja.«

MIRA KOČIČ (Maribor): »Na teh naših srečanjih sem že sodelovala, vendar pa je to na Ravnah res nekaj posebnega. Sklenila sem veliko novih prijateljstev in poznanstev, pa tudi organizacija in izvedba srečanja mi bosta ostali še dolgo v spominu.«

BORIS KNEZ (Slovenj Gradec): »Najbrž ne bo odveč, če rečem ne samo v svojem, temveč v imenu vseh sodelujočih, da je bilo to naše srečanje zares izvrstno, da so se med mladimi še bolj poglobile in utrdile vezi ter izkušnje na vseh področjih. Sploh pa sem doživel toliko lepega, da se v tem trenutku ne da povedati, kajti potreboval bom kar nekaj časa, da bom vse to uredil. Sploh pa bodo ti trenutki ostali najbrž do naslednjega srečanja.«

ZVONE ROŽMAN (predsednik koordinacijskega odbora za izvedbo srečanja): »Vse priprave na srečanje so potekale v zadovoljstvo nas vseh. Vsi, ki smo se trudili pri organizaciji, smo zadovoljni, da so se vsi udeleženci in tekmovalci dobro počutili. Čutimo dolžnost, da se v imenu UNZ Slovenj Gradec in Maribor zahvalimo vsem, ki so sodelovali pri izvedbi in organizaciji srečanja na takšen ali drugačen način ter jim izrekamo vse priznanje in pohvalo. Posebno gre zahvala mladim železarjem in poslovojnemu odboru, ki so nam omogočili športne in družabne užitke. Upam, da bodo te vezi, ta poznanstva in to sodelovanje tudi ostalo, kajti podobnih srečanj si še želimo.«

Silvo Jaš

ISKRE

Skrivnost zakonske sreče je sposobnost moža, da je zadovoljen s tem, česar nima.

Če ni hrane in pijače, žalostne so prazne hlače.

Ženske, ki se ne dajo takoj kupiti, zmeraj največ stanejo.

Umreti, to še gre, veliko huje je biti star.

ŽELEZARJI V ZBORU ZDRUŽENEGA DELA IN SIS

V začetku oktobra so se sestale konference delegacij za zaposlovanje, za zdravstveno varstvo in za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Za seje skupščin so oblikovale naslednje sklepe in stališča:

Konferenca delegacij za zaposlovanje

H gradivu za 7. sejo skupščine so pripomnili:

- * skupaj z gradivom želijo v bodoče pisne odgovore na svoje pobude in vprašanja
- * v usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini se morajo upoštevati pripravniki od 2. stopnje navzgor
- * štipendisti naj vračajo štipendije, če ne izpolnjujejo obveznosti
- * manj mora biti pogodbenega dela v negospodarstvu
- * strokovni službi predlagajo, da preuči razdeljevanje štipendij, zagotovi kadrovske štipendije tudi dekletom in tako omogoči ustrezno zaposlitev po končanem šolanju
- * v gradivu ne bi smela manjkati stališča strokovne službe

Konferenca delegacij za zdravstveno varstvo

Sestala se je pred 10. sejo skupščine občinske zdravstvene skupnosti. Na vprašanja občinski zdravstveni skupnosti so delegati že dobili odgovore, ki so bili objavljeni v Novicah št. 23.

Konferenca delegacij za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Ni imela večjih pripomb na gradivo za 8. sejo skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Soglasno je podprla predlog za odobritev dodatnih denarnih sredstev za dokončno izgradnjo doma starostnikov v Črnečah.

Komite za varstvo okolja in urejanje prostora je odgovoril na delegatska vprašanja konference delegacij za zbor združenega dela.

Izmed predlogov zazidalnega načrta na Javorniku je bil izbran predlog projektivne organizacije »Komunaprojekt« iz Maribora in do 1. 1982 nanj ni bilo pripomb. Zaradi zamakanja so se septembra 1982 Gradis, Instalater in Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ravne dogovorili za sanacijo poškodb na vseh strehah, ki gre h koncu. Za namestitve poševnih streh pa bo treba spremeniti odlok o zazidavi stanovanjske soseske Javornik—Suha. Če bi tako pridobljene prostore uporabili za mansardna stanovanja, bi morali zagotoviti investicijska sredstva, ki se zbirajo po samoupravnem sporazumu o temeljih plana.

Komite skuša prek krajevnih skupnosti dobiti informacije o črnih gradnjah. Posreduje jih medobčinski inšpekcijski službi, ki pa ne more obvladati terena vseh koroških občin.

Komite je marca 1983 sprejel sklep, da ne dovolijo adaptacij v tistem delu mestnega jedra, kjer je predvidena rušitev stavb.

Uprava za družbene prihodke je v odgovoru na delegatsko vprašanje pojasnila, da ni več posebnega davka iz bruto osebnega dohodka (BOD) ker je bil preimenovan v prispevek. Zato ni več dohodek občinskega proračuna, temveč dohodek samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu.

Osnovni občinski davek od BOD pa bo ostal, ker jim je nekatere druge dotoke pobrala republika.

(Vir: »Sklepi in stališča« s sej konferenc delegacij in odgovora Komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora ter Uprave za družbene prihodke)

RAVNE DOGRAJUJEMO

Na Ravnah je ostalo zelo malo primerne zazidalnega prostora. Zato je nujno vnaprej pripraviti zemljišča za družbeno in individualno gradnjo, da bi preprečili črne gradnje, ki se kasneje legalizirajo. Urbanistični biro je kot nosilec naloge pripravil program dela, ki je usklajen s planom SKIS-a in upošteva potrebe združenega dela in Samoupravne stanovanjske skupnosti.

Razpoložljivega prostora v ožjem delu Raven in v dolini skoraj ni več. Najbolj spektakularna ideja, ki jo predvideva urbanistični biro po dozdavi v drugih okolicah (predvsem v Strojnski Reki in na Brdinjah), je blokova gradnja nad Šancami do domačije Prežihovo. Povedali so, da je projekt še v fazi zamisli in da bo treba upoštevati še več stvari. Oblikovanost terena ni najbolj ugodna (sedaj raste tam redek gozd); na območju je nekaj kulturno-zgodovinskih spomenikov, ki jih morajo ustrezno ohraniti. Bloki ne bi smeli biti previsoki, ker bi sicer estetsko

kazili podobo Raven. Od naselja Šance bi jih morali ločiti s širšim pasom zelenja. Celotno zamisel je treba vključiti v prostorski plan.

Nič manj zanimiv ni predlog terasaste blokove zazidave zahodnega Čečovja. Gradnja na nekvalitetnem strmeh področju bi z najvišjim nadstropjem segala do višine platoja Čečovja. Z garažami v najvišjem nadstropju bi rešili sedanje pomanjkanje takih prostorov. Urbanisti pravijo, da pri stopničasti gradnji niso nujne ravne strehe, ki niso primerne za naše podnebje. S tem bi zadostili morebitni prepovedi zidave ravnih streh.

Medtem ko je stopničasta gradnja na zahodni vzpetini Čečovja še v fazi zamisli, se dograjuje individualni del gradbenega okoliša na Brdinjah. Na mestu nekdanjih ribnikov blizu Kefrovega mlina obstaja možnost za družbeno zidavo 250—300 stanovanj (kat. — II).

Pri sanaciji starega mestnega jedra je že izdelan idejni program.

Stare poteze naj bi ohranili s tem, da bi bila pritličja uporabljena za javno funkcijo (prodajalne, obrt, gostinski lokali), nadstropja pa za stanovanjsko. Podobno velja za nove poteze. Celoten program predvideva staro mestno jedro kot neprometno cono, zgolj z intervencijskimi dostopi. Obvozno Partizansko cesto naj bi razširili, nova trasa bo potekala južno od »upokojevcev« po sedanji tržnici.

Več variant je predvidenih za hotuljsko obvoznico. Urbanisti se najbolj ogrevajo za obvoz nižje od Votle peči po levem bregu Hotulje in s takojšnjim priključkom na sedanjo cesto v Kotlje. S slednjim bi ohranili zavarovano območje okrog Kefrovega mlina in nekatere zazidalne površine. Druga varianta predvideva priključek višje, blizu Šroba. Če bi prišlo do gradnje, bi morali razširiti cesto nižje od Votle

peči in ustrezno poskrbeti za kape-lico kot kulturno-zgodovinski spomenik.

Zazidalni načrt obrtne cone v Dobji vasi med AMD Ravne in GP Gradis so že naredili, ni pa še bil javno razgrnjen in potrjen. Načrt predvideva gradnjo za potrebe proizvodne obrti. Uslužnostna obrt naj bi se razvijala v starem mestnem jedru. Obrtno združenje je že dostavilo seznam in profil interesentov.

Dolgoročno naj bi postavili obrtno cono ob Meži do kmetije Račel pri Prevaljah.

V glavnem so vsi naštet predlogi še v fazi idejnih osnutkov oziroma prostorskih prever in študij. Le pri sanaciji mestnega jedra je program že del zazidalnega načrta. Ko bodo dokončno pograne sedanje lokacije, se bomo odločili, kam in kako naj se širijo Ravne.

Marko Vrečič

TEST DELEGATSKIH GRADIV

Iz prvega dela »nadaljevanke« o delegatskem sistemu v Železarni Ravne lahko povzamemo, da visok odstotek delegatov (prek 80 %) izraža interes za delo in zadovoljstvo v svoji delegaciji, da pa se po lastnih ocenah delegatov le vsak drugi redno udeležuje sestankov delegacij. Med najpogostejšimi vzroki izstopata narava dela (izmenjsko delo, nujna prisotnost na delu ob določenem času) in neučinkovitost dela delegacij (tako trdi vsak peti delegat).

Pri odkrivanju ovir večje učinkovitosti delegatskega sistema v železarni se bomo tokrat ustavili pri odgovorih na delegatska vprašanja, uspešnosti pobud delegatov, gradivu za delegate in drugih virih informacij.

Odgovori na delegatska vprašanja

ODGOVORI — (več možnih)

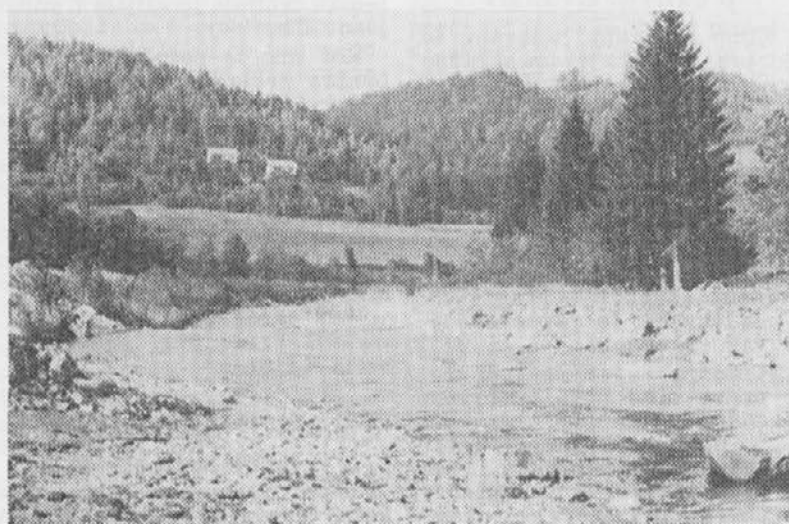
Rang	%
1. Odgovori so nepopolni	51
2. Čas za odgovor je predolg	34
3. Z odgovori sem zadovoljen	30
4. Drugo	2

Dva pomembna vzroka manjše učinkovitosti delegatskega sistema v železarni so po mnenju delegatov tudi nepopolni odgovori na delegatska vprašanja in predolg čas vračanja le-teh.

Uspešnost pobud delegatov

ODGOVORI — (možen 1)

Rang	%
1. Včasih so uspešne	62
2. Za naše pobude ni posluha	18
3. Na delegaciji običajno ni pobud	16
4. Vedno so uspešne	2
5. Drugo	2

Meža na Poljani

Po mnenju 82 % delegatov so pobude na sestankih delegacij že ustaljen način dela in le vsak šesti delegat (16 %) izjavlja, da na njihovi delegaciji običajno ni pobud. Še vedno pa petina (18 %) delegatov ugotavlja, da s svojimi pobudami ne prodrejo.

Ocena delegatskih gradiv

ODGOVORI — (možnih več)

Rang	%
1. Morale bi biti navedene posledice pozitivne ali negativne odločitve	54
2. Manjka več različnih predlogov	37
3. Gradivo je razumljivo	30
4. V gradivu ni jasno predstavljen namen predlagane rešitve	27
5. Gradivo prihaja pravočasno	24
6. Z gradivom nisem zadovoljen	14
7. Pripravljeno je v povzetkih	11

Navedbo predvidenih posledic določene odločitve, kar se navezuje na konkretno odgovornost predlagateljev in lažje opredeljevanje samoupravljalcev, zahteva največ delegatov (54 %). Prav tako velik % jih pogoša možnost izbiranja med predlogi (37 %). Naslednja pomanjkljivost gradiv je po mnenju 27 % delegatov ta, da ni jasno predstavljen namen predlagane rešitve.

Vse to pa so področja, za katera lahko rečemo, da spadajo v tehnološko disciplino dela sestavljalcev delegatskih gradiv in kakšen »a-test« ne bi bil odveč. Glede na odgovore bi lahko sklepali, da 70 % delegatov gradivo ni razumljivo, približno toliko ga dobijo prepozno v roke, 89 % pa jih pogoša povzetke. Neizpeta pesem o gradivih za delo delegatov, torej!

Najpogostejši viri informacij za delo delegatom

ODGOVORI — (možna 2)

Rang	%
1. Iz delegatskih gradiv	64
2. Na sestankih	51
3. Iz sredstev informiranja v železarni	30
4. Iz sredstev javnega obveščanja	12

Razvidno je, da 36 % delegatov gradiva sploh ne bere. Podrobnejši vpogled (pogostost izbiranja parov odgovorov) pokaže, da polovica delegatov, ki omenja gradivo, dodaja še sestanek kot najpogostejši vir informacij, 10 % pa je sestanek edini vir. Sredstva informiranja so edini vir 11 % delegatov, 15 % pa gradiva.

Deset odstotkov delegatov kombinira sestanke s sredstvi informiranja v železarni. Zanimljivo število delegatov omenja posvetovanje z bazo kot vir informacij.

Delegatska gradiva, po izjavah delegatov sodeč, vendarle pregleda dve tretjini delegatov.

Samo šave

Čprav so predstavniki KS Črna že pred časom hoteli na demo-kračni način, predvsem pa v duhu stabilizacije rešiti vprašanje družbenih prostorov v tej vaški skupnosti, jim to doslej kljub delovni volji ni uspelo.

»Kljub temu da doslej z nekaterimi Podpečani nismo našli skupnega jezika za ureditev družbenih prostorov, saj se v Podpeci še vedno ne strinjajo z našim predlogom, da bi v sedanjih težavnih gospodarskih časih le kazalo z minimalnimi sredstvi preurediti nekdanje stanovanjske prostore v družbene, se bomo tokrat poskušali odkrito pogovoriti s terenskim odborom SZDL v Podpeci,« je dejal tov. Jug. »Ker si Podpečani še vedno prizadevajo dobiti svoj mali kulturni dom, ki bi po sedanjih cenah veljal okrog 10 milijonov din, resnično ne moremo razumeti nekaterih Podpečanov, ki dobro vedo, da smo doslej za družbene prostore v Podpeci s samopriskupkom zbrali 450 tisoč din. Na sestanku s predstavniki socialistične zveze se naj bi končno odločili za adaptacijo nekdanjih stanovanjskih prostorov. To odprto vprašanje, ki je že ves čas rešljivo, se namreč ne more zavlačevati v nedogled. Če se Podpečani ne bodo odločili za adaptacijo oz. ureditev družbenih prostorov v nekdanjih stanovanjskih, se menda, kolikor nam je znano, nekateri v vaški skupnosti ogrevajo za to, da bi 450 tisoč din namenili za ureditev ceste v Podpeco,« je sklenil Franc Jug.

KS LEŠE

SPOMINSKI PARK TOVARIŠA TITA

Potem ko so letos tudi Lešani dobili novo podružnično osnovno šolo in vrtec, so oktobra pred novim družbenim domom, na katerega so dokaj ponosni, udarniško uredili spominski park tovariša Tita, v katerem so izpisali ime Tito in nasadili 88 vrtnic.

Tudi tu svet potrošnikov ugotavlja, da je preskrba Leš ta čas še kar zadovoljiva. Z zadovoljstvom tudi ugotavljajo, da njihov kraj sploh ni občutil pomanjkanja raznih artiklov, kot je to bil primer v drugih krajih. Da bi vsakdanja preskrba na Lešah bila še boljša, se je Merx, tozdr Potrošnik Ravne, že pred časom odločil, da bo klasično trgovino preuredil v samopostrežno. V preurejeni trgovini naj bi potrošniki imeli boljši pregled nad mešano robo, je povedal Rado Simonovič, predsednik sveta KS Leše.

KS ŽERJAV:

ZADOVOLJNI Z RAZVOJEM KRAJA

Na zadnji oktobrski seji sveta in skupščine KS Žerjav so delegati predvsem odkrito spregovorili o uresničevanju plana, ki ga žerjavski krajevna skupnost financira s sredstvi krajevnega samopriskupka. Ugotovili so, da si je njihov kraj precej opomogel prav s pomočjo sredstev samopriskupka. Tako so dobili nov

družbeni objekt, v katerem je podružnična osnovna šola in vrtec ter drugi družbeni prostori. Tudi komunalno so se opremili. Asfaltirali so lokalne ceste, uredili javno razsvetljavo, pločnike in parkirne prostore, dobili so novo samopostrežno trgovino in še bi lahko naštevali. Pred nedavnim pa je Žerjav dobil krajevno ozvočenje, s katerim naj bi izboljšali tudi informiranje krajanov.

»Letos je naša krajevna skupnost za vsa dela na komunalnem področju porabila okrog 1 milijon din. Šolo in vrtec so nam pomagali zgraditi delovni ljudje in občani ravske občine. Nov družbeni objekt, na katerega smo Žerjavčani sila ponosni, bomo ob prazniku republike poimenovali po zaslužnem predvojnem komunistu domačinu Janku Močivniku. Pokroviteljstvo nad poimenovanjem bo prevzel tozdr Pogorelec mežiškega rudnika,« je dejal Pavel Kovač, tajnik žerjavski krajevne skupnosti.

Čprav se bo drugi samopriskupvek v ravske občini izteklet šele aprila 1984, se Žerjavčani že sedaj pripravljajo na naslednjega, tretjega. Z njim naj bi končali ureditev ceste od Navršnika do Mrdavsa v Jazbini in uredili most pri Špehu. Za nekatera dela na komunalnem in hortikulturnem področju naj bi tudi v prihodnje prispevala ravska komunalna skupnost.

»Vseh predvidenih del sami ne bomo mogli financirati, saj je treba v Žerjavu še marsikaj postoriti. Predvsem bi morali urediti okolico pred najstarejšimi stanovanjskimi bloki sredi Žerjava. Sicer pa Žerjavčani že nekaj časa ugotavljamo, da stanovanjska skupnost Ravne vse premalo vzdržuje obstoječe stanovanjske bloke v Žerjavu. V dokaz za to je stanovanjski blok 75, s katerega že od pomladi nevarno visi del strešnega žleba. Pa tudi drugače Žerjavčani nismo povsem zadovoljni z delovanjem stanovanjske skupnosti, saj se vse premalo povezuje z uporabniki družbenih stanovanj, je še pripomnil tov. Kovač.

KS HOLMEC:

NA HOLMCU SPET SMRDI

18. oktobra so delavci prevalljskega Stavbenika končno porušili staro osnovno šolo pri mejnem prehodu Holmec. Oktobra so stekla tudi dela pri ureditvi avtobusnega postajališča pri Kralovem križu. Dela, ki jih financira skis Ravne (veljala bodo okrog 500 tisoč din), izvajajo delavci HPH podjetja iz Titovega Velenja.

Na oktobrski seji sveta holmske krajevne skupnosti so ugotovili, da Temeljna organizacija kooperantov gozdarstva Ravne letos ni opravila vseh predvidenih del na lokalni cesti na Belšak in Dolgo Brdo. Zato je svet KS Holmec sprejel sklep, da mora Tok Ravne obe cesti še pred zimo gramozirati, saj je za to že dobil plačilo.

Krajane Holmca pa te jesenske dni spet spravljata v slabo vo-

Iz naših krajev

KS ČRNA NA KOROŠKEM:

LEPŠI VIDEZ RUDARJEVEGA

Kljub začetnim težavam so oktobra v Rudarjevem uspešno končali za letošnja predvidena dela pri ureditvi naselja. Poleg lokalnih cest, ki so jih asfaltirali in uredili odvodnjavanje, cestne razsvetljave, zelenic in parkirnih prostorov so bogatejši tudi za nove telefonske priključke. Letošnja dela, ki so veljala okrog 3 milijone din, sta financirali krajevna skupnost iz krajevnega samopriskupka in ravska komunalna skupnost.

V zaključni fazi so tudi dela pri ureditvi nove telefonske centrale, ki bo namenjena KS Črna in KS Žerjav. Na staro telefonsko centralo v Črni je bilo doslej priključenih samo 160 naročnikov. Nova centrala pa bo imela na razpolago kar tisoč števil. Do konca leta

bodo v Zgornji Mežiški dolini priključili na telefonsko omrežje še okrog 400 novih naročnikov. Ureditev prostorov in nova telefonska centrala je veljala 7 milijonov din.

Kot smo že poročali, so septembra stekla dela pri postavitvi TV pretvornikov na Ludrskem vrhu za področje Javorja in pri Jakobu za področje Koprivne. Oktobra so uspešno končali zemeljska dela, ki so jih pomagali opraviti graničarji, mladinci in drugi krajan. Z udarniškim delom so prihranili okrog 500 tisoč din. Celotna dela pa bodo skupaj veljala okrog 3 milijone din, je razložil Franc Jug, predsednik sveta KS Črna.

VAŠKA SKUPNOST PODPECA

Nekoliko manj uspešna je, kot kaže, črnjanska krajevna skupnost pri reševanju odprtih vprašanj v vaški skupnosti Podpeca.

Nova družbena stanovanja v Kotljah

ljo smrad in črn dim, ki se dvigata iz smetne jame na Lokovici.

»Kljub temu da je dnevno časopisje kot tudi Informativni fužinar že večkrat kritično pisalo o neurejenem odlagališču smeti na Lokovici, lahko rečem, dostikrat tudi uspešno, tudi tokrat ne bo odveč, če spet informiramo širšo javnost, predvsem pa odgovorne inšpekcijske službe, da je na Holmcu zaradi smrada in dima spet precej nezadovoljstva in negodovanja. Iz smetne jame, ki bi jo po odločbi inšpekcijskih služb že zdavnaj moralo primerne urediti prevaljsko komunalno podjetje, se že nekaj časa spet močno kadi in smrdi. Smrad in črn dim pa ne onesnažujeta samo Lokovice, ampak tudi vso dolino do Poljane. Ker je stanje na Lokovici spet precej resno, je naša krajevna skupnost že pred časom na to opozorila komunalno podjetje. Kot kaže, pa našega opozorila pri Komunalnem podjetju Prevalje tudi tokrat niso vzeli preveč resno, saj doslej še niso ukrepali (do 20. oktobra o. p.)« je poudarila Mira Gerdeč, tajnica holmške krajevne skupnosti.

Medtem ko so monterji HPH podjetja iz Titovega Velenja septembra končali dela pri položitvi novega vodovoda od Poljane do naselja Rudnik, naj bi monterji Komunalnega podjetja Prevalje še letos opravili dela pri položitvi individualnega vodovoda do uporabnikov.

KS JAVORNIK-ŠANCE:

OB ROB KRAJEVNEGA PRAZNIKA

Medtem ko naj bi ob minulem krajevnem prazniku Raven v tej ravenski krajevni skupnosti svečano položili temeljni kamen za klasičen otroški vrtec, so ga zaradi slabega vremena položili šele 26. oktobra. Bolje enkrat kot nikoli.

Ker krajevni praznik Raven ni samo osrednja prireditev v parku OF na Navrškem vrhu, temveč tudi druge prireditve, predvsem pa svečana seja krajevne skupnosti in da bi bila seja skupščine KS Javornik-Šance, ki je bila organizator letošnjega krajevnega praznika, čimbolj svečana, je javorniška krajevna skupnost pravočasno razposlala nič več in nič manj kot 50 svečanih vabil. Na svečano sejo pa jih je skupaj s predstavniki drugih ra-

venskih krajevnih skupnosti prišlo samo 16 (šestnajst). Da tudi v tej krajevni skupnosti »kriplje« v delegatskem sistemu, da ne rečemo v krajevni samoupravi, so sami delegati potrdili ob letošnjem, na srečo sončnem krajevnem prazniku.

»Čeprav je naši krajevni skupnosti že pred časom uspelo zbrati 60 novih telefonskih naročnikov na Šancah in v naselju Preški vrh, bodo ti telefoni dobili šele v prihodnjem letu. PTT podjetje iz Maribora zaradi pomanjkanja telefonskega kabla na tržišču namreč ne more montirati nove telefonske linije z Javornika na Šance,« je povedal Jože Samec, predsednik sveta KS Javornik-Šance.

Medtem ko je javorniška krajevna skupnost končno dobila septembra svoje prostore v nekdanji upravi javorniškega posestva in jih v začetku oktobra tudi opremila, so v njh konec oktobra že tudi stekle uradne ure krajevne skupnosti. Dogovorili pa so se tudi z raznimi organizacijami in društvi za urnik uporabe skupnih prostorov.

KS KOTLJE:

NEKDAJNI BORCI ČASTNI KRAJANI KOTELJ

Ob letošnjem krajevnem prazniku Kotelj (Hotuljci ga vsako leto praznujejo v spomin na zadnjo oktobrsko nedeljo leta 1943, ko so partizani za en dan osvobodili Kotlje in pod vaško lipo pripravili partizanski tabor), je krajevna skupnost Kotlje za svoje častne krajanke imenovala 25 živečih borcev, ki so sodelovali na prvem partizanskem taboru v Kotljah leta 1943.

Še letos naj bi tudi v tej krajevni skupnosti ustanovili turistično društvo, ki naj bi še bolj poživilo turistično dejavnost ob vznožju Uršlje gore.

Sicer pa v Kotljah ugotavljajo, da imajo pri uresničevanju nalog na komunalnem področju nemalo težav, predvsem zaradi pomanjkanja sredstev.

»Predvsem za ureditev nekaterih lokalnih cest in republiške ceste Kotlje-Duler, telefonov, avtobusnih postajališč, oglasnih desk in športnih igrišč itd., bi naša krajevna skupnost potrebo-

vala precej sredstev. Kljub temu se v Kotljah že pripravljamo na akcije, ki naj bi stekle prihodnjo pomlad predvsem pri ureditvi nekaterih lokalnih cest, saj imamo v naši krajevni skupnosti najslabše urejene. Čeprav je odbor za ceste pri skisu že letos planiral modernizacijo nekaterih cest, bodo te na vrsto prišle šele prihodnje leto, saj je komunalna skupnost večji del sredstev namenila za izgradnjo dolinskega vodovoda in plinovoda Mežica-Prevalje. Republiško cesto Kotlje-Duler pa naj bi pomagala urediti tudi slovenjegraška občina in skupnost za ceste SR Slovenije. V letu 1984 naj bi začeli s pripravljalnimi deli, v letu 1985 pa naj bi stekla rekonstrukcija celotne ceste,« je razložil Jože Logar, predsednik skupščine KS Kotlje.

Tov. Logar je še dodal, da bi čimprej kazalo komunalno urediti tudi novo individualno stanovanjsko naselje Brdinje, čeprav so pri gradnji tega bile tudi nepravilnosti.

KS TRG-PREVALJE:

PREVALJE SE POČASI LEPŠAJO

Čeprav je že bivša prevaljska krajevna skupnost pozvala lastnike individualnih stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov na Prevaljah, da naj obnovijo pročelja hiš, strehe in žlebove, sta se doslej pozivu odzvali le dve delovni organizaciji, in sicer Grafika Prevalje in kmetijska zadruga Prevalje, ki je oktobra

zelo lepo uredila sicer staro poslovno stavbo. Tima, tozdr Koloniale Prevalje, in Intes pa ne kažeta dosti razumevanja za lepši videz Prevalj, je dejal Mirko Rozman, predsednik sveta KS Trg-Prevalje.

Prve dni novembra sta obe prevaljski krajevni skupnosti izdali informacijo o porabi sredstev krajevnega samoprispevka ter iz 0,5 BOD do 30. septembra 1983. Drugače pa tudi na Prevaljah ugotavljajo, kot je dejal tov. Rozman, da so letos kljub težavam v celoti izvršili vsa predvidena dela na komunalnem in hortikulturnem področju.

KS MEŽICA:

URBANISTIČNI NAČRT MEŽICE DO LETA 2000

V drugi polovici oktobra so v gasilskem domu v Mežici razgrnili tri nagrajene urbanistične načrte za bodočo ureditev mesta Mežica do leta 2000 in dalje, in sicer na komunalnem in hortikulturnem področju, za razvoj industrije in male obrti, šolstva, trgovske mreže in za blokovno in zasebno gradnjo.

»Lotili smo se že tudi izdelave osnutka programa del naše krajevne skupnosti za prihodnje leto,« je dejal Alojz Šegel, predsednik sveta KS Mežica. »V okviru praznovanja dneva republike pa bomo Mežičani pred Narodnim domom odkrili doprsni kip narodnega heroja Franca Pasternaka-Lenarta, delo akademskega kiparja Stojana Batiča.

F. Rotar

Z D R A V J E

NEKAJ IZKUŠENJ IZ ŠOLE ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE IN SKLADNE MEDSEBOJNE ODNOSE

Ob mesecu boja proti alkoholizmu in narkomaniji imamo navado nekaj več spregovoriti o tej problematiki. Veliko je že bilo povedanega o škodljivosti pitja tako za posameznika, njegovo družino in tudi za družbo. Ne bi bilo nobene škode, če bi nekaj teh dejstev ponovili. Morda pa bi letos vendarle nekaj več spregovorili o načinu pomoči in razreševanju problemov v zvezi z zasvojenostjo, če so ti problemi že nastopili. Morda bi se ob tem našlo tudi nekaj dejstev za preventivno dejavnost na področju alkoholizma in drugih zasvojenosti.

Problem alkoholizma ni v pitju, ampak v spremenjenem obnašanju ljudi, ki pijejo, v medsebojnem obnašanju, v kolektivu, družini, krajevni skupnosti. Gre za zanemarjanje samega sebe, pomanjkljivo skrb za zdravje, ozke interese. Skratka, gre za totalno spremenjenega človeka v smislu razčlovečenja. Takemu človeku samo abstinenca seveda ne more dati ničesar, razoroži ga, postavi ga povsem izven življenja, tudi alkoholičnega.

Ves čas našega desetletnega dela smo imeli terapevtski program v obliki terapevtskega dogovora, ki je ljudi spodbujal k ustvarjalnemu življenju in jih usmerjal k

zdravemu načinu življenja. Pred dvema letoma smo naš program preimenovali in sedaj ne govorimo več o zdravljenju, ampak smo ustanovili »šolo za zdravo življenje in skladne medsebojne odnose«. Program te šole bi želel predstaviti v posameznih poglavjih nekoliko bolj podrobno.

Program skrbi za zdravo življenje. Zahteva takojšnjo opustitev škodljivih navad, kajenja, abstinenco od alkohola itd. V naslednji stopnji je aktivna skrb za utrjevanje lastnega zdravja in pridobivanje kondicije. Te zahteve so redna prehrana (zajtrk, le-tega ljudje v glavnem opuščajjo), reguliranje telesne teže v normalne okvire. Tek, planinarjenje, redna jutranja telovadba. O vsaki teh zahtev bi se dalo obsežno pisati, vendar bi se ustavil le ob nekaterih, ki po svojem povzročajo največ govoric in namigovanj.

Redna jutranja telovadba pomaga urediti krvni obtok, prebavo in seveda razgiba lokomotorni aparat. Menim, da je o vsem tem veliko napotkov v rednih jutranjih oddajah RTV Ljubljana. Tek jekleni voljo za premagovanje težav v času zdravljenja in kasnejšem življenju. S tekom se naučimo stresno energijo kanalizirati v potrebno energijo za fizično ak-

tivnost in je malo verjetno, da bi segli ponovno po alkoholu.

Tečemo vsi, razen redkih izjem, ki imajo dejanske razloge (fizično niso sposobni za nikakršno aktivnost, to pa so 2–3 primeri). Sami prirejamo skupinske teke, 10 km dolge. Redno se udeležujemo tekov, katerim so osnovno načelo utrjevanje zdravja po Cooperju. V Sloveniji so to predvsem teki Radenska 3 src — v Radencih, Bovcu in Kranju. Udeležujemo se tudi maratona »Kralja Matjaža«. Kaj tek klientom predstavlja, pove nekaj izjav:

Prvi primer: »V začetku, ko je bilo rečeno, da bomo tekli, sem imel velik odpor. Zdlo se mi je neumno. Odpor se mi je še stopnjeval, ko sem videl, da pravzaprav ne morem teči. Z vztrajno spodbudo in treningom pa sem dobival vedno večjo moč. Dobival sem pogum, veselje in sedaj mi ni težko 3 krat tedensko preteči 10 km. Ko hodimo na maratone 3 src, združimo prijetno s koristnim. S tem ko pridem na cilj, potrjujem sam sebe. Vedno se spominim, da v začetku nisem mogel nič. Sprostim se psihično.«

Svojec zdravljenca: »Veliko sem pridobila kondicije, sprostim se. Vedno se trudim, da si uredim službo, da lahko tečem s skupino.«

Drugi primer: »V začetku sem imel velik odpor. Sedaj rad hodim na tek, v hribe, redno telovadim. Nisem več vaze zaprt. Zbližal sem se z bratom in njegovimi otroki.«

Tretji primer: »Vedel sem, kaj program predvideva, vendar nisem verjel, da bi pri svoji boleznim zmoget (sladkorna). Kar hitro sem začutil, da mi tek dobro dene. Zelo rad tečem s skupino. Opazil sem izboljšanje počutja. Ni več zaspanosti, utrujenosti. Sedaj redno tečem 2–3 krat tedensko 12 km. Včasih me je bolel križ. Z redno telovadbo in tekom težav nimam več.«

Svojec zdravljenca: »Menim da je tek veliko pripomogel k izboljšanju odnosov v družini. Hčerka je bila vaze zaprta in z očetom ni imela več pravih stikov. Menim, da tek skupaj z otroki daje priliko za zblížanje.«

Četrti primer: »Bila sem kondicijsko povsem zanič. Zdravila sem se zaradi migrene, bolelo me je v

prsni, v nogah. Pogosto sem hodila k zdravniku. Sedaj je vse veliko boljše. Večina težav je minila. Okrog stadiona lahko pretečem 10 krogov. Tudi nekje v sebi se počutim bolj sproščeno. V začetku sem imela seveda velik odpor. Skupina mi je pomagala.«

Peti primer: »Tako sem se navadil, da brez teka ne gre več. Nisem pa imel odpora, saj sem bil pred alkoholizmom športnik, pa sem se zaradi alkoholizma zanečmaril. S tekom sem uredil tudi telesno težo. Rad jem, pa lahko dobro jem in imam urejeno telesno težo.«

Šesti primer: »Bolela so me kolena, kolk, bil sem pri ortopedu. Hodil sem na obsevanja, nič ni bilo veliko boljše. Sedaj redno tečem in telovadim in težav ni več. To pomeni, da gibanje le pomaga — čeprav sem od kraja zelo malo verjel, da bi.«

Svojec: »Vedno sem težila zaradi težav v hrbtenici. Sedaj težav ni več. Sem veliko bolj zdrava in sproščena. Sedaj si tudi vzamem čas in grem v hribe. Prej pa smo samo doma »čepeli« in delali, tako da smo se kar naveličali življenja.«

Sedmi primer: »Bil sem še kar aktiven pred alkoholizmom. Zaradi alkoholizma sem se zelo zanečmaril in opustil zdravo življenje. Postal sem že skoraj delomrzen. Glavni cilj in smoter mi je bilo biti v rožcah. Problemov nisem znal reševati drugače kot z alkoholom. Propadel sem fizično in psihično. Bile so hude težave, ko sem se začel zdraviti, saj nisem bil več navajen niti osebne higiene. Nisem se znal pogovarjati, vedno sem bil živčen in napet. Odpori do zdravljenja so bili veliki. Težko se je bilo navaditi na učenje. S pomočjo žene in kluba sem se počasi začel vključevati. Ko smo začeli govoriti o teku, se mi je zdelo neumno in nisem videl koristi. Otroci so imeli veselje do teka. Tudi žena je kazala voljo. Počasi sem videl uspeh in način v zblížanju z domačimi. Zelo sem postal samozavesten, ko mi je prvič uspelo preteči 10 km. O planinah sem razmišljal samo teoretično. Ko pa sem začel dejansko hoditi v hribe, sem doživel pravi preobrat. S tekom in plani-

narjenjem se zdravi vsa družina. Pomaga nam v sprostitvi v stiski. Veliko mi tudi pomaga klub in skupina, saj menim, da sem prvič v življenju našel prave in resnične prijatelje.«

Več ali manj so vsi klienti izrazili pozitivne izkušnje s tekom in drugimi fizičnimi aktivnostmi. Izbral sem seveda samo nekaj najbolj tipičnih izjav.

V programu šole je še veliko drugega teoretičnega dela. Branje in učenje. Vsak mesec je treba prebrati eno knjigo in napisati obnovo. Pisati je treba dnevnik, tednik in mesečnik. Ta program je prav tako treba vestno izpolnjevati, saj je tako večina postala po šoli nepismena, niso več brali ali pisali (vsaj ustvarjalno ne). To so sicer teme, o katerih bi lahko kaj napisali kdaj drugič več. Treba je preučiti tudi strokovne knjige, ki jih predvideva program šole.

V današnjem sestavku sem se nekoliko obsežneje ustavil pač ob programu telesnih aktivnosti. Morda še tudi prikaz naših dejavnosti v letošnjem letu. V Radencih se nas je udeležilo teka prek 60, na maratona »Kralja Matjaža« okrog 40, v Bovcu nas je bilo prav tako prek 60, za Kranj nas je prijavljenih 75 tekačev. Imeli smo več planinskih pohodov — enkrat mesečno. Po Šisernikovi poti nas je bilo 45, na Peco nas je šlo 86. Na Uršljo goro z Raven izpred kavarne okrog 40, prav tako nas je bilo na Smrekovcu okrog 50. Redno enkrat mesečno prirejamo skupinske teke iz Dravograda proti Trbnjam 10 km. Na tehki je udeležba vedno okrog 50 članov.

To je kratek prikaz našega dela. Morda pa bi katere od naših izkušenj prišle prav tudi v preprečevanju alkoholizma.

dr. Franc Heber

KULTURA

KULTURNA KRONIKA

6. oktobra, ob petdesetletnici pisatelja in publicista Marjana Kolarja, je Koroška osrednja knjižnica Ravne na Koroškem izdala Bibliografijo Marjana Kolarja. Obširno delo je razdeljeno na poglavja: Izvirna dela, Prispevki v časopisju, zbornikih in knjigah, Uredniško delo, prevodi, povzetki, Prispevki o Marjanu Kolarju in Kazala. Izčrpno in temeljito dokumentira avtorjevo ustvarjalnost in odmeve nanjo, hkrati pa je znamenje pozornosti naše osrednje kulturne ustanove do domačega umetnika.

Gradivo je zbrala in uredila Marija Suhodolčan.

V soboto, 8. oktobra, je bilo v organizaciji sindikata železarne Store v Celju in Storah sedmo srečanje folklornih skupin Slovenskih železarn. Železarno Ravne je na srečanju predstavljala

folklorna skupina KUD Šentanel, ki jo vodi Drago Mavrič.

V četrtek, 20. oktobra, je bila v Likovnem salonu na Ravnah kulturna prireditve posebne vrste. Flavtist Cveto Kobal je zaigral nekaj skladb iz cikla »Tantadrujeve želje«, ki jih je skladatelj Aldo Kumar skomponiral na podlagi občutij, ki so mu jih vzbudile črtice Cirila Kosmača. Junake iz teh črtic pa je akademski slikar Rudi Skočir upodobil na grafičnih listih, ki jih je ob tej priložnosti razstavil v likovnem salonu. O razstavi in prireditvi poročamo posebej.

Od 20. do 22. oktobra je bilo na Ravnah spominsko srečanje ob devdesetletnici rojstva Prežihovega Vrance, ki sta ga pripravili Koroška osrednja knjižnica in Kulturna skupnost Ravne na Koroškem.

Uvod v srečanje je bila predstavitev Prežihovega albuma, sledilo je strokovno posvetovanje o Prežihu, za konec pa so si udeleženci lahko ogledali še predstavo Samorastnikov in Prežihov rojstni kraj.

V tednu od 23. do 30. oktobra so v Kotljah proslavljali 40-letnico hotuljskega tabora. Med tednom so se zvrstile športne in druge prireditve, v nedeljo, 30. oktobra, pa je bila v kulturnem domu »Prežihov Vrance« slavnostna seja skupščine krajevnih skupnosti Kotlje, pred spomenikom NOB pa osrednja proslava s kulturnim sporedom.

29. oktobra je bila v Kroplu otvoritev razstave 2. izobraževalne kolonije, ki so jo pripravili amaterski slikarji iz delovnih organizacij sozda Slovenske železarne. Otvoritev je bila povezana s prvim srečanjem literatov sozda, ki so brali svoje stvaritve, zatem pa so imeli razgovor o literarnem ustvarjanju, ki ga je organizirala sekcija ZKOS.

Po malici

Železarno Ravne so v Kropi predstavljali: likovnik Matevž Sumah in literati Saša Meško, Rudi Milnar ter Đorđe Radović, ki piše pesmi v srbohrvaščini.

PREŽIHOV ALBUM

V četrtek, 20. oktobra, je bila v Studijski knjižnici na Ravnah tiskovna konferenca, na kateri so predstavili Prežihov album. Knjiga z bogatim slikovnim gradivom predstavlja v prvem delu Prežihovo življenje in delo, v drugem pa delo in dejavnosti, ki so zrasle iz Prežihovih umetnin ali so odmev nanje in na Prežiha.

Gradivo za knjigo je zbral Tone Sušnik, nekatera poglavja Mirosław Osojnik, za tisk sta jo pripravila Jože Koruza in Jože Stabej, tehnično pa jo je uredil Srečko Mrak. Glavna urednica, ki si je zelo prizadevala, da je knjiga pravčasno izšla, je bila Andreja Kmecl, album pa je izdala založba Borec v Ljubljani.

Knjiga je bogat prikaz Prežihovega življenja in dela, čeprav so avtorji razložili, da se zdalec ni mogla zajeti vsega gradiva, ki ga je Tone Sušnik zbiral več let. Ker je zelo raznovrstno, ga je bilo tudi tehnično težko uskladiti in pripraviti za tisk, kljub temu pa je Prežihov album dragocena pridobitev za vse ljubitelje in raziskovalce pisateljevega življenja in dela. Z njim je poplavljen še en dolg dežele Vorančevemu spominu.

STROKOVNO POSVETOVANJE O PREŽIHU

V petek, 21. oktobra, je bilo v hotelu Merx na Ravnah študijsko srečanje o Prežihu, na katerega so organizatorji — Koroška osrednja knjižnica in Kulturna skupnost Ravne — povabili predstavnike slovenskega družbenopolitičnega življenja in strokovnjake, literarne zgodovinarje in jezikoslovce, ki raziskujejo Prežihovo življenje in delo.

Andrej Logar je v pozdravnem govoru poudaril pomen našega rojaka — revolucionarja in pisatelja, ki ga je pot gnala po svetu, a je vendar ostal zvest rodni Koroški. S strokovnimi srečanji, kakršen je bil 7. sklic plenuma kulturnih delavcev OF pred štiri-letmi leti in kakršno je današnje, se oddolžujemo njegovemu spominu in v njegovem delu iščemo spodbude za današnji čas.

S to mislijo je pozdravil navzoče tudi slavnostni govornik Franc Šetinc, predsednik RK SZDL. Orisal je Prežihovo težko usodo, ki pa vendar ni mogla preprečiti, da ne bi postal to, kar nam danes pomeni: velik pisatelj in revolucionar — Lovro Kuhar in Prežihov Voranc v eni osebi.

Ceprav so o njem že mnogi govorili in pisali, pa je v njem še vedno veliko novega in svežega, nekaj tega naj bi odkrilo tudi to posvetovanje.

Svoje misli o Vorancu in našem odnosu do njega je povedal še Josip Košuta, izvršni sekretar PCK ZKS za kulturo. V razmišljanju je poudaril misel o celovitosti umetnika in revolucionarja v eni osebi in o njegovem delu kot podrazi za današnji čas.

V strokovnem delu srečanja je najprej nastopil Drago Druškovalj, ki je podrobno osvetljeval vrzeli v političnem življenju Lo-

vra Kuharja-Prežihovega Voranca.

Franc Zdravce je razglabljal o groteski v Prežihovem in Kranjčevem literarnem delu in ugotovil, da je Prežihova groteska likovno in situacijsko radikalna, medtem ko je Kranjčeva bolj opisna in vpeta v lirčno pripoved, oba pa sta mojstra v oblikovanju ljudskega karnevalizma.

Jože Koruza je opozoril na bistvene elemente komičnega v Prežihovih romanih Doberdob, Požganica in Jamnica in povedal, da se komično v teh delih prepleta s sorodnimi držami, kot so groteskno, ironija in satira, in ima posebno funkcijo v pripovedi.

Janez Mrdavišič je v svojem referatu utemeljeval tezo, da kar človek doživlja v otroštvu in se kali skozi otrokovo dušo, ostane, kar se pozneje priuči, se gradi na zgodnja doživetja. Tezo je potrdil z razgledovanjem po Prežihovem otroštvu, ki je vtisnito neizbrisno pečat v celotno njegovo življenje in delo.

O začetkih Prežihovega ustvarjanja je govorila Helga Glušič. Osvetlila je nekatere like in motive ter literarne metode v Prežihovem zgodnjem ustvarjanju, ki za njegovo zrelo dobo niso več značilni.

Jože Pogačnik je interpretiral Ljubezen na odoru, kot eno izrazno najmočnejših in umetniško najdoslednejših Prežihovih novel, ki še danes ni izgubila pomena.

Etnologinja Marija Makarovič je primerjala ljudski običaj steljerao s Prežihovim opisom tega dogodka v romanu Jamnica in ugotovila, da je Prežih uporabil splošni model običaja za vzorec, ki ga je umetniško oblikoval kot del dogajanja in doživljanja junakov v jamniški soseski.

Janko Messner je udeležencem srečanja prebral svoje literarno pismo, ki ga je namenil rajnemu rojaku in poznavalcu koroških razmer. Pisal mu je o sedanjih razmerah na avstrijskem Koroškem in o svojem prizadevanju za afirmacijo Prežihovih del med nemškimi sosedi.

Marija Kolar je med stilnimi prvinami v novelah Ljubezen na odoru, Samorastniki in Boj na požiralniku osvetlila primero ali komparacijo. Podrobno je analizirala Prežihove primerjave človeka in njegovih dejanj z živaljo in s pojavi iz mrtve narave.

Jezikoslovka Alenka Šivic-Dular je obdelala osebna imena in priimke v romanu Požganica. Ugotovila je, da je večino priimkov mogoče lokalizirati na ozemlje, kjer so živeli junaki romana, osebna imena pa prav tako izvirajo iz kulturne stvarnosti in dediščine te dežele.

Nedvomno pomenijo referati, prebrani na spominskem srečanju, pomemben prispevek k spoznavanju in vrednotenju pisatelja Prežihovega Voranca. Izšli bodo — upajmo, da kmalu — v posebnem zborniku.

SAMORASTNIKI NA ODRU

Ko so pred desetletji izšli Prežihovi Samorastniki, se je slovenski kulturni svet čudil njihovi umetniški ubranosti in izpovedni moči. Ko je v poznejših desetletjih ljudstvo sprejelo Prežihove junake za svoje, jih je želelo videti še drugače žive kakor v knjigi. Dobilo je to možnost:

lahko jih gleda na odrih in na filmu. Čeprav ti junaki niso povsem Prežihovi, saj nosijo pečat režiserjevega videja in lastne izrazne moči, pa so vendar vznikli iz literarnih pobud našega velikega rojaka.

Ravenski gledališniki so Samorastnike prvič uprizorili leta 1960. Uporabili so prvo verzijo Mikelnove dramatizacije in, kot pravi režiserka Volčanskova, je bila predstava povsem realistično zasnovana, tudi po sceniski plati, zaradi česar je bila neka-ko okorna in predolga. Vendar so jo gledalci navdušeno sprejeli pa tudi strokovno je bila dokaj dobro ocenjena, saj se je uvrstila na področno srečanje gledaliških skupin Slovenije.

Letošnjo kulturno jesen na Ravnah je razgibala nova predstava Samorastnikov, posvečena 90-letnici rojstva Prežihovega Voranca. Režiserka (zopet Zofija Volčanskova) jo je naštevala na osnovi skrajšane dramatizacije Miloša Mikelna in jo je v primerjavi s prvo povsem posodobila. Kot je povedala, je želela odpraviti napake, ki jih je delala pri svojem prvem režiranju tega dela. Kolikor ji je dopuščalo besedilo in druge okoliščine, ji je to tudi uspelo.

Osnova dela je namreč epska pripoved in sled epske oblikovanosti je ostala tudi v Mikelnovi dramatizaciji. Dogajanje ne raste v dramski lok kakor v izvirnih dramah s klasično zgradbo, ampak se v kronološkem zaporedju nizajo prizori kakor kamenčki v mozaiku, ki zbrani sicer oblikujejo jasno podobo, vmesne praznine (tema na odru) pa vendar onemogočajo, da bi v gledalcu rasla napetost ob dogajanju, saj se v predahih med prizori sproti pomirja.

Režiserka je želela, da bi se predstava odvijala brez menjav kulis in to ji je scena tudi omogočila. Scenarist Saša Kump je zasnoval v osnovi preprosto, stilizirano, tako imenovano simultano sceno, ki z različnimi višinami podlage odrski prostor dovolj razgiblje, da si na njem lahko predstavljamo več različnih prizorišč. Posamezni prizori so bili torej odigrani na teh majhnih prizoriščih, omejenih s sve-

tlobo. Lučna tehnika, ki jo upravlja izkušeni mojster Ivan Vocovnik, je bila pomemben element te predstave. Prav tako pomembna je bila glasba, ki je »nastopila« vedno takrat, kadar je bila na odru tema in mir. Citre, na katere odlično igra Stanko Lohrant, so bile primerna ilustracija dogajanja pred 150 leti. Prizorov ne razbijajo, ampak jih, kolikor morejo — povezujejo. Času dogajanja se prilagajajo tudi kostumi, ki jih je izbrala Milena Kumer, medtem ko se režiserka in jezikovni svetovalec nista odločila za zgodovinsko obarvan odrski jezik. Igralci namreč govorijo jezik, ki je kompromis med knjižnim in pogovornim jezikom z narečno obarvanostjo, predvsem v naglasu.

Odrska postavitev, kakršno smo videli tokrat, je ob tej dramatizaciji najbrž edino možna, pa igralce prostorsko in doživljajsko precej omejuje. Zaživeti in razživeti se morajo v slikah in sličinah. Polno in močno besedilo jim to po eni strani omogoča, po drugi strani pa je vsaj v nekatere delih tako poznano, da ga je težko čisto po svoje oživiti. Gotovo je to v veliki meri uspelo Meti (Liza Kac), ki je vdihnili liku samorastniške matere več borbenosti in bajtarskega ponosa kakor igralke v dosedanjih uprizoritvah. S takim načinom interpretacije je nadvladala celo mogočnega gruntarja Karničnika (Mitja Šipek), ki svoje »mogočnosti« tokrat ni povsem uveljavil, medtem ko se je Ožbej (Vojko Močnik) borbi za svoje pravice že na začetku odpovedal. Med ostalimi vlogami je najbolj zablestela stara Hudabivka, ki jo je Angelca Močnik predstavila z vsem notranjim ognjem in umetniško močjo.

V predstavi se je zvrstilo trideset igralcev in igralk, od pripovedovalke do Metinih otrok. Vsak je po svojih močeh pripomogel, da so Samorastniki na ravenskem odru znova zaživeli in navduševali številne gledalce, ki na svoj način potrjujejo, da so ravenski gledališniki ubrali pravo pot, saj je dvorana Titovega doma ob različnih prireditvah le prerada polprazna.

Mojca Potočnik

RAZSTAVA »TANTADRUJEVE ŽELJE«

Tokratna likovna razstava je bila zamišljena kot kulturna akcija in manj kot klasična oblika predstavitve nekega avtorja. V izvedbo so bili namreč vključeni kar trije umetniki: Rudi Skočir, akademski slikar, Aldo Kumar — skladatelj in Cvetko Kobal — flavtist; vsak s svojim specifičnim doživljanjem literarnega dela. Za izhodišče so jim bile Kosmačeve črtice — Gosenica, Sreča, Pot v Tolmin, Tantadruj, Kruh.

Ze same literarne teme so izredno subtilne in obče človeške, delež ostalih umetnikov pa to samo potrjuje. Sicer pa tudi naslov govori o tem. Beseda Tantadruj je zloženka in pomeni Ta'n'ta'druj (ta in drugi).

Skočir je grafične liste zasnoval kot triptihe; slike sestavljajo tri polja, ki tvorijo idejno in likovno celoto. Vsako Kosmačevo črtno predstavlja ena grafika, ki pa je le del celotnega ciklusa.

Grafike so sestavljene iz naslova literarnega dela, notnega zapisa in motiva kot asociacije na konkretno temo. Uporabil je jedkano, ki je res prava grafična tehnika — zapletena v izdelavi, z različnimi svetlo-temnimi efekti; po značaju je temačna, zatišana in intimna. Slikar tehniko popolnoma obvladuje, precizna in premišljena obdelava cinkove plošče bogati odtise s čisto posebnimi tonskimi in strukturnimi efekti. Vse to pomeni nadaljevanje in plemenitenje tradicij ljubljanske grafične šole.

Kaligrafska (prostoročna, osebna) črta zaživi z vso svjbo energijo in čustvenostjo in nas nepričljeno zavede v razmišljanje.

Poseben čar grafičnim listom in risbam — študijam daje uporaba pisave kot najprimernejše in najbolj množične oblike kaligrafske črte, ki v tem primeru postane likovni problem in važno

kompozicijsko vodilo. Tak način graditve likovnega dela seveda spominja na Bernika (in njegove vzore), vendar je tako osebno obarvan, da je ta plat zanemarljiva in nepomembna.

Posebno zanimiv je notni zapis skladatelja Alda Kumarja, ki ga je skočir dosledno prenesel na ploščo, ga dodatno obogatil s specifično obdelavo in mu s tem dodal pridih osebnega doživljanja in avtentičnosti. Višek napetosti doseže slikar v razmišljanju o motivu, izhajajočem iz novele. Bogastvo črt je nabito z izrazno močjo. Kontrast med svetlobo in temo se včasih umirja, deloma pa prehaja v absolutna nasprotja. Pomensko središče vseh grafik je človeški obraz, ki se nekako poraja iz teme ali izginja v njo. Vsekakor je umetnik tako dosegel maksimalen konflikt, psihološko napetost; like pa je s tem značajsko opredelil. S svojim okoljem vred so kljub temu ostali skrivnostni in tudi splošni. Lahko pa jih dojamemo nezavedno, čutno, na osnovi plemenite govorice grafične tehnike in likovnega govora nasploh.

Vključitev notnega zapisa v grafiko samo kaže na izredne možnosti izpovedovanja in hkrati na skupno izhodišče glasbenika in slikarja. Nastaja pa s tem dodatna kvaliteta. Kakor je v bistvu likovni del umirjen (če seveda ne upoštevamo notranjih energij), pa glasba pomeni krik, napetost, gibanje; v smislu struk-

turiranja pa grafično izpoved dopolnjuje. Zvok bega iz ene skrajnosti v drugo, je nežen in blag, glasen in tih, medel in oster.

V tem se kaže primernost izbranega instrumenta, po drugi strani pa mojstrstvo izvedbe. Flavtist Cveto Kobal je s tem potrdil svoj sloves in svojo spontanost v doživljanju glasbe in literarnega dela.

Umetniki se med sabo nimajo namena razlagati; saj so vsak po svoje doživeli Kosmačevo delo; vsekakor pa se medsebojno dopolnjujejo. Tako predstavljajo prijeten izziv gledalcu in poslušalcu. Poglavlja, ki jih je prebral Stanko Arnšek, so bila zaradi interpretacije in vsebine odlična dopolnitev k že tako zanimivi prireditvi.

Finale celotne razstave je mapa vseh petih grafičnih listov, ki so primerno oblikovani. Vezana je v usnje, naslov je izpisan na bakreni ploščici. Kot popolnoma ročno delo deluje v primerjavi s konfekcijskimi izdajami svojisko in predvsem pristno. Kot taka pa predstavlja izredno redkost in vrednoto.

Celoten program je bil izveden na primerni ravni, z veliko prizadevnostjo in osebno prizadejstjo izvajalcev.

Rekorden obisk otvoritve pa nas lahko prepriča o potrebnosti in ustreznosti tovrstnih kulturnih prizadevanj pri nas.

Benjamin Kumprej,
akad. slikar

MLADI FILMARJI NA RAVNAH

Po nekaj letih, ko je prikaz pionirskega in mladinskega filmskega ustvarjanja gostoval na Tednu domačega filma v Celju, so se odločili, da se zopet seli iz kraja v kraj. Tako je bilo 30. 9. in 1. 10. XIX. srečanje najmlajših filmskih ustvarjalcev Slovenije, kot se uradno imenuje prireditve,

na osnovni šoli Koroški jeklarji na Ravnah. Vzpodbudilo naj bi mladinsko filmsko ustvarjalnost na Koroškem. Upajmo, da jo bo.

Prvi dan sta bili informativna in izbrana projekcija pionirskih in mladinskih filmov, drugi dan pa projekcija izbrane avstrijske mlade filmske ustvarjalnosti, po-

govor o njej in končno razprava žirije o mladinskem in pionirskem filmu nasploh.

Žirija je ugotovila, da je letošnja bera filmov bolj borna tako po količini kot po kvaliteti. Nekaj izstopajočih filmov ne more popraviti slabega vtisa. Sprašujejo se, kako dolgo bomo varčevali tam, kjer je prihranek majhen, škoda pa, čeprav ne na prvi pogled, velika. Tarnanje o čedalje bolj praznih generacijah, ki prihajajo iz (osnovnih) šol, je zgolj hinavščina tistih, ki imajo v rokah razdelitev družbenih sredstev. Tudi idejo o učitelju-idealistu, ki zmore brez pomoči vse, bi že lahko pospravili v zgodovinsko ropotarnico.

Na obeh projekcijah je sodelovalo 12 filmskih krožkov in en samostojen avtor, s skupno 34 filmi. Ogledal sem si projekcijo izbranih filmov. V pionirski konkurenci so me najbolj pritegnili filmi Prevelika želja, Packi in packe prihajajo iz veselja in Klinci. Prevelika želja je kombinacija animiranega in igranega filma ter sanj in realnosti. Deček sanja, da je ukradel očetu avtomobil in se zaletel. Ko se zbudi, ves srečen ugotovi, da stoji avto nepoškodovan pred hišo.

Packi in packe prihajajo iz veselja je film, ki sega izven obzorja klasične filmske zgodbe. Na podlagi elektronske pop glasbe se na platnu prikazujejo »psihedelične« slike likov, ki z različno hitrostjo menjajo svoje barve in oblike... Zelo dober dokumentarni film Klinci prikazuje izdelavo zobotrebecev v neki vaški skupnosti. Po mnenju strokovnjakov so v tem filmu funkcionalno uporabljeni zvoki in šumi,

medtem ko v večini drugih oprema z glasbo posiljuje sliko. V tej konkurenci so predvajali tudi film Račke z glasbeno spremljavo znane popevke, ki je lansko leto poneumljala ljudi širom Evrope. Ne vem, ali si je žirija na takšen način predstavljala iskristnost in duhovitost mladine ali je morda kdo v njem »odkril« ironijo. Film si vsekakor ni zaslužil mesta v izbrani projekciji.

Najboljši mladinski filmi kažejo, da se njihovi avtorji zavajajo sveta in časa, v katerem živijo, in problemov, ki jih prinaša. Tak film je Agonija, zgodba o deklici, ki s pomočjo trde droge rešuje svoje probleme in premaguje osamljenost. Umetniško najbolj dobran film iz istega filmskega krožka kot prejšnji (OŠ Bičevje v Ljubljani) je Dan za dnem. Prikazuje stisko osamljene mlade ženske z otoka Suska, kjer se moški tradicionalno izseljujejo v Ameriko. Z vsemi izraznimi sredstvi je avtorica odlično zadela mrakobno vzdušje, dobro posneta pa je tudi zaključna scena samomora.

Na izbrani projekciji so prikazali še risanki Gos, Goska in Impulz, Jest sm na liniji, ne se ne more spremeniti, filmsko parodijo o »angažiranosti« mladih na znano skladbo Pankrtov, V parku in Najstniška ljubezen. Slednji film z banalno zgodbo in s slabo tehnično obdelavo ni sodil v izbrani program.

Srečanje so vzorno organizirali osnovna šola Koroški jeklarji, Koroški kino klub, Zveza kulturnih organizacij Ravne, Zveza prijateljev mladine Ravne in ustrežna republiška združenja.

Marko Vrečič

Rekreacija in šport

POHOD SLOVENSkih ŽELEZARJEV NA BEGUNJŠČICO

Komisija za šport in rekreacijo tovarne Veriga — Lesce je pripravila za slovenske železarje dne 2. 10. 1983 prvi planinski pohod na Begunjsčico. Ravenskih železarjev se je prijavilo prek 100.

Dolga pot nas je pripeljala na zborni mesto z malo zamude. Vas Begunje in dolina Drage do zadnje postojanke je bila za marsikoga, ki še ni videl teh krajev, posebno zanimiva.

Vsi naši sovrstniki so bili že pred nami. Po prisrčnem sprejemu in pozdravu zastopnika Verige smo tudi mi začeli s pohodom. Sprva po pešeni stezi, ki se je zožila in dajala videz kanjona, nato pa se je razširila na strmo gozdno površino, po kateri smo se vzpenjali do planine Prevala 1311 metrov.

Od tu sta bili možni dve poti: ena proti vrhu Begunjsčice 2063 metrov, druga položnejša in krajša po južnem pobočju do kočice Roblek 1657 m. Na obeh poteh je bilo živo, saj sta bili obe polni železarskih pohodnikov.

Dobremu razpoloženju je pridalo svoj delež lepo sončno vreme, ki je prikazalo svoj enkratni planinski čar, posebno nad višino 1500 m. Višek planinskega doži-

vetja je bil na vrhu Begunjsčice, s katere je bil razgled kot z dlani na vse štiri strani neba. Nad vsemi se je bohotil Triglav, s katerega se je videla nova kočica na Kredarici. Pred nami je bila cela veriga Karavank s Stolom v neposredni bližini. Tudi na naše koroške gore je bil razgled jasen in mikaven. Prostrani vrh gore je zaživel, povsod veselje in zadovoljni obrazi, polni navdušenja, da so premagali strmino in dosegli vrh.

Prihajale so zadnje kolone železarjev, prvi pohodniki še zmeraj na vrhu, nobenemu se ni nikamor mudilo. Čas je prišel priganjati, kolone so se z vrha začele pomikati po kamnitih stazah, poraslih s travo, med katerimi je bilo opaziti zapoznele planike.

Pri planinski koči so se planinci združili s tistimi, ki so prišli samo do kočice po bližnji poti. Koča, oblegana od vseh strani, že dolgo ni doživela tako velikega obiska. To je bil tudi njen zadnji dan v letošnji sezoni, kajti proti večeru so jo zaprli. Neradi so številni pohodniki začeli kočico zapuščati in se spuščati po strmi stezi proti Poljski planini, kjer je bil zopet krajši postanek. Sleher-

Lep dan bo

ni je želel še izkoristiti zadnje tople sončne žarke.

Pot nas je dalje vodila po gozdovih prek travnate jase proti sankski koči, po smučiščih in končno smo prispeli do prireditvenega prostora v Krpinu. Vsi lačni in žejni so bili potešeni z dobro pripravljeno malico in pijačo.

Sledil je krajši kulturni program, po pozdravu vodje pohoda in predstavnika delovne organizacije Verige je nastopil še oktet pevskega društva iz Begunj in

zapel nekaj planinskih pesmi. Sledil je še nastop harmonikarja. Za dobro voljo in razvedrilo so poskrbeli s kvizom, kjer so se posamezniki iz vseh slovenskih železnarn kosali v znanju in iznajdljivosti. Med 10 izžrebancih so bili tudi trije planinci iz naše železnarne in prejeli praktična darila.

Mrzlo vreme je priganjalo, vseeno pa se je odhod ob napovedanem času precej zavlekel, dokler si nismo z vsemi rekli na svideenje.

Franc Telcer

ŠPORTNO-REKREATIVNA DEJAVNOST NAŠIH DELAVCEV V POČITNIŠKEM DOMU V PORTOROŽU

Tudi letos je TOZD Družbeni standard s svojimi organizatorji rekreacije pripravil in ponudil pester program športno-rekreativne dejavnosti. Prek cele sezone je bil v domu med gosti rektor, ki je organiziral, svetoval in strokovno vodil rekreativno dejavnost naših delavcev oziroma vseh gostov v počitniškem domu. V enajstih izmenah je v turistični sezoni 1983 v Portorožu letovalo 2099 gostov, in sicer: iz Železarn Ravne 1725, iz drugih DO iz SRS 279 (izmenjava), 60 iz ŽDARA in 35 iz Kladna iz ČSSR. Za vse goste počitniškega doma je bil pripravljen 10-dnevni rekreacijski program, ki je bil — odvisno od objektivnih ovir — v celoti realiziran. Se vedno je množična udeležba v posameznih aktivnostih odvisna predvsem od volje posameznikov, saj moramo upoštevati, da je nekaterim še vedno cilj: počitek, sončenje in kopanje. Glede na objektivne dejavnike (volja) je bilo število udeležencev rekreativnega programa od izmene do izmene različno. Zgodilo pa se je, da v nekaterih izmenah gostov sploh ni bilo treba spodbujati, ampak so bili sami pobudniki novih zamisli. Na oglasni deski je bil za vsako izmeno napisan program akcij in pohodov, najboljši pa so potem prejeli priznanja in značke.

Delovni dan organizatorja rekreacije je bil:

- dopolne od 8. do 12. ure
- popoldne od 15. do 19. ure
- in dvakrat v izmeni od 20. do 24. ure, ko je vodil rekreacijske kegljanje na kegljišču v Luciji.

Program je bil sestavljen iz prostih dejavnosti (veslanje, vožnja z vodnimi kolesi, jadranje na deski in rekreiranje s pomočjo drugih rekvizitov, ki so bili na voljo v počitniškem domu), tekmovalnih dejavnosti, trimskih akcij in tečaja za neplavalce. Od prostih dejavnosti je bilo največ zanimanja za vožnjo z vodnimi kolesi in igranja namiznega tenisa (rekreativno).

Za tekmovalna smo pripravili enoten program panog z izjemo nekaterih, ki smo jih vključili na željo gostov v posameznih izmenah. Najbolj množično so se gostje udeleževali trimskih akcij v plavanju, kjer je vsak udeleženeec, ki je uspešno preplaval določeno dolžino, prejel značko. Podeljenih je bilo 565 značk in 200 nalepk za plavanje ter 70 značk in 50 nalepk za (Portorož—Beli Krž—Fijesa—Piran—Portorož) — udeležbo na trimskih pohodih.

UDELEŽBA V POSAMEZNIH DEJAVNOSTIH

	udeležencev
— org. proste dejavnosti	60
	dnevno = 600
— plavalni tečaj	54
— trimsko plavanje	565
— trimski pohod	70
— kegljanje	300

TEKMOVALNI PROGRAM

	tekmovalcev
— namizni tenis	145
— streljanje z zračno puško	357
— šah	18
— vožnja vodnih koles	356
— vožnja s sandolini	79
— balinanje	44
— pikado	209
— odbojka	50
— plavanje	45

Poprečno je bilo v posameznih izmenah v športno rekreacijski program vključenih 57% vseh gostov (upoštevali smo vsaj enkratno aktivnost v 10 dneh). Največ gostov se je ukvarjalo s prostimi dejavnostmi (vožnja s sanduni, sandolini, čolni na vesla, jadrnimi deskami ter igranjem namiznega tenisa), sicer: 60 dnevno ali 28% in s trimskim plavanjem: 56, dvakrat v izmeni ali 26%. Najmanj zanimanja je bilo za balinanje, plavanje — tekmovalno in šah, kjer je bilo skupno 45 udeležencev (19%) oziroma 18 udeležencev ali 8%.

Z udeležbo v vseh naštetih oblikah dejavnosti smo v glavnem zadovoljni — upoštevati namreč moramo, da so se dejavnosti več ali manj izvajale v vodi, kjer smo imeli na razpolago: 10 jadrnih desk, 9 plovil na vrteča se kolesa, 8 sandolinov, 3 čolne na vesla in ladjo, ki lahko na krajše izlete vozi do 20 ljudi, da pa so naši ljudje bolj vajeni klasičnih objektov in športnih potrebščin. Občutno je padlo število udeležencev tečaja za neplavalce. Ko smo ugotavljali vzroke, smo prišli do zaključka, da je plavalna pismenost na Ravnah zelo visoka, saj se tečaji v organizaciji TKS izvajajo vse leto za najmlajše (predšolske, šolske otroke) in tečaji za odrasle, ki jih organizira železnarna za svoje delavce v zimskem bazenu na Ravnah.

Ko smo na koncu posameznih izmen — na osnovi razgovorov z gosti (VZORČNO) — ugotavljali uspešnost in učinek programa, smo ugotovili, da je bila večina udeležencev zadovoljna, še pose-

bej pa so bili navdušeni nad organizirano rekreacijo številni delavci iz drugih sorodnih organizacij ter dveh češkoslovaških železnarn. Prepričani smo, da je bila ponudba dobra, bolj ali manj pa smo bili uspešni pri izvajanju programa.

Organizator rekreacije
Franc Golob

ALPINISTIČNE NOVICE

Igor Radovič (AO Črna) in Drago Slavič (AO Ravne) sta 8. 9. preplezala novo smer v Veliki Raduhi. Imenovala sta jo »tri gracije«, saj se je Radoviču rodila še tretja hči. Spodaj vodi vzporedno z Y kaminom, zgoraj pa se umakne v levo. Ocena V/III-IV, 350, 4 ure 30 minut, ponekod poraščeno in krušljivo.

Ivan Štornik (AS Prevalje) in Dušan Planinc (AO Šmarna gora) sta v stenah okoli Val Pradidali (Pala, Dolomiti) preplezala 21. 9. Castiglionijsvo (IV, 350 m). V Campanile Pradidali, dva dni kasneje, pa Simon-Wiessner (V, 600 m) v Cima Canali. Vreme sta imela ves čas odlično.

Irena Komprej (AS Prevalje) in Marija Frantar (AO Rašica) sta 24. 9. preplezali Zgrešeno smer v Grintavcu.

Na Raduhi 1. in 2. oktober:

Drago Slavič in Sašo Prosenjak (AO Slovenj Gradec) preplezala Edijev Steber (V—VI).

Igor Ježovnik in Robi Jamnik I. ponovitev smeri Luske.

Irena in Rok Kolar preplezala Steber v Mali Raduhi.

Irena Kolar in Rajko Štalekar (AO Slovenj Gradec) Zagorčevo smer (V).

Rok Kolar in Drago Slavič levo od Plat (V—VI).

Gorazd Vodeb in Stanko Mihev sta preplezala Gretkino zijedno.

Pa še to: 24. IX. so preplezali celotno prečenje Male, Srednje in Velike Raduhe Igor Ježovnik, Gorazd Vodeb in Stanko Mihev.

PIZ BADILE

Od 9. do 22. avgusta sva z Ireno Komprej obiskala švicarsko gorsko skupino Bergell. V tej skupini je dolina Bondasca z najbolj markantno goro Piz Badile. Plezala sva znano Cassinovo smer 11 ur. Za to 900 m visoko steno je značilen dober granit, ki nudi veliko plezalskega užitka. Ocena VI—V, IV.

Ko je sonce že zahajalo, sva priplezala na oster greben ter po njem na vrh, kjer je italijansko planinsko društvo postavilo majhen bivak. Drugi dan sva sestopila po markantnem, 1400 m dolgem SZ razu z mnogimi spusti ob vrvi v dolino in na kočo Sciera, kjer sva imela šotor.

Stanko Mihev

DELO DRUŠTVA UPOKOJENCEV

III. REPUBLIŠKO TEKMOVANJE SLOVENSkih UPOKOJENCEV V NABIRANJU GOB

Zveza društev upokojencev Slovenije in organizator DU Ljutomer sta 1. oktobra 1983 izvedla v okolici Ljutomera (v Šumcu) III. republiško tekmovalno upokojencev Slovenije v nabiranju gob. Udeležilo se ga je 40 tričlanskih ekip. Tekmovalci so morali v dobri uri nabrati čimveč užitnih gob, od katerih je komisija izbrala eno največjo. Vsak dkg stehane gobe je predstavljal eno točko. Na ta način so ugotovili zmagovalca oziroma vrstni red. Ekipo DU Ravne so sestavljali: Franc Ivič, Franc Janže, Alojz Nabernik in rezerva Peter Štehar. Vodil pa jo je odbornik društva Jože Sotošek. Glavni sodnik je bil Karel Šmauc iz DU Celje, člani pa Martin Franc, Ljutomer, Vinko Bauko, DU Ljubljana Šiška in Goriceva, DU Laško.

Najuspešnejši so bili tekmovalci iz DU Celje, pred DU Laško in DU Ljubljana Šiška. Naša ekipa in ekipa DU Ormož sta zasedli deseto mesto. Zmagovalna ekipa je prejela lep velik pokal, tekmovalci iz zmagovalne ekipe pa manjše pokale. Tekmovalci, ki je našel najlepšega jurčka, je prejel posebno nagrado.

Da je bilo za to tekmovalno veliko zanimanje pri društvih upokojencev Slovenije, se vidi iz tega, da je peljal iz Ljubljane poseben vlak s 550 udeleženci. V Ljutomeru pa so jih čakali avtobusi ter jih peljali v bližnjo okolico.

POBIRANJE KOSTANJA

Pobrateno društvo upokojencev iz Ruš je 12. oktobra 1983 povabilo člane našega društva na pobiranje kostanja na Pohorju. Dva avtobusa s 100 upokojenci sta se tega dne pod vodstvom predsednika društva upokojencev tov. Antona Radušnika odpeljala z Raven. V Rušah so se ustavili, kjer so se upokojenci najprej okrepčali v domu DU Ruše, nato pa so se pod vodstvom predsednika DU Ruše tov. Podlesnika odpeljali do kmeta Franca Srnce, »p.d. Zampovina« v Logvici na Pohorju, kjer so tudi pustili oba avtobusa. Tu so upokojenci iz Ruš pred tremi leti odkrili spominsko ploščo ter jo tudi vzeli v svoje varstvo. Vsako leto na dan upokojencev Jugoslavije dne 26. julija priredijo izlet za svoje člane.

Kmetija je bila leta 1945 požgana, hčerka na domačem dvorišču ustreljena, druga pa ranjena. Mater so odpeljali v koncentracijsko taborišče, od koder se ni več vrnila.

Tu so se naši upokojenci razdelili na štiri skupine ter pod vodstvom ruških upokojencev odšli v bližnji gozd, nedaleč od končne avtobusne postaje. Pobiranje kostanja pa ni tako enostavno, kakor bi si kdo mislil. Nevajeni upokojenci pri tem opravilu od začetka niso imeli zaželenega uspeha, posebno še zato, ker je odpadlo listje pokrivalo kostanje. Ko pa si s palico odkrival listje, si le prišel do zaželenih dobrin. Kar precej si jih je vsak nabral. Po večernem nabiranju so se zopet zbrali pri

JOŽE KRIVC

Dragi Joži!

Čudna je življenjska pot. Ob koncu tedna smo se razšli z običajnim pozdravom: »Na svidenje drugi teden!« Mi smo se vrnili, toda tvoje mesto je ostalo prazno. Pogled nam je uhajal k vratom in čakali smo, kdaj boš prišel. Ni te bilo, pač pa je prišla kruta vest, da te nikoli več ne bo. Obnemeli smo, saj ni mogoče, da bi se končalo življenje, ki je bilo v najlepšem cvetu.

S prvimi koraki samostojnega človeka si prišel v našo temeljno organizacijo, v naš aktiv. Takoj si se vključil v naše delo in z dobrim delom dokazoval, da si bil vreden našega zaupanja. S svojo zagnanostjo in vestnostjo si bil svetel vzor pravega mladca in dobrega delavca. Iz tebe so nenehno vreli novi načrti, nova hotenja. Mnogo si jih uresničil, še več pa je ostalo neizpolnjenih.

Cvetje, ki ti krasil prerani grob, bo ovenelo, toda tvoj lik bo ostal z nami.

V imenu orodjarjev se poslavljamo od tebe, tvojim najbližjim pa izrekamo globoko sožalje.

PETER NAVODNIK

Dragi Peter!

Smrt pride kadarkoli. Tudi po tebe, dragi Peter, je prišla tako nepričakovano takrat, ko si imel še tisoče načrtov o tem, kako bi si čim bolj obnovil dom, da bi

kmetu, kjer so upokojenci iz Ruše za svoje goste pekli kosanji. Za pijačo pa tako ni bilo problema. Nekaj utrujen pa vendar dobre volje so se odpeljali v dolino, kjer jih je čakalo dobro kosilo.

To je bilo že drugič, da so se naši upokojenci organizirano odpravili na takšno akcijo. Zahvala gre predsedniku DU Ruše in upokojencem, ki so v tej akciji sodelovali. Zahvala pa gre tudi domačemu društvu, ki je omogočilo tako velikemu številu upokojencev z Raven, da so se lahko za minimalen znesek udeležili tega kosanjevega piknika. Po kosilu so se še nekaj časa zabavali v prostorih društva upokojencev Ruše, nakar jih je prijazni predsednik-gostitelj že sedaj povabil na pobiranje kosanja prihodnje leto, kar so naši z veseljem sprejeli. Zadovoljni so se v večernih urah vrnili domov.

Ervin Wlodyga

sam in vsi tvoji najdražji imeli boljše in srečnejše življenje. Omahnil si še mlad, star komaj 38 let.

Težka bolečina je legla na naša srca, ko smo izvedeli za tvojo tako kruto usodo. Še huje nam je, ko se zavedamo, da si zapustil same svoje najdražje: ženo, otroke, brate in ostale, pa še vse nas, svoje sodelavce, ki smo te cenili in spoštovali.

Tvoja življenjska pot ni bila lahka. Že kot otrok si bil skromen in delaven. Delal si pri kmetih in doživljal vse težave mladega, doraščajočega človeka.

Pot življenja te je leta 1969 prinesla tudi na Ravne. Zaposlil si se v železarni, v oddelku špedicije kot pomožni delavec. Bil si zelo skromen, prizadeven in delaven. Zaradi svoje delovne prizadevnosti si napredoval do prevzemnika. Tudi pri teh delih in nalogah si se odlikoval, zato si bil med sodelavci cenjen in spoštovan.

Doživljal si rast ravnskih fužin, vlagal svoj trud in delo, da bi bile ponos našega kraja.

Tvoja smrt je prišla mnogo prehitro, in tako sklonjenih glav stojimo pred tvojim preranim grobom, hvaležni za vse, kar si storil.

Zeni in tvojim otrokom ter ostalemu sorodstvu izrekamo iskreno sožalje. Naj ti bo lahka koroška zemlja!

Tvoji sodelavci

ŠTEFAN KOKOL

Smrt vedno boleče poseže med žive. Spomni nas na nehanje naše biti — na konec vseh naših hotenj.

Ko umre človek, kot je bil Stefan Kokol, veš, da je ugasnilo življenje, ki se je razdajalo za mlajše rodove do zadnje kaplje, ki je s svojim delom vtisnilo neizbrisni pečat tovarni in kraju.

Štefan Kokol se je rodil leta 1927 kmečki delavki. Ob njej je živel in delal. Med drugo svetovno vojno je bil sprejet za ključavničarskega vajenca v takrat okupatorsko tovarno. Seveda šole

takrat ni končal. Zavest in prijatelji so mu narekovali, da se mora boriti za svobodnejši kos kruha in tako kot mnogi drugi je tudi on odšel v partizane.

Za njega je vojna trajala dlje, saj je služil pri elitnih enotah JLA KMOJ do leta 1948. Po končani vojaščini se je ponovno vključil v šolo in delo ter delal na različnih najzahtevnejših delih in nalogah mehanskih obratov. Še danes izvrstno tečejo njegovi stroji — reduktorji na žerjavih, ki jih je on sestavljal in montiral na te pomembne naprave. Bil je kot delovodja učitelj mlajšim in izreden tovariš.

Sodeloval je v družbenopolitičnih organizacijah in bil ponosen na našo temeljno organizacijo. Bremena, ki si jih je nalagal, so bila pretežka. Zbolel je, toda odnehal ni nikoli. Težko je verjeti, da človek toliko zmore.

Vedeli smo, da boleha in težko hodi na delo — pa vendar je vztrajal. Veselili smo se z njim vred, živeli v upanju, da se bolezen unese in bo zopet med nami.

Vse je minljivo, tudi mnoge pesmi tako govorijo in za slovesom ostanejo vedno le bolečine in žalost. Tudi v naši temeljni organizaciji bomo to čutili. Dragi Štefan, hvala ti za vse. Veliko je tvojega dela vložnega za mlajši rod.

Naj ti bo lahka domača koroška gruda.

V imenu temeljne organizacije Stroji in deli izrekamo družini in sorodnikom iskreno sožalje.

RUDOLF MESNER

Dragi Rudi!

Poznali smo te kot močnega in zdravega človeka. Pripravljal si se na zaslužen pokoj, vendar je bila kruta usoda hitrejša.

Rodil si se pred dobrimi šestdesetimi leti na Lešah. Starši so bili kmetje in tudi ti si šel po

njihovi poti. Že kot mlad fant si opravljal vsa najtežja kmečka dela, ko pa si nekoliko dorasel, si začel s furmanstvom. Izredno si bil vešč tega dela in opravljal si ga rad dolga leta.

Vojna vihra te je zanesla med vojake. Veliko si pretrpel in proti koncu vojne veliko tvegalo, da si prišel k francoskim partizanom. Tam si dočkal svobodo in se nato vrnil domov. Poročil si se in prevzel kmetijo. Vsa leta si jo obnavljal in vlagal vanjo vse svoje moči. Veliko si že uspel izboljšati, veliko tega si še želel storiti, vendar na žalost nisi več uspel.

Ceprav si imel kmetijo, si se, da bi si izboljšal svoj življenjski položaj, pred 17 leti zaposlil v železarni na Ravnah v oddelku špedicije. Delal si kot prevzemnik in pri delu si bil izredno skrben delavec — krasila te je odlika tovarništva, zato si bil med sodelavci nadvse cenjen in spoštovan in vsi smo te imeli radi. Zaradi tega te bomo tudi tembolj pogrešali.

Zdaj, ko je sklenjena tvoja življenjska pot in ko se poslavljamo za vedno od tebe, ne moremo mimo tega, da se ti ne bi še zadnjič zahvalili za vse, kar si prispeval k napredku in razvoju železarne in kraja. Hvala ti, Rudi, za vse. V imenu sodelavcev izražamo družini in drugim svojcem in sorodnikom globoko sožalje. Naj ti bo lahka koroška zemlja!

Tvoji sodelavci

Kadrovska gibanja v septembru

Septembra nas je bilo v železarni zaposlenih 5.814 delavcev ali 136 več kot decembra lani. Največ zaposlenih ima tozdek Jeklolivarna (545), število pa se bo v oktobru in novembru še nekoliko povečalo, ker bomo zaposlili nove delavce v mini livarni. V DO v ustanavljanju Težki strojni deli je zaposlenih že 50 delavcev in bo približno enako število ostalo do konca leta.

Septembra smo na področju zaposlovanja začeli izvajati ostrejšo ukrepe. Vsako potrebo po novem delavcu temeljito preučimo in ugotovimo, če je možno z boljšo organizacijo prerezporediti delo med druge delavce ali ga celo ukiniti. Pripravljenost za

te ukrepe še ni v vseh delovnih sredinah zadostna, ker se premalo zavedamo, kako pomembni so za vse nas, ki smo že zaposleni in tudi za tiste, ki čakajo na delo. Samo zaposleni lahko rešujemo brezposelnost, tako da več in boljše delamo in s tem ustvarimo možnosti za odpiranje novih delovnih mest.

Kljub zaostrenim pogojem zaposlovanja smo septembra povečali število zaposlenih za 62 delavcev. Največ je med njimi študentskih in delavcev, ki so se vrnili iz JLA.

Znotraj delovne organizacije je bilo prerezporejenih 90 delavcev.

DELOVNO RAZMERJE SO SKLENILI

JEKLARNA — Verdel Bojan, KV topilec, Kotnik Silvo, KV talilec, Legnar Jure, KV talilec, Jelen Janez, KV talilec, Kunc Peter, KV talilec, Špegu Janez, KV talilec, Peske Janko, KV talilec — iz šole; Čerenak Maks, NK

delavec — iz JLA; Hopovac Enes, NK delavec, Radovanovič Risto, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

JEKLLOVARNJA — Kos Alojz, KV žarilec, Juhant Bojan, KV žarilec, Milošević Milan, KV žari-

lec, Gros Milan, KV talilec — iz šole; Ošlovnik Igor, KV modelni mizar, Mihalj Dragan, KV strojni kalupar, Mikan Marjan, NK delavec — iz JLA; Drolfelnik Janko, KV kmetijski tehnik — prva zaposlitev.

VALJARNA — Konečnik Jože, KV gozdar, Uršnik Silva, NK delavka, Uršnik Jožica, NK delavka, Orlovčič Anton, NK delavec — iz druge delovne organizacije; Poderčnik Ferdo, KV obratni električar — prva zaposlitev.

KOVAČNICA — Lajtinger Robert, KV kovač — iz šole; Čas Stanko — KV kovač, Prikeržnik Filip — KV kovač, Melanšek Branko — NK delavec, Borovnik Marjan, KV strojni kovač — iz JLA.

JEKLOVLEK — Polovšek Anton, KV brusilec — iz šole; Mravljak Peter, KV žičar — iz JLA.

ORODJARNA — Robin Ervin, KV rezkalec, Poderžan Peter, KV strugar — iz šole.

STROJI IN DELI — Kunc Ivan, KV strugar, Tomažič Milan, NK delavec — iz JLA; Pešl Branko, NK delavec — prva zaposlitev.

INDUSTRIJSKI NOŽI — Merkač Vlado, KV strojni ključavničar — iz šole; Tuksa Anton, KV rezkalec — iz JLA.

PNEVMATIČNI STROJI — Herga Janez, ključavničar (še ni opravil zaključnega izpita), Muršič Bogdan, KV strojni ključavničar, Mravljak Silvo, ključavničar (še ni opravil zaključnega izpita), Jakopič Bojan, KV brusilec — iz šole.

VZMETARNA — Koprivnik Matjaž, KV ključavničar — iz šole; Bogar Mirko, NK delavec — iz JLA; Peruš Rudi, NK delavec, Čepak Davorin, strojni tehnik, Orešnik Bojan, NK delavec — prva zaposlitev; Škrjanec Srečko, KV kuhar, Časar Stanko — iz druge delovne organizacije.

DELOVNO RAZMERJE JE PRENEHALO NASLEDNJIM DELAVCEM

JEKLARNA — Markovič Ljubica, NK delavec, Gorenšek Franc, KV talilec — po sklepu delavskega sveta.

JEKLOLIVARNA — Tušnik Jože, NK delavec, Rogelšek Bojan, NK delavec — po sklepu delavskega sveta; Ponjevič Izet, NK delavec — smrtno se je pohretil; Gros Franc I, NK delavec — starostno upokojen.

REZALNO ORODJE — Čapelnik Jurij, KV ključavničar, Novak Bojan, KV električar, Mali Stanislav, KV strugar — iz JLA.

KOVINARSTVO — Špeh Drago, KV strugar — iz JLA; Krajnc Marko, obdelovalec kovin, Jerše Janko, obdelovalec kovin, Kladnik Drago, KV rezkalec, Resnik Karel, KV strugar, Korenjak Alojz, strojni tehnik, Robnik Avgust, strojni tehnik — iz šole; Pečovnik Bogomir, strojni tehnik, Pavlin Darko, strojni tehnik, Jurak Anton, strojni delovodja, Tkavec Zvonko, NK delavec, Škrubelj Franc, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

ARMATURE — Svetina Silvo, KV ključavničar, Šauperl Drago, KV ključavničar — iz šole.

BRATSTVO — Milanović Miroslav, NK delavec — iz druge delovne organizacije.

ETS — Rožič Slavko, KV mehanik, Svetina Zlatko, KV električar, Pikl Zlatko, NK delavec — iz šole; Golob Vinko II, KV električar — iz JLA; Golob Saško, KV elektro instalater — iz druge delovne organizacije.

SGV — Vindiš Jože, KV rezkalec, Belaj Lilijana, KV rezkalka — iz šole; Lipovnik Dani, KV strojni ključavničar — iz JLA.

RPT — Mlinšek Darja, KV brusilka — iz šole.

KOMERCIALA — Šafarič Irena, ekonomistka — iz druge delovne organizacije; Pogačnik Stanislav, NK delavec — prva zaposlitev.

KONTROLA KAKOVOSTI — Rožič Zoran, kemijski tehnik — iz šole.

DRUŽBENI STANDARD — Gostenčnik Anica, KV kuharica — prva zaposlitev; Ažnik Marija, KV šivilja — iz druge delovne organizacije.

KSZ — Bračko-Božič Silvestra, dipl. pravica — iz druge delovne skupnosti.

DO TSD v ustanavljanju — Triglav Milan, KV rezkalec — iz šole.

VALJARNA — Nikolič Miroslav, KV strugar — samovoljno.

ORODJARNA — Šapek Jožef, NK delavec — v JLA; Molner Andrej, KV rezkalec — sporazumno.

STROJI IN DELI — Arbeiter Leonida, KV brusilka — poklicna rehabilitacija.

PNEVMATIČNI STROJI — Čekon Bojana, KV ključavničarka — poklicna rehabilitacija.

REZALNO ORODJE — Pečovnik Aleksander, KV pek — umrl.

KOVINARSTVO — Jurak Anton, strojni delovodja — odpoved delavca.

TRANSPORT — Šteharnek Jakob, KV strojnik — starostna upokojitev.

PII — Lipovšek Ivan II, dipl. inž. gradbeništva — odpoved delavca.

KRŠITVE DELOVNIH OBVEZNOSTI

Skupna disciplinska komisija je v avgustu in septembru 1983 obravnavala naslednje kršilce delovnih obveznosti:

1. TOZD JEKLARNA

1. KRIVOGRAĐ Marjan — ponovčar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

2. RAZGORSEK Stanko — 2. pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

3. VRHNJAK Jože — livni žerjavovodja, odklonil delo in bil z dela odstranjen. Prenehanje del. razm. s pogodno odložitvijo za 3 mesece, pavšalna odškodnina 1.358,00 din, sodna izterjava.

4. POKERŽNIK Feliks — livni žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

5. STJEPANOVIC Nedeljko — zidar plošč, odklonil delo ponovčarja in bil z dela odstranjen, javni opomin, pavšalna odškodnina 626,00 din, sodna izterjava.

6. GORENŠEK Franc — pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 6 dni, prenehanje delovnega razmerja v tozdu jeklarna.

7. BRITOVSEK Dušan — varilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 843,50 din, plačal.

8. KRALJ Zlatko — 1. jamski delavec, odklonil zidanje livne plošče; predčasno zapustil delo 1 uro, javni opomin.

9. VIRTIC Marjan — 1. pomočnik topilca, zapustil žerjav tik ob vakuumski napravi, kar je povzročilo poškodovanje le-te, javni opomin.

10. KOSTIČ Vujadin — zidar plošč, zapustil delo in odklanjal delo, javni opomin.

11. PRAPER Ferdo — ponovčar, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 6 mesecev, pavšalna odškodnina 2.778,30 din, plačal.

12. MARKOVIČ Ljubiša — zidar plošč, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja v tozdu jeklarna.

13. DEŽMAN Franc — livni žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

14. KRIVOGRAĐ Marjan — ponovčar, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje del. razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev, pavšalna odškodnina 2.778,30 din, plačal.

15. DEŽMAN Marjan — pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 926,10 din, sodna izterjava.

16. URANKAR Mirko — II. jamski delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 745,80 din, sodna izterjava.

17. PRAZNIK Alojz — zidar, odklonil delo zidanja livne plošče 1 uro, javni opomin.

18. SIMON Ivan — šaržirni žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 5 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za dobo 1 leta, materialna škoda 6.383,00 din, plačal.

19. STEFANČIČ Tabuj — 2. pomočnik topilca, neopravičeno izostal z dela 2 dni, javni opomin.

II. TOZD JEKLOLIVARNA

1. TUŠNIK Jože — elektrozalec, samovoljno prenehal hoditi na delo, prenehanje delovnega razmerja, pavšalna odškodnina 4.789,40 din, sodna izterjava.

2. ROGELŠEK Bojan — ročni brusilec, neopravičeno izostal z dela 13 dni, prenehanje delovnega razmerja, pavšalna odškodnina 11.226,80 din sodna izterjava.

III. TOZD VALJARNA

1. NIKOLIČ Miroslav — žerjavovodja, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

2. REK Janko — II. valjavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

3. DELIČ Asim — brusilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

KOMERCIALA — Paradiž Štefka, NK delavka — starostna upokojitev.

KONTROLA KAKOVOSTI — Knez Mihael, KV brivec — umrl.

DRUŽBENI STANDARD — Šteharnek Ivanka, NSS — starostna upokojitev; Močivnik Ema, NK delavka — potek del. razm. za določeno čas.

POSEBNA FINANČNA SLUŽBA — Kamnik Marta, NSS — starostna upokojitev.

Kadrovska služba

4. RAMSAK Franc — žarilec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin.

5. SKRALOVNIK Bojan — rezalec, neopravičeno izostal z dela 6 dni, prenehanje del. razmerja v tozdu Valjarna.

6. BANDALO Franc — odpremnik, predčasno zapustil delovno mesto 1 uro, javni opomin.

7. REK Janko — II. valjavec, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

8. BANDALO Franc — odpremnik, neopravičeno izostal z dela 3 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev.

9. CIRKOVIČ Zlivo — transporter, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

10. JERALA Marjan — transportni delavec, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 765,40 din, sodna izterjava.

11. KNEZ Srečko — žarilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev (ponavlja kršitve), pavšalna odškodnina 1.852,20 din, plačal.

IV. KOVAČNICA

1. RAČNIK Janez, 2 dni neopravičeno izostal z dela, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.767,20 din, plačal.

2. LUŽNIK Milan — rezalec na krožni žagi, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 822,40 din, plačal.

3. MIHEV Ivan — adjuster, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 822,40 din, plačal.

4. IZAK Miro — pomočnik kovača, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 1.097,70 din, plačal.

5. SMREČNIK Pavel — brusilec, neopravičeno izostal z dela 2 dni, prenehanje delovnega razmerja za dobo 3 mesece, pavšalna odškodnina 1.526,60 din, plačal.

6. KRICEJ Anton — rezalec, prišel enkrat vinjen na delo in bil z dela odstranjen, javni opomin, pavšalna odškodnina 823,40 din, sodna izterjava.

V. TOZD KALILNICA

1. MOZGAN Franc — pomočnik kalilca, dvakrat predčasno zapustil delo, enkrat zamudil na delo 1 uro, javni opomin.

2. FIŠER Jerica — čistilka, enkrat zamudila na delo, enkrat predčasno zapustila delo, javni opomin.

3. APSNER Ivan — pomočnik kalilca, 2 dni neopravičeno izostal z dela, 1 dan 4 ure predčasno zapustil delo, prenehanje delovnega razmerja, pogodno za 3 mesece.

VI. STROJI IN DELI

1. PŠENIČNIK Boško — ključavničar, neopravičeno izostal z dela 1 dan, javni opomin, pavšalna odškodnina 890,80 din, plačal.

VII. VZMETARNA

1. REDNAK Rajko — orodni ključavničar, poskušal odtujiti 4 palice in 31 pralnega špirita in bil pri dejanju zaloten, javni opomin.

2. BOŽIČ Franc — orodni ključavničar, poskušal odtujiti 4 palice in 31 pralnega špirita in bil pri dejanju zaloten, javni opomin.

3. SELIŠNIK Srečko — skladiščnik, poskušal odtujiti 2 palice in bil pri dejanju zaloten, javni opomin.

VIII. INDUSTRIJSKI NOŽI

1. STALEKER Ivan — brusilec, odtujil iz tozda 4 ohišja, 1 osovino, 2 kroglična ležaja, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 3 mesece.

2. LEVAR Franc I. — brusilec, neopravičeno izostal z dela 4 dni, prenehanje delovnega razmerja s pogodno odložitvijo za 6 mesecev, pavšalna odškodnina 3.325,60 din, plačal.

Brzice

